

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Posouzení hospodaření vybraných měst a obcí

Bc. Helena Horáčková

© 2023 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Helena Horáčková

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Sez. Ústí – Tábor

Název práce

Posouzení hospodaření vybraných měst a obcí

Název anglicky

Economic Analysis of Selected Towns and Villages

Cíle práce

Cílem diplomové práce je komplexní posouzení úrovně hospodaření města Vlašim, ležícího ve Středočeském kraji a nedaleké obce Soutice. Hodnocení úrovně hospodaření bude provedeno pomocí analýzy příjmové a výdajové stránky rozpočtů během pěti po sobě jdoucích let, tedy od roku 2017 do roku 2021. Výsledkem komparace bude zhodnocení finančního hospodaření obou analyzovaných subjektů a navržení možného efektivnějšího hospodaření v nadcházejících obdobích.

Metodika

Diplomová práce je složena z části teoretické a části praktické. Literární rešerše bude zpracována na základě právní úpravy, odborné literatury zabývající se danou problematikou a internetových zdrojů. K analyzování hospodaření vybraného města a obce jsou použita zdrojová data z externích zdrojů volně dostupných pro veřejnost – tedy zejména ze závěrečných účtů Města Vlašim a Obce Soutice. Následně budou pomocí vzájemné komparace získaných dat navrženy vhodná opatření vedoucí ke zlepšení hospodaření vybraných subjektů.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

obec, město, rozpočet, hospodaření, příjmy, výdaje

Doporučené zdroje informací

MAAYTOVÁ, A. – OCHRANA, F. – PAVEL, J. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.

OCHRANA, F. – PAVEL, J. – VÍTEK, L. *Veřejný sektor a veřejné finance : financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3228-2.

PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

PEKOVÁ, J. – PILNÝ, J. – JETMAR, M. *Veřejný sektor – řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-936-4.

PEKOVÁ, J. *Veřejné finance : teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-698-1.

PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

prof. Ing. Jaroslav Homolka, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 16. 6. 2022

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 2. 11. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 03. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Posouzení hospodaření vybraných měst a obcí" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29. 3. 2023

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala prof. Ing. Jaroslavu Homolkovi, CSc. za odbornou pomoc, milý a vstřícný přístup a cenné a přínosné rady i připomínky při zpracování diplomové práce. Současně bych chtěla poděkovat také všem, kteří mě při studiu podporovali.

Posouzení hospodaření vybraných měst a obcí

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá finančním hospodařením rozpočtově i velikostně odlišných municipalit nacházejících se ve Středočeském kraji, a to města Vlašim a obce Soutice. V práci byla porovnávána data za období 2017-2021.

V teoretických východiscích je popsána struktura veřejného sektoru v České republice. Dále jsou zde definovány základní pojmy, které se vztahují k obcím, jejich orgánům a také působnosti. Dále popisují tvorbu rozpočtu a průběh jeho schvalování. V samostatných kapitolách je uvedeno, jak jednotlivé obce fungují a jakou mají občanskou vybavenost.

V praktické části jsou zpracovány analýzy hospodaření obou vybraných obcí z hlediska příjmové a výdajové stránky rozpočtů. Následně bylo provedeno porovnání a též zanalyzování pomocí Soustavy informativních a monitorujících ukazatelů, který pro svůj dohled nad hospodařením obcí využívá Ministerstvo financí České republiky. V rámci praktické části bylo dále uskutečněno dotazníkové šetření, které bylo zaměřeno na participaci občanů na vedení obce a jejich orientaci v ohledu obecních financí.

Závěrečná část práce určuje rizikové oblasti hospodaření na základě zjištěných poznatků a poté doporučuje možná řešení.

Klíčová slova: veřejná správa, samospráva, obec, město, rozpočet, hospodaření, příjmy, výdaje, analýza

Economic Analysis of selected Towns and Villages

Abstract

The diploma thesis deals with the budget management of municipalities of different sizes located in the Central Bohemian Region, in the town of Vlašim and the village of Soutice. The data reflecting the period from 2017 to 2021 were compared as well.

The theoretic part describes the structure of the public sector in the Czech Republic. It contains the basic terms related to the municipalities, their authorities and competences. The creation of a budget and its approval process is also described. The individual chapters show how the municipalities work and their civic facilities.

The practical part describes the management analysis of these two chosen areas in terms of their incomes and expenditures budgets. The comparison and analysis followed using the help of the Information and monitoring indicators system used by the Ministry of finance in the Czech Republic. The questionnaire research was realized focusing on the citizens participation in the municipality management and their orientation in the municipality finances.

The last part determines the risky management areas based on the findings and then recommends the possible solutions.

Keywords: public government, self-government, municipality budget, town, municipality, economy, revenues, costs, analysis

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Veřejná správa.....	14
3.1.1 Státní správa.....	15
3.1.2 Samospráva.....	16
3.1.2.1 Územní samospráva.....	16
3.1.2.2 Funkce územní samosprávy	17
3.2 Kraj a obec	18
3.2.1 Kraj	18
3.2.2 Obec.....	18
3.2.2.1 Působnost obce	19
3.2.2.2 Orgány obce.....	20
3.3 Rozpočet obce	22
3.3.1 Rozpočtový proces.....	23
3.3.2 Struktura územního rozpočtu.....	24
3.3.3 Příjmy a výdaje obecního rozpočtu	26
3.3.4 Monitoring hospodaření a finanční stability	26
3.4 Základní údaje o vybraných obcích	29
3.4.1 Město Vlašim.....	29
3.4.2 Obec Soutice	31
4 Vlastní práce.....	34
4.1 Hospodaření města Vlašim	34
4.1.1 Porovnání příjmů a výdajů města Vlašim v letech 2017-2021	35
4.1.2 Analýza příjmů města Vlašim v letech 2017-2021	37
4.1.3 Analýza výdajů města Vlašim v letech 2017-2021	38
4.1.4 Analýzy vybraných ukazatelů SIMU města Vlašim v letech 2017-2021 ..	39
4.2 Hospodaření obce Soutice.....	44
4.2.1 Porovnání příjmů a výdajů obce Soutice v letech 2017-2021	44
4.2.2 Analýza příjmů obce Soutice v letech 2017-2021	47
4.2.3 Analýza výdajů obce Soutice v letech 2017-2021	48
4.2.4 Analýzy vybraných ukazatelů SIMU obce Soutice v letech 2017-2021 ..	49
4.3 Komparace hospodaření města Vlašim a obce Soutice.....	53

4.3.1	Komparace příjmů na jednoho obyvatele v letech 2017-2021	53
4.3.2	Komparace výdajů na jednoho obyvatele v letech 2017-2021	54
4.3.3	Komparace salda na jednoho obyvatele v letech 2017-2021	55
4.3.4	Komparace vybraných ukazatelů SIMU v letech 2017-2021	56
4.4	Dotazníkové šetření	60
4.4.1	Vyhodnocení dotazníkového šetření	60
5	Zhodnocení výsledků a doporučení	69
5.1	Posouzení výsledků města Vlašim	69
5.2	Doporučení pro město Vlašim	70
5.3	Posouzení výsledků obce Soutice	71
5.4	Doporučení pro obec Soutice	72
6	Závěr	73
7	Seznam použitých zdrojů	75
8	Seznam obrázků, tabulek a grafů	79
8.1	Seznam obrázků	79
8.2	Seznam tabulek	79
8.3	Seznam grafů	80
Přílohy	82

1 Úvod

Obce jsou základním článkem územní samosprávy. Jsou vymezeny katastrálním územím, které je osídleno občany. Tito občané mají na území obce přechodný nebo trvalý pobyt. V obcích je zavedeno využívání samosprávy při řešení veřejných záležitostí. Obce mohou samostatně hospodařit se svými finančními prostředky. S obecním majetkem musí být nakládáno v souladu se zákonem, tedy dle zájmu obce i občanů a obec je zároveň povinna s tímto majetkem hospodařit řádně a účelně. Všichni občané mají pravomoc dělat dohled nad řádným hospodařením obce a jsou též oprávněni účastnit se zasedání zastupitelstva. Zákon stanovuje povinnosti obcí z pohledu samostatné a přenesené působnosti, jejichž plněním dbají o rozvoj svého území a hájí zájmy veřejnosti. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Obce však často nenakládají s finančními prostředky tak, jak by měly a jejich hospodaření je tak v rozporu s požadavky a potřebami obyvatel dané obce. I z tohoto důvodu provádí Ministerstvo financí České republiky monitoring hospodaření obcí, aby zabránilo nekalému jednání ze strany vedení obce (Ministerstvo financí České republiky, 2022). Za hospodaření obce se zodpovídá zastupitelstvo, které je voleno veřejností z řad občanů v komunálních volbách. Z ekonomického hlediska jsou obce samostatné, jsou však závislé na financích z rozpočtového určení daní. Pro obce jsou též velice atraktivní dotace z Evropské unie, které mnohdy představují až 85 % výdajů. Z důvodu kontroly nad hospodařením obcí vydalo Ministerstvo financí soubor ukazatelů a jejich krajní hodnoty, jehož cílem je upozornit obce na počínající problém s finanční stabilitou.

Níže provedené analýzy hospodaření mají pomoci zjistit, zda město Vlašim a obec Soutice efektivně a vhodně nakládají se svými peněžními prostředky, zda je jejich rozpočet přebytkový či schodkový. Následující dotazníkové šetření je zaměřeno na základní znalosti občanů ohledně financování obce, účast občanů na kontrole hospodaření obce a na spokojenost s hospodařením a s vykonáváním funkcí zastupitelů. Především menší obce se však potýkají s neochotou kandidovat do obecního zastupitelstva a též účast u voleb z důvodu nezájmu občanů dlouhodobě meziročně klesá.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je komplexně posoudit úroveň finančního hospodaření dvou velikostně zcela odlišných municipalit., kdy v jednom případě se jedná o město Vlašim s 11 101 obyvateli (Mistopisy.cz, *Vlašim*, 2023) a ve druhém o obec Soutice s 252 obyvateli (Mistopisy.cz, *Soutice*, 2023). Obě tyto municipality se nacházejí ve Středočeském kraji ve vzájemné vzdálenosti asi 14 km. Pro jejich porovnání jsou využita data ze závěrečných účtů a rozvah za období 2017 až 2021. Úroveň hospodaření je zjišťována prostřednictvím finanční analýzy příjmů a výdajů rozpočtů a dále za pomoci Soustavy informativních a monitorujících ukazatelů, které pro svůj monitoring a dohled nad hospodařením obcí využívá Ministerstvo Financí České republiky.

Dílčím cílem je dále zanalyzovat postoje občanů obou obcí k hospodaření obcí, jejich spokojenost a účast na vedení obce včetně jejího rozvoje.

Následně by na základě těchto cílů měla být navržena doporučení, která by mohla v průběhu následujících let pomoci zlepšit nakládání s finančními prostředky vybraných obcí a upozornit na rizika, se kterými se mohou obě municipality v budoucnu potýkat.

2.2 Metodika

Diplomová práce se bude dělit na část teoretickou a část praktickou. V teoretické části budou důkladně vylíčeny principy samosprávy jakožto významné složky státní správy. Teoretická východiska budou sepsána prostřednictvím rešerší odborné literatury a vhodných internetových zdrojů, které se zabývají hospodařením měst a obcí a jejich rozpočty, a také na základě platné legislativy. Druhá, praktická část, vychází z teoretické části.

Praktická část naváže na část teoretickou a bude věnována finančním analýzám příjmů a výdajů vybraných veřejných subjektů v období let 2017-2021. K analyzování budou použita sekundární data ze zveřejněných závěrečných účtů a rozvah vybraných obcí, které budou případně doplněny o další informace od Ministerstva financí České republiky. Budou zde počítány informativní a monitorující ukazatele, jako je finanční stabilita, míra soběstačnosti, běžná likvidita a podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům.

Při analýze příjmů bude sledována struktura celkových příjmů, příjmy na jednoho obyvatele a meziroční růst celkových příjmů pomocí řetězového indexu. Stejně tak

při analýze celkových výdajů bude monitorováno jejich složení, meziroční růst a dále výdaje na obyvatele. Dále bude vypočteno také saldo na jednoho obyvatele.

K posouzení ekonomického zdraví obcí bude využito vybraných informativních a monitorujících ukazatelů ze systému SIMU, které jsou využívány Ministerstvem financí České republiky. Konkrétně se bude jednat o finanční stabilitu, podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům, běžnou likviditu a podíl vlastních příjmů na celkových příjmech. (Ministerstvo financí České republiky, 2022) Během finanční analýzy obcí je však nutné myslet na specifika veřejné správy, jelikož úkolem hospodaření zde není tvoření zisku, nýbrž naplnění veřejného zájmu. Proto není nutné hodnotit u hlavní činnosti obce rentabilitu, ale spíše míru ztrátovosti. (Otrusinová a kol., 2011)

Dále bude provedeno dotazníkové šetření, které má ukázat, jak se obyvatele zajímají o rozvoj své obce a práci výkonných orgánů. Budou zde zformulovány dvě třídící otázky pro výběr vhodných respondentů. Dotazníkové šetření bude zpracováno formou online ankety, která zajistí sběr primárních dat, a také listinnou formou. Elektronické dotazníkové šetření bude provedeno pomocí aplikace Google Formuláře a bude šířeno především pomocí sociálních sítí. Listinná podoba dotazníkové šetření pak bude k dispozici na příslušných městských/obecních úřadech.

Kapitola 5 bude věnována zhodnocení získaných výsledků nejen z finančních analýz, ale i z dotazníkového šetření. Na základě tohoto budou dále navržena doporučení pro zlepšení hospodaření obou municipalit.

3 Teoretická východiska

Tato kapitola je věnována důležitým skutečnostem a pojmům, které zakládají fungování územní samosprávy, jež představuje významný prvek veřejné správy v České republice.

3.1 Veřejná správa

Veřejná správa představuje významnou část národního hospodářství (Peková a kol., 2008) a je nadřazena státní správě a samosprávě. Její podstatou je správa věcí veřejných a je vykonávána výkonnou mocí. Těmito záležitostmi se však nezabývá pouze stát, ale rovněž jiné subjekty, mezi které se řadí i jednotlivé územní samosprávné celky. (Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2018, 2018)

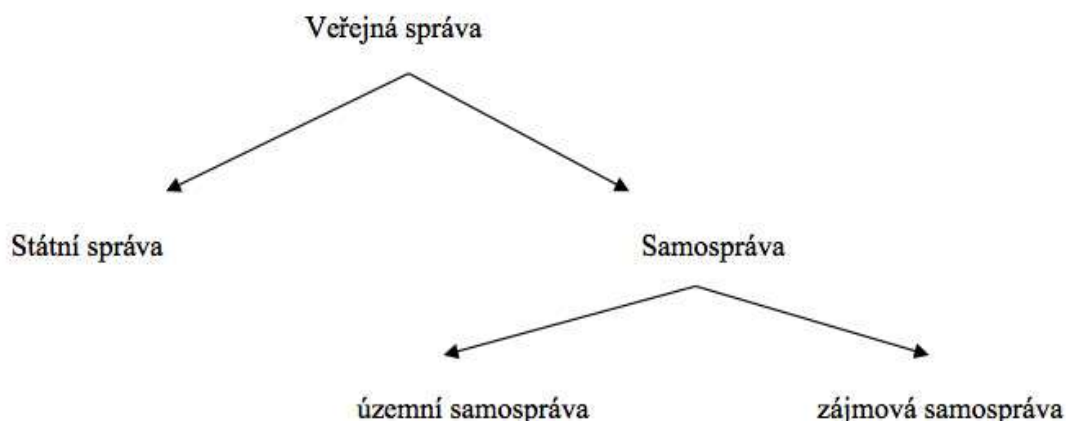
Veřejná správa plní hned několik funkcí, jejichž vymezení však není jednotné. Mezi ně lze zařadit funkci politickou, funkci sociální nebo funkci ekonomickou. Na financování veřejné správy má přímý vliv rozpočtová fiskální politika státu, která je využívána pro stabilizaci jejího hospodářského rozvoje. Na rozvíjení veřejné správy se podílí různé okolnosti, jako např. historické, geopolitické, demografické nebo kulturně-náboženské. (Peková, 2011)

Veřejnou správu je možné vnímat ze dvou pohledů, a sice z pohledu toho, jestli je vykonávána orgány státu jako státní správa nebo jestli stát přidělí některé činnosti nestátním veřejnoprávním společnostem. Druhý pohled, geografický, rozlišuje veřejnou správu na územní, ústřední nebo místní. (Provazníková a kol., 2009)

Na veřejnou správu však lze pohlížet z dalších hledisek, například z formálního a materiálního. Z formálního neboli organizačního hlediska ji lze definovat jako činnosti veřejných institucí, například správních úřadů oprávněných k vykonávání veřejných úkolů. Z materiálního hlediska představuje veřejná správa souhrn všech správních úkonů, při kterých se správní orgány musí řídit správními akty a předpisy a jsou za tyto úkony odpovědní. (Sládeček, 2019)

Činnosti ve veřejném sektoru jsou ovlivňovány hospodářskou politikou, jež má podobu veřejné politiky. Jejich nástroje i cíle totiž spadají do veřejného rozhodování. Tyto činnosti jsou ovlivňovány jednotlivými politikami, jako je např. školská politika, sociální politika nebo bezpečnostní politika státu. (Peková a kol., 2008)

Obrázek 1 - Schéma veřejné správy v České republice

Zdroj: Hobza, 2014

3.1.1 Státní správa

Státní správa je jedním ze dvou subsystémů veřejné správy. Je vykonávána přímo státními institucemi nebo ji zprostředkovávají kompetentní orgány a instituce (územní samospráva), tzn. mají stanovené pravomoci a působnosti – územní a věcné. Územní působnost se vztahuje k danému území, kdežto věcnou působnost stanovuje předmět činnosti. (Provažníková a kol., 2009) Typickou aktivitou pro státní správu je činnost výkonná, avšak v zákonných mezích i moc nařizovací, při které je použito rozličných mocenských nástrojů. Správa je státem delegována na ministerstva, ústřední vládu, jež má zvláštní postavení, správní úřady a jiné ústřední orgány vykonávající státní správu. (Peková a kol., 2008)

Nařizovací moc státní správy vyjadřuje oprávnění státní správy k vydávání správních aktů, mezi které patří normativní akty, individuální akty a smíšené akty. Ty jsou vůči svým adresátům zavazující. Z toho vyplývá, že orgány státní správy jsou nadřazeny těm, vůči kterým státní správu vykonávají. (Kadečka a kol., 2009)

Systemové hledisko rozděluje činnosti státní správy dle jejich zaměření na vnitřní a vnější (Průcha, 2004). Vnitřní činnosti slouží především k organizaci vnitřních záležitostí a plnění úkolů, k jakým je instituce založena. Hlavním úkolem státní správy je však vnější zaměření činnosti, tedy orientace na osoby, vůči kterým státní správu provádí. (Kadečka a kol., 2009)

3.1.2 Samospráva

Samospráva ztělesňuje druhý subsystém veřejné správy. Je vykonávána prostřednictvím státem určených institucí, a to buď zprostředkovaně nebo přímo. V rámci tradičního pojetí ji lze chápat také jako důsledek delegace správy na nestátní subjekty či instituce. Představuje tedy demokracii a decentralizaci. Samospráva má pravomoc provádět svoje záležitosti samostatně, pod svým jménem a finančními prostředky, v souladu s předpisy stanovenými zákonem. (Provazníková a kol., 2009) Své činnosti provádí nezávisle na státní správě a do jejích činností není oprávněn přímo vstupovat ani stát. Přesto zde však existuje jistá závislost mezi samosprávou a státem. Všechny aktivity samosprávy musí být vykonávány v souladu s platnými nařízeními, a především se zákonem. Za kontrolu a dozor nad dodržováním platných předpisů nese odpovědnost stát. (Wokoun a kol., 2011)

Samospráva se může objevovat v podobě územní samosprávy a zájmové samosprávy, z hlediska její působnosti. V případě zájmové samosprávy se jedná o zastupování osob, které jsou spolu spojeny především konkrétními stejnými zájmy, např. profesními. (Provazníková a kol., 2009) Jak uvádí Provazníková a kol. (2009), územní samospráva hájí zájmy daného území, případně osob, které zde mají sídlo. Právo na územní samosprávu je zakotveno v ustanovení Hlavy sedmé Ústavy ČR. V rámci Ústavy ČR je územní samospráva rozdělena na vyšší územně samosprávné celky neboli kraje a na nižší samosprávné celky, kam spadají obce. (Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky)

3.1.2.1 Územní samospráva

Územní samospráva může být chápána také jako forma veřejné moci. Prostřednictvím územní samosprávy je realizováno právo občanů na vlastní samosprávu, právo pomocí působnosti stanovené Ústavou ČR a platnými zákony spravovat dané území menší než samotný stát, za předpokladu nezbytných ekonomických podmínek. Tyto záležitosti jsou tedy vykonávány jiným subjektem než státem, a to nestátním. Samosprávu lze tedy považovat za obstarání svých vlastních záležitostí v mezích zákona. Část vykonávané veřejné správy je tedy delegována na nestátní subjekty, což je možné považovat za důležitou známku demokratizace naší společnosti. (Peková a kol., 2008)

Decentralizování veřejné správy zajišťuje možnou kontrolu hospodaření a účelné vykonávání činností ve veřejné správě. Velkou část kontroly provádějí sami občané. Tohoto principu je využíváno především z toho důvodu, že občané používají veřejné statky a služby

přímo v místě svého bydliště a je jim tedy umožněno hodnotit aktuální stav těchto statků, eventuálně si mohou vyžádat změnu v poskytování veřejných služeb a statků. Decentralizování veřejné správy přináší příležitost přenést kontrolu nad hospodařením územní samosprávy na občany, avšak k tomuto je potřeba, aby se občané sami o veřejné záležitosti zajímali. (Peková a kol., 2008)

3.1.2.2 Funkce územní samosprávy

Územní samospráva funguje jako nástroj pro reprezentaci určitého společenství a jeho občanů a sdělování jejich zájmů. Volené orgány obce jsou z hlediska územní samosprávy oprávněny rozhodovat, je však kladen důraz i na participaci občanů v rámci činností poradních orgánů. Právě tato účast při poradních činnostech poskytuje občanům možnost pomáhat vedení obce a zapojovat se tak do rozvoje územních samospráv, který pak dosahuje lepších výsledků. Územní samospráva plní také různé funkce, mezi které patří územně technická funkce, ekonomická funkce a funkce sociální. Tyto funkce jsou na sobě úzce závislé, jejich dělení tedy není vždy přesné a některé činnosti mohou být propojeny. (Peková, 2004)

Sociální funkcí územní samosprávy představuje zaručení bezpečnosti občanů bez rozdílů a ochranu jejich majetku. Samosprávy by také měly dbát na rozvoj a udržování kulturních a sociálních hodnot v dané obci. (Peková, 2004) Patří sem také poskytování služeb pro sociálně potřebné, čímž je ovlivňován i sociální status občanů. (Peková a kol., 2008)

Ekonomická funkce má za úkol zabezpečovat veřejné statky a zároveň i odstraňovat důsledky nežádoucích vnějších vlivů kvůli selhání trhu. Spadá sem i utváření pracovních příležitostí, které ovlivňuje celkovou míru zaměstnanosti v rámci územních samosprávných celků. (Peková a kol., 2008) Ekonomická funkce má rozsáhlejší upotřebení při stabilizování ekonomiky. Úkolem územně technické funkce je pak zajišťování co nejlépe vyhovujícího využití vlastního území pro všelijaké obecní činnosti. (Peková, 2004)

3.2 Kraj a obec

„Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími samosprávnými celky.“ (Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky) Povinnosti, práva a činnosti obcí a krajů dále upravují zákony č. 129/2000 Sb., o krajích, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích a zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praha.

3.2.1 Kraj

Jedná se o vyšší samosprávný celek, který je tvořen územním společenstvím občanů a který je oprávněn vykonávat samosprávu. Disponuje svým majetkem a vlastními příjmy, se kterými dále hospodáří. V rámci právních vztahů jedná pod svým jménem a nese odpovědnost, která z právních vztahů plyne. Česká republika je v současnosti rozčleněna na 14 vyšších územních samosprávných celků, viz Obrázek 2 níže. (Provazníková a kol., 2009)

Obrázek 2 - Kraje v České republice

Zdroj: Česká-republika.estránky.cz, 2022

3.2.2 Obec

Obec je základní územní jednotkou státu a zároveň základním územním samosprávným celkem. Mimo Ústavy ČR je tento pojem popsán též v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), který obec definuje takto: „Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí

území obce.“ (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích) Podle Provazníkové a kol. (2009) je obec společenstvím občanů na území obce definovaném hranicí, které hospodaří se svým majetkem, svými peněžními prostředky a především svým vlastním rozpočtem. (Provazníková a kol., 2009)

Zákon dále uvádí, že obce v samostatné působnosti pečují o utváření podmínek pro uspokojení potřeb občanů a pro rozvíjení sociální péče svého územního obvodu. Jedná se zejména o uspokojení potřeb v oblasti ochrany zdraví, bydlení, výchovy a vzdělání a záležitostí týkajících se kultury. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

Obec může být označována také jako městys, pokud tak na základě návrhu obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po prohlášení vlády. Obec však lze označovat také jako město, pokud má alespoň 3 000 obyvatel a odsouhlasí-li to předseda Poslanecké sněmovny na návrh obce po vyjádření vlády ČR. (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích)

3.2.2.1 Působnost obce

Působnost obce se rozděluje na působnost samostatnou a působnost přenesenou. **Samostatná působnost** představuje péči o utváření vhodných podmínek pro uspokojení potřeb svých občanů a pro rozvíjení sociální péče. Mezi tyto potřeby se řadí např. ochrana a rozvoj zdraví, bydlení, potřeba informací, doprava a spoje a výchova a vzdělání. Obce mohou samostatně spravovat záležitosti, které jsou v obecním zájmu a zájmu občanů, a také záležitosti svěřené obci zákonem. (Provazníková a kol., 2009) Dle zákona (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích) do samostatné působnosti obce spadá sestavení rozpočtu a závěrečného účtu, uložení pokuty ze správních přestupků, finanční hospodaření obce, obecně závazné vyhlášky obce, peněžní fondy obce, městská policie, místní referenda, program na rozvoj územního obvodu a další. (Provazníková a kol., 2009)

Všechny obce, respektive jejich orgány vykonávají v základním rozsahu také **přenesenou působnost** pro svůj územní obvod. Tato je však vykonávána pouze v záležitostech, které jsou stanoveny zvláštními zákony. Obce v rámci přenesené působnosti rozhodují o účelových a místních komunikacích, projednávají delikty, vydávají nařízení obce, zastávají funkci povodňového orgánu, stejně tak jako vodoprávního úřadu, spravují drobné toky a ochraňují přírodu a ovzduší. Obce s rozšířenou působností navíc ještě vedou evidenci obyvatel, vydávají řidičské a občanské průkazy, provozují živnostenský úřad, zabezpečují sociální dávky a jiné služby a zajišťují sociálně právní ochranu dětí. (Provazníková a kol., 2009)

3.2.2.2 Orgány obce

Územní samospráva je vykonávána především volenými orgány, v jejichž roli figurují fyzické osoby. Obec by měla mít zřízené zastupitelstvo obce, starostu obce (v případě statutárního města primátora), radu obce (pokud má zastupitelstvo alespoň 15 členů), obecní úřad (v případě statutárního města magistrát), případně zvláštní orgány v roli komisí. (MVCR.cz, 2023)

Zastupitelstvo obce je orgánem, který spravuje obec samostatně (Provazníková a kol., 2009). Je kolektivním orgánem, v případě města se pak jedná o zastupitelstvo města. V samostatné působnosti disponuje hlavním rozhodovacím právem. Zastupitelstvo je voleno z řad jednotlivých zástupců politických stran v komunálních volbách vždy na čtyři roky. (Peková a kol., 2008)

Přehled počtu členů zastupitelstva podle velikosti obce je uveden v Tabulce 1.

Tabulka 1 - Počet členů zastupitelstva obce

Počet obyvatel obce	Počet členů zastupitelstva
Do 500	5 – 15
500 – 3 000	7 – 15
3 000 – 10 000	11 – 25
10 000 – 50 000	15 – 35
50 000 – 150 000	25 – 45
Nad 150 000	35 – 55

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (Obecní zřízení)

Zasedání zastupitelstva obce jsou přístupná veřejnosti a musí být uskutečňována alespoň čtyřikrát do roka. Obecní úřad má povinnost občany seznámit s místem a časem konání. (Wokoun a kol., 2011)

Obecní zastupitelstvo rozhoduje v rámci samostatné působnosti především o:

- rozpočtových opatřeních, rozpočtu obce a závěrečných účtech,
- programu rozvoje územního obvodu,
- výši odměn pro starosty a členy zastupitelstva,
- založení nebo zániku organizačních složek obce,
- poskytnutí půjčky,
- přijetí úvěru či půjčky,

- obecně závazných vyhláškách,
- emisi komunálních obligací. (Peková a kol., 2008)

V rámci přenesené působnosti schvaluje zastupitelstvo obce dokumentaci týkající se územního plánování, rozhoduje o nemovitostech. (Peková a kol. 2008)

Rada obce je považována za výkonný orgán, který se v samostatné působnosti zodpovídá zastupitelstvu. V přenesené působnosti může rozhodovat pouze v případech, které stanoví zákon. Počet členů rady obce je 5-11, při podmínce, že celkový počet musí být vždy lichý. Počet členů však nesmí být vyšší než třetina počtu členů zastupitelstva. Rada obce se tedy volí pouze v případě, že zastupitelstvo má nejméně patnáct členů. Jednání rady obce nejsou nikdy přístupná veřejnosti. Na základě zákonného zmocnění jsou radou obce vydávána nařízení obce v přenesené působnosti. (Peková a kol., 2008)

Starosta je hlavním představitelem obce, reprezentuje obec na veřejnosti. Je také statutárním orgánem obce. V rámci své činnosti se zodpovídá zastupitelstvu obce. Pokud v obci nebyl určen žádný tajemník, jeho funkci zastává starosta obce. Starosta kontroluje a řídí chod obecního úřadu a má také funkci zaměstnavatele. Ve funkci je vždy až do doby, kdy je zvolen nový starosta. Řídí jednání zastupitelstva i rady obce a stvrzuje její usnesení svým podpisem. Nese odpovědnost za audit hospodaření obce. (Peková a kol., 2008)

Obecní úřad provádí prostřednictvím svých zaměstnanců výkon samosprávy i státní správy v přenesené působnosti. Tito zaměstnanci jsou v organizační struktuře obecního úřadu zařazeni do odborů a oddělení. Obec může mít jmenovaného tajemníka, který řídí obecní úřad. V samostatné působnosti plní obecní úřad povinnosti svěřené zastupitelstvem obce a řídí organizace, které zabezpečují veřejné statky a kterých je obec zřizovatelem. (Peková a kol., 2008)

Výbory patří mezi iniciativní a kontrolní orgány zastupitelstva a plní povinnosti, které jim zastupitelstvo obce svěří. Podle zákona musí mít obec vždy zřízený výbor finanční a výbor kontrolní a musí být složeny nejméně ze tří členů. **Komise** jsou iniciativními a poradními orgány, které mohou vykonávat státní správu v přenesené působnosti. (Peková a kol., 2008)

3.3 Rozpočet obce

Rozpočet obce je považován za decentralizovaný peněžní fond, který obsahuje nejen příjmy z vlastní činnosti obce, ale také příjmy, které obci vznikají přerozdělením v rozpočtové soustavě. Prostřednictvím těchto příjmů jsou pak financovány smíšené a veřejné statky. Rozpočet a vlastně i rozpočtový proces je nejdůležitějším nástrojem finančního řízení obce, který slouží k zabezpečování a financování obecní politiky a vytváří bilanci mezi příjmy a výdaji obce. (Provazníková a kol., 2009)

Jelikož je Česká republika členem OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj), musí hospodaření obcí a tvorba územních rozpočtů vycházet z fiskálních pravidel stanovených touto organizací. (OECDiLibrary.org, 2006)

Do těchto pravidel spadá především:

- omezení kumulace dluhu,
- transparentnost v účetnictví, výkazech a monitorování,
- omezení schopnosti zvyšovat daňové zatížení a výdaje,
- požadavky na rozpočtovou bilanci. (OECDiLibrary.org, 2006)

K dalším zásadám v rozpočtovém procesu patří zásada reálnosti a pravdivosti, podle které je kvalita rozpočtu odvozena od reálnosti jeho splnění a co nejvíce přesného odhadu příjmů a výdajů. Tato zásada se neobejde bez odhadu investičních i neinvestičních výdajů. Dále se sem řadí zásada publicity, která udává, jakým způsobem má být veřejnost informována ohledně veřejných financí. Zásada účelovosti rozpočtu vyjadřuje, že prostředky veřejného rozpočtu může obec použít pouze pro účely, pro které byly původně určeny. Zásada efektivnosti a hospodárnosti dále udává, že s finančními prostředky by obec měla nakládat efektivně. (Vojtíšková, 2018)

Rozpočet obce má tři zásadní funkce. Jednou z nich je funkce alokační, díky které obce z peněžních prostředků financují zajišťování veřejných statků a potřeby obce. Dále má funkci redistribuční, využívá se k přerozdělování peněžních prostředků daného regionu obcím, čímž se ovlivňuje sociální i ekonomický rozvoj obcí. Funkce stabilizační může svými činnostmi ovlivňovat ekonomický potenciál určitého území. (Vojtíšková, 2018)

3.3.1 Rozpočtový proces

Rozpočtové období pro obce je shodné s rozpočtovým obdobím celé soustavy a jeho délka činí jeden rok. Rozpočtový proces však trvá déle, všechny jeho etapy většinou zaberou 1,5 až 2 roky. Rozpočtový proces obsahuje činnosti výkonných orgánů obce vztahující se ke všem etapám rozpočtového procesu (Wokoun a kol., 2011), a to:

- **Tvorba návrhu rozpočtu obce.** Jde o nejobtížnější etapu, kterou vykonává náležitý finanční odbor většinou půl roku i dříve před skončením rozpočtového období a je za ni odpovědný. (Peková a kol., 2008)
- **Projednání návrhu rozpočtu** musí být provedeno volenými orgány, v případě územní samosprávy radou obce a finančním výborem. (Peková a kol., 2008)
- **Schválení rozpočtu** musí vykonat zastupitelstvo obce. Pozornost musí být věnována především bilanci příjmů a výdajů a také případnému schodku rozpočtu. V případě, že návrh není schválen, než začne rozpočtové období, musí obec hospodařit dle rozpočtového provizoria. (Peková a kol., 2008)
- **Za plnění rozpočtu** je odpovědný orgán, který sestavil rozpočet. U územní samosprávy je to tedy finanční výbor, který provádí průběžnou kontrolu, zda je rozpočet plněn řádně dle předpokladů. (Peková a kol., 2008)
- **Závěrečný účet obce** vypovídá o skutečných příjmech a výdajích územní samosprávy. Sestavování tohoto přehledu je prováděno až když je rozpočtové období u konce. Ten musí být schválen ze strany zastupitelstva nejdéle do 30. 6. nadcházejícího roku. (Peková a kol., 2008)

Návrh rozpočtu je založen na střednědobém výhledu rozpočtu, prostřednictvím kterého je možné zohlednit dlouhodobější perspektivu. Střednědobý výhled je nástrojem pro plánování střednědobého hospodaření, tedy v průběhu 2-5 let. Obcím je přínosem především z důvodu zkvalitňování řízení jejího hospodaření a snížením rizika zadluženosti obce. Dlouhodobou perspektivu je nutné brát v potaz především z důvodu plánování dlouhodobých větších investic, k jejichž úhradě jsou využívány převážně budoucí příjmy obce. (Vojtíšková, 2018)

3.3.2 Struktura územního rozpočtu

Rozpočet územní samosprávy je většinou sestavován ve dvou částech, a to běžný rozpočet a kapitálový rozpočet. Toto členění nabízí možnost oddělit běžné a investiční hospodaření a usnadňuje tak možnost zjistit využití daňových a nedaňových příjmů. (Provazníková a kol., 2009)

Běžnou část rozpočtu tvoří pravidelně se opakující běžné příjmy a výdaje vztahující se k danému období. Běžné příjmy jsou většinou použity na financování neinvestičních, tedy provozních výdajů. (Provazníková a kol., 2009)

Do **daňových příjmů** obce patří:

- správní poplatky,
- místní a regionální daně,
- svěřené daně,
- sdílené daně. (Provazníková a kol., 2009)

K **nedaňovým příjmům** obce se řadí:

- příjmy z pronájmu majetku,
- zisk z podnikání,
- příjmy od vlastních neziskových organizací,
- uživatelské poplatky za služby. (Provazníková a kol., 2009)

Dále sem spadají **přijaté neinvestiční transfery**, kam patří běžné dotace ze státních fondů či ze státního rozpočtu, ostatní běžné příjmy (např. dary) a příjmy od jiných územních rozpočtů. (Provazníková a kol., 2009)

Do **výdajů** v běžné části rozpočtu spadá:

- veřejný pořádek (hasiči, obecní policie),
- všeobecné veřejné služby,
- komunální služby,
- péče o zdraví (veřejné zdravotnictví),
- vzdělání,
- na podnikání,
- bydlení,

- placené úroky,
- ostatní běžné výdaje (např. pokuty). (Provazníková a kol., 2009)

Kapitálová část rozpočtu bývá často tvořena neopakovatelnými příjmy a výdaji. Kapitálové příjmy obce souvisí především s financováním investičních potřeb trvajících déle než jeden rozpočtový rok. Tento rozpočet by měl zabezpečovat dlouhodobá aktiva z důvodu náročnosti výdajů na investiční akce. (Provazníková a kol., 2009)

Ke **kapitálovým příjmům** patří:

- příjmy z půjček,
- kapitálové dotace přijaté z rozpočtové soustavy,
- příjmy z prodeje majetku,
- dary na investice,
- příjmy z emise vlastních obligací,
- přebytek běžného rozpočtu. (Provazníková a kol., 2009)

Do **kapitálových výdajů** spadají:

- výdaje na investice,
- výdaje na nákup cenných papírů,
- kapitálové dotace poskytnuté jiným rozpočtům,
- splátky dříve přijatých půjček,
- dlouhodobé a střednědobé půjčky,
- pokrytí deficitu běžného rozpočtu. (Provazníková a kol., 2009)

Mezi běžnou a kapitálovou částí rozpočtu však existuje souvislost. Pokud je rozpočet obce v rovnováze, je možné financovat provozní výdaje svými běžnými příjmy. V případě, že je rozpočet schodkový, musí být k úhradě dluhové služby využit kapitálový rozpočet. Pro obce je nepříznivější, pokud jsou běžné výdaje dlouhodobě nižší než běžné příjmy. Obec poté může případný přebytek využít k dalšímu investování. V takovém případě lze mluvit o finančně zdravém hospodaření obce. (Provazníková a kol., 2009)

3.3.3 Příjmy a výdaje obecního rozpočtu

Dělení příjmů obcí udává rozpočtová skladba. Na jejím základě jsou příjmy rozděleny podle své návratnosti. Největší část příjmů zastávají příjmy nenávratné. Spadají sem dotace neboli transfery a vlastní příjmy, které jsou tvořeny daňovými, nedaňovými a ostatními příjmy. Návratné příjmy představují například půjčky a úvěry, a dále také příjmy z emise komunálních obligací. (Peková a kol., 2008)

Daňové příjmy se dále člení podle daňového určení. O lokálních daních si územní samosprávy rozhodují samy, jak z hlediska daňové základny, tak i sazeb a mohou si též určit, kdo bude od daně osvobozen. Většinou však obce nesou odpovědnost i za výběr těchto daní a jejich správu. Svěřené daně znamenají pro obce menší pravomoci. Zákon udává, které daně celostátního charakteru vstupují také do rozpočtu obcí, a nikoliv jen do rozpočtu státu. O jejich sazbě i daňovém základu rozhoduje stát, obce mohou zasahovat jen minimálně. Typickým příkladem svěřené daně je daň z nemovitých věcí. Sdílené daně jsou pevně určeny ze strany státu a obce nejsou oprávněny jejich výši měnit. (Provazníková a kol., 2009) Sdílené daně jsou zároveň příjmem více rozpočtu podle dopředu určeného podílu. Je to nejčastěji používaná forma daňového určení a jejím úkolem je minimalizace nerovnoměrností v daňových výnosech obcí. Další důležitou součástí příjmů jsou nedaňové příjmy, které si mohou obce oproti sdíleným daním do jisté míry přizpůsobit. (Wokoun a kol., 2011)

V České republice se výdaje územních samospráv člení dle rozpočtové skladby na šest základních skupin, které jsou dále ještě podrobněji rozděleny. Patří mezi ně průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, zemědělství a lesní hospodářství, sociální věci a politika zaměstnanosti, služby pro obyvatelstvo, všeobecná veřejná správa a služby a bezpečnost státu a právní ochrana. (Provazníková a kol., 2009)

3.3.4 Monitoring hospodaření a finanční stability

Nejdůležitějším předpokladem pro dlouhodobý rozvoj a prospívání obce je její finanční stabilita. Nesprávné finanční vedení obce může znamenat riziko pro chod obce především po finanční stránce a může být též pro obec rizikem z důvodu velké míry zadluženosti. (Szarowská a kol., 2018) V České republice se k zadlužování obcí přistupuje spíše liberálně, jelikož nejsou dána pevná kritéria a pro čerpání úvěru stačí pouze souhlas ze strany zastupitelstva obce. (Sedmíhradská, 2015)

Zdravé finanční hospodaření obce je možné porovnat pomocí schopnosti obce platit své závazky, nezávislosti obce na doplňkových nebo mimořádných zdrojích, lze ale také

přihlédnout k tomu, jak kvalitně jsou zabezpečovány veřejné statky. Tyto způsoby hodnocení finančního hospodaření však nejsou obcemi příliš často pro plánování využívány. Především v malých obcích nemusí mít k dispozici dostatečné množství lidských nebo finančních zdrojů ke zpracování finančních analýz. (Szarowská a kol., 2018)

Jelikož výše zmiňovaná kritéria pro posouzení finančního hospodaření územních samospráv nejsou jednotná, je v této práci využita soustava informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU), kterou využívá Ministerstvo financí České republiky jako nástroj pro monitorování hospodaření obcí. Pokud obec dosáhne vyšších než doporučených hodnot některého z ukazatelů, musí tuto skutečnost řádně odůvodnit. Ministerstvo financí může také díky těmto ukazatelům včas odhalit současnou nebo přicházející platební neschopnost obce. (Ministerstvo financí České republiky, 2022)

Současné informativní a monitorující ukazatele SIMU jsou vyjmenovány níže:

Informativní ukazatele:

- Počet obyvatel obce
- Běžné výdaje na obyvatele
- Rozdíl provozního salda a uhrazených splátek dluhopisů a půjčených prostředků
- Podíl celkových konsolidovaných výdajů na běžných příjmech
- Podíl vlastních příjmů na celkových příjmech (v %)
- Ukazatel dluhové služby (v %)
- Dluhová služba celkem
- Saldo příjmů a výdajů po konsolidaci
- Provozní saldo
- Finanční stabilita
- Provozní saldo na obyvatele
- Podíl provozního salda k běžným příjmům (v %)
- Podíl kapitálových výdajů na provozním saldu
- Podíl investičních transferů kapitálových výdajích
- Dluh
- Dluh zřízených příspěvkových organizací (dále jen „PO“)
- Krytí dluhu
- Dluh na obyvatele
- Krytí dluhové služby
- Stav na bankovních účtech a v pokladnách PO
- Stav na bankovních účtech a v pokladnách
- Okamžitá likvidita
- Podíl cizích zdrojů bez dotačních záloh k celkovým aktivům (v %)
- Čistá aktiva

- Čistá aktiva na obyvatele.
(Ministerstvo financí České republiky, 2022)

Monitorující ukazatele:

- Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)
- Pravidlo rozpočtové odpovědnosti
- Běžná likvidita. (Ministerstvo financí České republiky, 2022)

Posláním **pravidla rozpočtové odpovědnosti** je snaha omezit zadlužení obce. Toto pravidlo je ustanoveno v § 17 zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti a udává, že výše dlužné částky by neměla přesáhnout 60 % průměrných příjmů za poslední čtyři roky. (Zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti)

K určení míry zadluženosti obecního majetku se využívá **podílu cizích zdrojů na celkových aktivech**. Udává míru krytí aktiv cizími zdroji. Hodnota tohoto indikátoru by se měla pohybovat v rozmezí do 25 %. (Ministerstvo financí České republiky, 2022)

Běžná likvidita představuje schopnost obce přeměnit svá oběžná aktiva na peněžní prostředky k uhrazení svých krátkodobých závazků. Udává tedy, zda je obec schopna dostát těmto krátkodobým dluhům. Běžná likvidita se vyjadřuje absolutním číslem jako podíl, kdy ve jmenovateli jsou oběžná aktiva a v čitateli krátkodobé závazky. Doporučená hodnota by měla být vyšší než 1 včetně, v opačném případě obec přímo ohrožuje platební neschopnost. (Ministerstvo financí České republiky, 2022)

Při posuzování hospodaření obce je používán také informativní ukazatel **podíl vlastních příjmů na celkových příjmech**. Tento indikátor udává míru nezávislosti územních samosprávných celků na transferových příjmech, a tedy míru soběstačnosti s vlastními příjmy. Je vyjádřen v procentech a jeho hodnota by měla být co nejvyšší. (Szarowská a kol., 2018)

3.4 Základní údaje o vybraných obcích

3.4.1 Město Vlašim

Vlašim je město a obec s rozšířenou působností nacházející se ve Středočeském kraji. Nejstarší zmínka o gotickém hradě, na jehož místě byla v roce 1318 založena Hynkem z Vlašimi tvrz, která měla chránit brod přes řeku Blanici, pochází z roku 1303. První písemná zmínka o městečku, nacházejícím se pod tvrzí, se pak datuje rokem 1320. (HRADY.cz, 2003)

Za působení Jana Očka z Vlašimi, druhého pražského arcibiskupa a prvního českého kardinála, byla Vlašim povýšena na město. V období let 1442-1546 zde byli u moci Trčkové z Lípy, město se však díky jejich vládě dostalo do dluhů a stalo se opět městečkem. Statut města opět získala v roce 1580. (CzechIndex.cz, 2023)

Město Vlašim užívá znak (viz Obrázek 3) pocházející z doby kolem roku 1580. Na znaku jsou vyobrazeny hradby s cimbuřím a v modrém poli nahoře jsou zlatá písmena A K Z P, dle Aleše Klenovského ze Ptení. Dále užívá městský prapor přidělený počátkem roku 1994, který sestává ze zlatého, stříbrného a modrého vodorovného pruhu. (Mesto-vlasim.cz, 2023)

Obrázek 3 - Městský znak

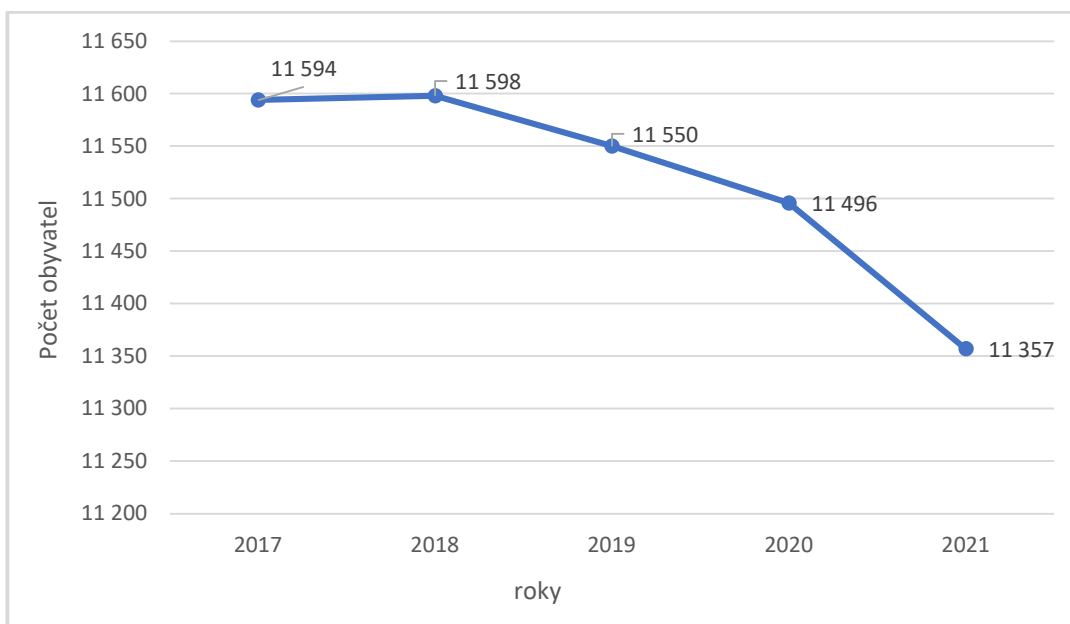

Zdroj: Mesto-vlasim.cz, 2023

Město Vlašim se nachází v okrese Benešov ve Středočeském kraji a leží ve Vlašimské pahorkatině. Zároveň je centrem mikroregionu Podblanicko. Město Vlašim se skládá z šesti katastrálních území, kterými jsou Bolina, Domašín, Hrazená Lhota, Nesperská Lhota, Vlašim a Znosim. Zároveň má sedm městských částí, kde se k těmto přidává ještě Polánka. (KURZYCZ, 2023) Celková rozloha obce je včetně všech místních částí přibližně 41,43 km². (Aktuálně.cz, 2015)

Město Vlašim mělo ke dni 31. 12. 2022 celkem 11 101 trvale žijících obyvatel (Mistopisy.cz, Vlašim, 2023). Nejvyššího počtu obyvatel, 14 219, Vlašim dosáhla roku 1986. Od té doby má vývoj počtu obyvatelstva klesající tendenci. (CZSO.cz, 2021)

Graf 1 - Vývoj obyvatelstva ve městě Vlašim během sledovaných let

Zdroj: vlastní zpracování, (CZSO.cz, 2021)

Zastupitelstvo města čítá pro volební období 2022-2026 21 členů, jako výkonný orgán zde slouží rada města o pěti členech. Zastupitelstvo má dva uvolněné členy, kterými jsou starosta města Mgr. Luděk Jeništa a místostarostka Markéta Pytlíková. Zastupitelstvo má také dva výbory, a to finanční výbor a kontrolní výbor. Je zde zřízeno také několik komisí rady města jakožto poradních orgánů. Dále pod město spadá také správa zámeckého parku a městská policie. (Mesto-vlasim.cz, 2023)

Městský úřad sestává z několika odborů. Těmi jsou odbor vnitřních věcí, finanční odbor, odbor sociální a zdravotní, odbor životního prostředí, odbor hospodářský a investiční, odbor majetkový, odbor živnostenský, odbor výstavby a územního plánování a odbor dopravy a silničního hospodářství. (Mesto-vlasim.cz, 2023)

Město Vlašim zřizuje patnáct příspěvkových organizací, kterými jsou mateřské školy ve Vlašimi, základní školy, Kulturní dům Blaník, Městský dům dětí a mládeže Vlašim, Městská knihovna Vlašim, Spolkový dům Vlašim, Školní jídelna Vlašim – Vorlina, Školní jídelna Vlašim – Sídliště, Sportovní zařízení města Vlašimi a Základní umělecká škola Vlašim, která sem však spadá až od roku 2022. (MONITOR.cz, 2023)

Ve městě provozuje svou činnost i několik místních spolků a sportovních klubů. Za zmínku určitě stojí MAS Blaník, z. s., Montessori Vlašim, z. s., Klub Ráchel, z. s., Občanské sdružení Sluníčko Vlašim, Církev bratrská Podblanicko, Svaz diabetiků, Strom – přátelé Blanického mlýna nebo Svaz včelařů. (Spolkovydum.cz, 2023) Vlašim je proslulá fotbalem, kdy FC Sellier & Bellot Vlašim hraje Fortuna národní ligu. Mezi vlašimské sportovní kluby dále patří SKST Vlašim (stolní tenis), atletický TJ Spartak Vlašim a hokejový HC Rytíři Vlašim.

Vlašim poskytuje svým obyvatelům veškerou občanskou vybavenost. Je zde k dispozici pět mateřských škol, dvě základní školy a čtyři střední školy. Dále se zde nachází zimní stadion, fotbalový a atletický stadion a městské koupaliště.

3.4.2 Obec Soutice

Soutice jsou obcí s rozšířenou působností nacházející se též ve Středočeském kraji, nedaleko města Vlašimi. Nejstarší písemná zmínka je datována k roku 1295, kdy bylo uváděno „in Suticz“. Okolo 14. století zde pobývali předci Čábelických ze Soutic. Měli erb, kde v červeném poli bylo černé orlí křídlo a zlatý pazour. Z roku 1363 jsou potom poprvé zmíněny hořejší a dolejší tvrz. K roku 1402 je připomínka rytíře Viléma na dolejší tvrzi a rytíře Matěje na tvrzi hořejší, kteří se zde usadili. Jak dlouho tu panovali, však není známo. (Soutice.cz, 2023)

V roce 1780 byla na místním zámku Františkem Antonínem baronem Puteáni založena škola, která měla zajistit výcvik pro hospodářské úředníky. On sám zde působil jako ředitel a škola byla navštěvována budoucími majiteli velkostatků. V té době se v Souticích nacházel i panský pivovar, cihelna a mlýn s pilou. Roku 1932 měly Soutice 783 obyvatel a byla tu veškerá občanská vybavenost. Zámecký areál patří mezi kulturní památky. (Soutice.cz, 2023)

Obec Soutice používá znak (viz Obrázek 4), který pochází z roku 2004 a svým provedením připomíná erb rodu Čábelických ze Soutic. (Soutice.cz, 2023)

Obrázek 4 - Znak obce Soutice

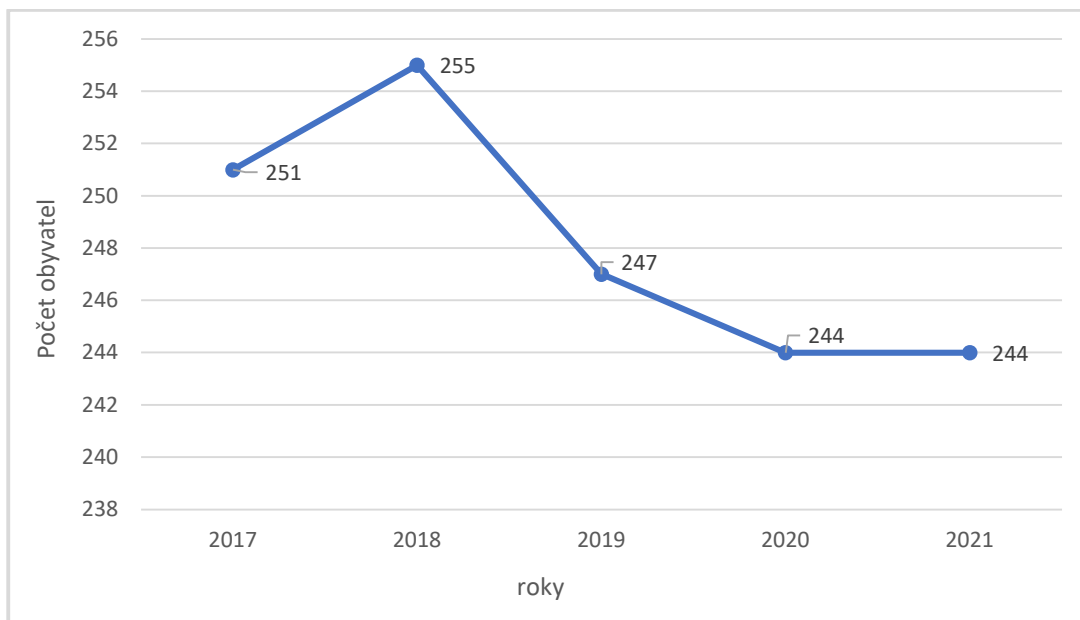

Zdroj: Soutice.cz, 2023

Obec Soutice leží v okrese Benešov ve Středočeském kraji. Nedaleko od obce se rozprostírá vodní nádrž Švihov. Obec Soutice se skládá ze tří částí obce, kterými jsou Černýš, Kalná a Soutice. (Soutice.cz, 2023) Celková rozloha katastrálního území obce Soutice činí přibližně 10,87 km². (Mistopisy.cz, Soutice, 2023)

Obec Soutice měla ke dni 31. 12. 2022 dohromady 252 trvale žijících obyvatel. Za poslední roky počet obyvatel mírně kolísá, ale z dlouhodobého hlediska se příliš nemění. (Mistopisy.cz, Soutice, 2023)

Graf 2 - Vývoj obyvatelstva v obci Soutice během sledovaných let

Zdroj: vlastní zpracování, (Mistopisy.cz, Soutice, 2023)

Zastupitelstvo obce se pro volební období 2022-2026 skládá ze sedmi členů. Zastupitelstvo má jednoho uvolněného člena, a to starostku Alenu Exnerovou. Zastupitelstvo

má také dva výbory, kterými jsou finanční výbor a kontrolní výbor, a dále komisi pro kulturní, sociální a občanské záležitosti. (Soutice.cz, 2023)

V obci Soutice vykonává svou činnost i pár místních spolků, mezi kterými jsou Myslivecké sdružení Hubert Soutice, z. s., Sportklub Soutice, Kalňáci, z. s., Sbor dobrovolných hasičů Soutice a Místní organizace Českého rybářského svazu v Souticích. (Soutice.cz, 2023)

V Souticích není dostatečná občanská vybavenost, a tak musí místní občané dojíždět jak za prací, tak i za vzděláním a zásobováním do okolních měst, jako např. do Zruče nad Sázavou nebo do Vlašimi. Zásluhou rozšíření dopravní sítě Pražské integrované dopravy do Středočeského kraje je tu však dobré dopravní spojení prostřednictvím hromadné dopravy a také dobrá dopravní dostupnost zásluhou výhodné pozice obce v blízkosti dálnice D1.

4 Vlastní práce

K posouzení hospodaření vybraného města a obce bylo zapotřebí zanalyzovat základní finanční ukazatele během pěti po sobě jdoucích let, a to sice 2017-2021. K provedení analýz byla použita data ze závěrečných účtů obcí zveřejněných na jejich webových stránkách. Pro lepší orientaci jsou výsledky analýz zobrazeny také pomocí grafů. První část vlastní práce je věnována analýzám jednotlivých obcí a také jejich vzájemné komparaci, v druhé části je zpracováno zhodnocení odpovědí z provedeného dotazníkového šetření formou ankety.

4.1 Hospodaření města Vlašim

Tabulka 2 - Struktura příjmů a výdajů města Vlašim v letech 2017-2021 (v Kč)

	2017	2018	2019	2020	2021
Daňové příjmy	169 988 597,58	184 229 505,60	192 735 558,44	182 103 666,54	215 477 764,69
Nedaňové příjmy	74 094 359,35	52 533 380,57	57 943 787,18	59 089 128,54	54 787 323,74
Kapitálové příjmy	18 329 536	1 326 537	2 017 250	576 271	964 320
Přijaté dotace	41 341 264,03	46 641 769,50	89 905 900,56	61 498 993,99	57 109 976,73
Příjmy celkem	303 753 756,96	284 731 192,67	342 602 496,18	303 268 060,07	328 339 385,16
Financování celkem	-52 472 342,53	28 633 309,70	-23 327 782,83	-37 921 819,32	-48 365 667,78
Výdaje celkem	251 281 414,43	313 364 502,37	319 274 713,35	265 346 240,75	279 973 717,38
Kapitálové výdaje	53 146 595	109 259 760,21	104 953 688,40	43 060 350,22	53 651 331,19
Běžné výdaje	198 134 819,43	204 104 742,16	214 321 024,95	222 285 890,53	226 322 386,19

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Vlašim za období 2017-2021

Tabulka 2 představuje složení celkových příjmů a celkových výdajů města Vlašim během celého sledovaného období, tedy let 2017-2021. Tyto údaje jsou dále využity i v následujících podkapitolách pro zpracování jednotlivých analýz.

4.1.1 Porovnání příjmů a výdajů města Vlašim v letech 2017-2021

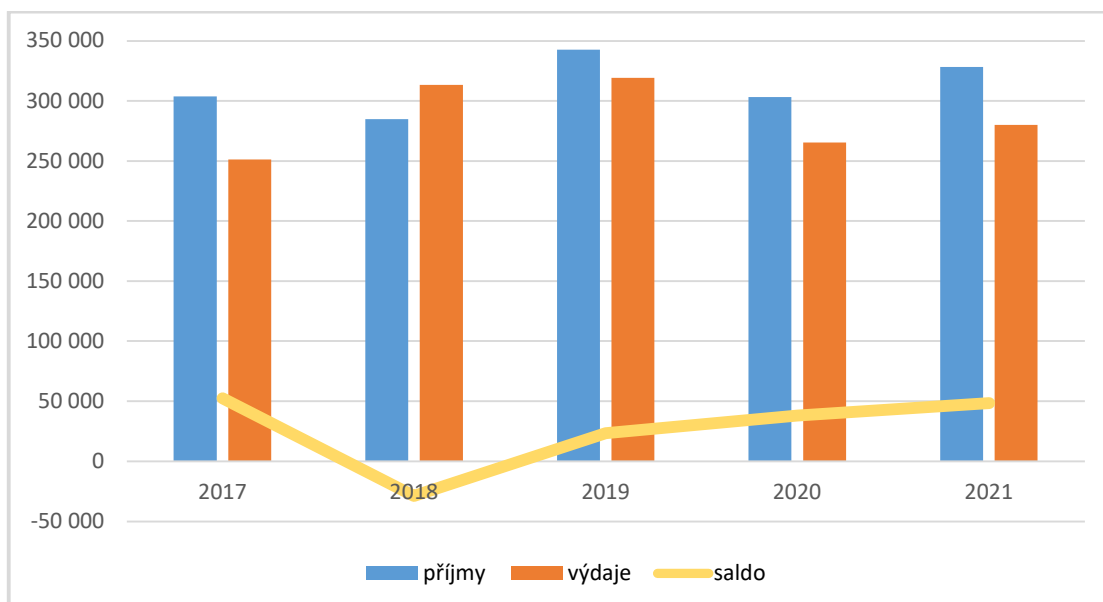
Tabulka 3 - Porovnání celkových příjmů a výdajů města Vlašim (v Kč)

	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy	303 753 756,96	284 731 192,67	342 602 496,18	303 268 060,07	328 339 385,16
Výdaje	251 281 414,43	313 364 502,37	319 274 713,35	265 346 240,75	279 973 717,38
Saldo	52 472 342,53	-28 633 309,70	23 327 782,83	37 921 819,32	48 365 667,78

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Vlašim za období 2017-2021

Základní analýzou hospodaření města Vlašim je komparace příjmové a výdajové stránky města Vlašim během sledovaného období. Rozdílem příjmů a výdajů byla zjištěna jednotlivá salda města Vlašim. Tato analýza je zanesena do Grafu 3.

Graf 3 - Porovnání celkových příjmů a výdajů města Vlašim (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Vlašim za období 2017-2021

Z porovnání příjmů a výdajů je zřejmé, že v roce 2018 hospodařilo město Vlašim se schodkovým (záporným) rozpočtem. V tomto období dosahovaly kapitálové výdaje svého maxima z důvodu velkých investic a zároveň došlo k poklesu nedaňových i kapitálových příjmů. Během ostatních období byl rozpočet přebytkový a saldo od té doby vykazuje rostoucí tendenci. Nejvyššího přebytku dosáhl rozpočet města v roce 2017, kdy bylo téměř 52,5 mil. Kč. V tomto roce mělo město Vlašim nejnižší výdaje za celé sledované období.

Tabulka 4 - Meziroční růst příjmů a výdajů města Vlašim (v %)

	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Změna celkových příjmů	-6,26	20,32	-11,48	8,27
Změna celkových výdajů	24,71	1,89	-16,89	5,51

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Vlašim za období 2017-2021

Z meziročního růstu celkových příjmů je zřejmé, že k poklesu došlo mezi roky 2017/2018 a 2019/2020, kdy celkové příjmy klesly až o necelých 11,5 %. Mezi lety 2018 a 2019 došlo ke skokovému nárůstu celkových příjmů o více než 20 %, za který z velké části mohou přijaté dotace, jež v roce 2019 dosahovaly vůbec nejvyšší hodnoty. Mezi lety 2020 a 2021 celkové příjmy také vzrostly, ale oproti roku 2019 o poznání méně. Byl zde zaznamenán nárůst o 8,27 %.

Meziroční růst výdajů udává, že mezi roky 2019 a 2020 nastal výrazný pokles celkových výdajů, kdy se výrazně snížily kapitálové výdaje města. V ostatních obdobích celkové výdaje narůstaly. K nejvýznamnějšímu nárůstu však došlo mezi lety 2017 a 2018, což bylo zapříčiněno naopak navýšením kapitálových výdajů, kvůli již zmiňovaným investicím do místních komunikací a základních škol. V roce 2019 vykazovaly výdaje pouze nepatrný růst, a to o 1,89 % a v roce 2021 o 5,51 %.

Tabulka 5 - Celkové příjmy a výdaje na jednoho obyvatele Vlašimi v letech 2017-2021 (v Kč)

	2017	2018	2019	2020	2021
Počet obyvatel	11 594	11 598	11 550	11 496	11 357
Příjmy na jednoho obyvatele	26 199,22	24 550,03	29 662,55	26 380,31	28 910,75
Výdaje na jednoho obyvatele	21 673,40	27 018,84	27 642,83	23 081,61	24 652,08
Saldo na jednoho obyvatele	4 525,82	-2 468,81	2 019,72	3 298,70	4 258,67

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Vlašim za období 2017-2021

Tabulka 5 zachycuje analýzu celkových příjmů, celkových výdajů a salda v přepočtu na jednoho obyvatele města Vlašim. Celkové příjmy na jednoho obyvatele během sledovaného období kolísaly, pohybovaly se mezi 24 tisíci až téměř 30 tisíci Kč. Nejvyšší hodnoty dosáhly v roce 2019, kdy na jednoho obyvatele připadlo 29 662,55 Kč příjmů. Celkové výdaje v přepočtu na obyvatele se dostaly na hodnotu 21 až 27,6 tisíc Kč, nejvyšší byly též roku 2019. Saldo přepočtené na jednoho obyvatele bylo spíše kolísavého charakteru, nejvyššího přebytku, a sice 4 525,82 Kč na jednoho obyvatele, bylo dosaženo v roce 2017.

Jediný případ, kdy byl rozpočet schodkový, byl rok 2018. Zde vycházelo na jednoho obyvatele 2 468,81 Kč záporného salda.

4.1.2 Analýza příjmů města Vlašim v letech 2017-2021

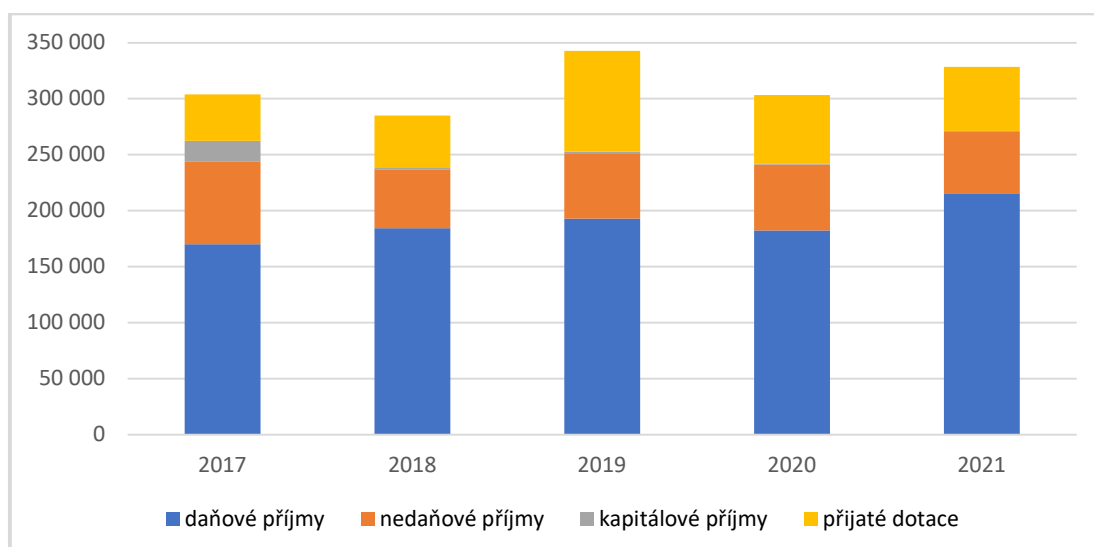
Tabulka 6 - Porovnání příjmů schváleného rozpočtu a skutečných příjmů města Vlašim v letech 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy schváleného rozpočtu (v Kč)	260 477 170,00	259 265 005,16	328 847 150,32	308 344 720,00	286 514 008,00
Skutečné příjmy (v Kč)	303 753 756,96	284 731 192,67	342 602 496,18	303 268 060,07	328 339 385,16
Rozdíl (v Kč)	43 276 586,96	25 466 187,51	13 755 345,86	-5 076 659,93	41 825 377,16
Rozdíl (v %)	16,61	9,82	4,18	-1,65	14,60

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Vlašim za období 2017-2021

Z Tabulky 6 je zřejmé, že město Vlašim počítá do rozpočtu spíše s nižšími příjmy, než jsou příjmy skutečné. Příjmy schváleného rozpočtu během sledovaných let kolísaly, stejně tak jako skutečné příjmy. Pouze v roce 2020 byly skutečné příjmy o 1,65 %, tedy o více než 5 mil. Kč nižší než příjmy schváleného rozpočtu. V ostatních letech dosahovaly skutečné příjmy vždy vyšších hodnot než příjmy schváleného rozpočtu. Největší absolutní i relativní rozdíl mezi schválenými a skutečnými příjmy nastal v roce 2017, kdy byly skutečné příjmy o více než 16 % vyšší než příjmy plánované, což ve skutečnosti činilo 43,28 mil. Kč. Tuto odchylku způsobilo především navýšení nedaňových příjmů z důvodu pronájmu majetku a přijatých sankčních plateb souvisejících s dopravou. I v roce 2021 byl rozdíl schválených a skutečných příjmů značný, činil 14,6 %.

Graf 4 - Vývoj příjmů města Vlašim v letech 2017-2021 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Vlašim za období 2017-2021

Vývoj jednotlivých příjmů rozpočtu a jejich strukturu zobrazuje Graf 4. Je zřejmé, že došlo k růstu daňových příjmů, zejména zásluhou změn v rozpočtovém určení daní. Nejvyšší hodnoty dosahovaly v roce 2021, kdy došlo k navýšení rozpočtového určení u daně z přidané hodnoty a daně z příjmů právnických i fyzických osob. Naopak nedaňové příjmy dosáhly vrcholu v roce 2017, kdy byly nejvyšší příjmy z pronájmu majetku a také přijaté sankční platby týkající se dopravy. Poté již měl vývoj nedaňových příjmů klesající tendenci. Kapitálové příjmy se také meziročně snižovaly. Svého maxima dosáhly roku 2017, především díky prodeji ostatních nemovitostí a jejich částí a také díky přijatému daru na pořízení dlouhodobého majetku. Hodnota přijatých transferů různě kolísala, nejvyšší příjmy z této oblasti mělo město v roce 2019. Bylo to převážně zásluhou dotací ze státního rozpočtu, konkrétně na rozvoj a modernizaci Základní školy Sídliště a Základní školy Vorlina.

4.1.3 Analýza výdajů města Vlašim v letech 2017-2021

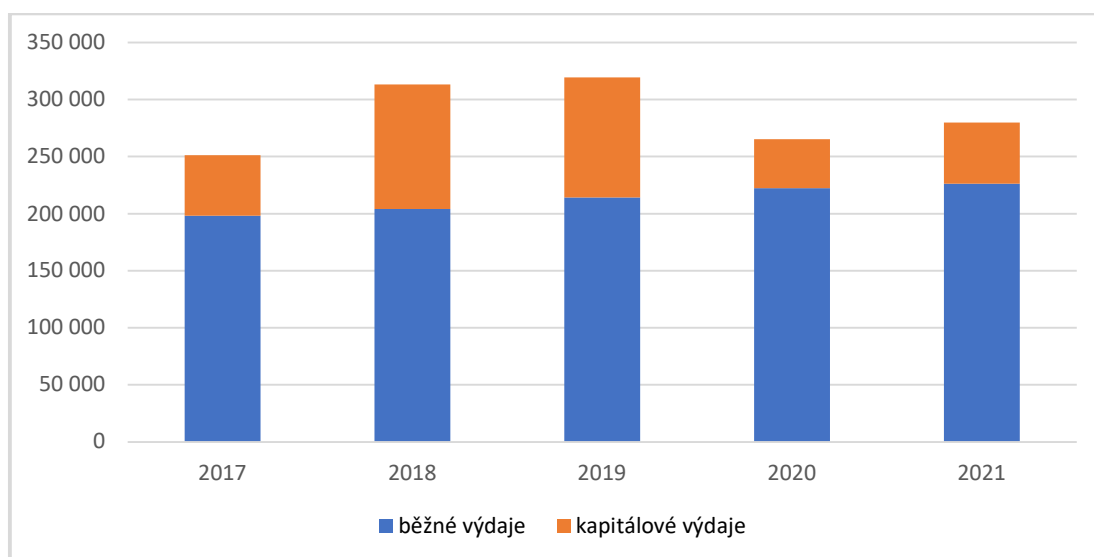
Tabulka 7 - Porovnání výdajů schváleného rozpočtu a skutečných výdajů města Vlašim v letech 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Výdaje schváleného rozpočtu (v Kč)	287 652 336,00	323 565 905,16	344 664 038,84	340 681 386,00	323 536 489,00
Skutečné výdaje (v Kč)	251 281 414,43	313 364 502,37	319 274 713,35	265 346 240,75	279 973 717,38
Rozdíl (v Kč)	-36 370 921,57	-10 201 402,79	-25 389 325,49	-75 335 145,25	-43 562 771,62
Rozdíl (v %)	-12,64	-3,15	-7,37	-22,11	-13,46

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Vlašim za období 2017-2021

Tabulka 7 představuje rozdíly výdajů schváleného rozpočtu a výdajů skutečných. Z výpočtů je patrné, že během všech sledovaných let byly plánované výdaje vyšší než skutečné výdaje. Město Vlašim tedy mnohdy počítá do svého rozpočtu s vyššími výdaji, než jaké nakonec skutečně má. V roce 2020 byl rozdíl mezi schválenými výdaji a skutečnými výdaji nejvýznamnější. Skutečné výdaje byly o 22,11 % nižší, v relativním vyjádření tedy o 75,34 mil. Kč. Bylo to způsobeno především tím, že výdaje na odbory a oddělení městského úřadu byly místo plánovaných 218,1 mil. Kč nakonec pouze 175,7 mil. Kč. Také kapitálové výdaje dosahovaly nižší hodnoty o téměř 35 mil. Kč, jelikož výdaje na opravy a údržbu komunikace v ulici Velíšská byly významně nižší, než se předpokládalo. Také na protipovodňová opatření bylo potřeba výrazně méně finančních prostředků, než bylo plánováno.

Graf 5 - Vývoj výdajů města Vlašim v letech 2017-2021 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Vlašim za období 2017-2021

Vývoj dílčích výdajů je vyobrazen v Grafu 5. Běžné výdaje se městu Vlašim meziročně zvyšují, což ukazuje na nedostatečně efektivní hospodaření. Tento vývoj by se měl objevovat spíše u kapitálových výdajů formou investic, které by do budoucna zajistily návratnost finančních prostředků do rozpočtu města. Hodnoty kapitálových výdajů však spíše kolísaly a maximálních hodnot dosáhly v letech 2018 a 2019 díky investicím do místních komunikací a také do již zmiňovaných modernizací základních škol. V roce 2020 byly kapitálové výdaje oproti ostatním porovnávaným roků výrazně nejnižší.

4.1.4 Analýzy vybraných ukazatelů SIMU města Vlašim v letech 2017-2021

Tabulka 8 - Finanční stabilita města Vlašim v letech 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Běžné příjmy (v tis. Kč)	275 956,22	271 035,84	288 838,42	288 364,62	309 982,26
Celkové příjmy (v tis. Kč)	303 753,76	284 731,19	342 602,50	303 268,06	328 339,39
Finanční stabilita	0,91	0,95	0,84	0,95	0,94

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Vlašim za období 2017-2021

Ukazatel finanční stability udává stabilitu příjmů z hlediska stálosti a pravidelnosti plnění celkových příjmů. Čím je hodnota ukazatele vyšší, tím méně je město závislé na mimořádných příjmech. Jelikož hodnota tohoto ukazatele přesahuje ve čtyřech z pěti sledovaných let 0,9, lze říci, že město Vlašim je téměř nezávislé např. na kapitálových

příjmech. Pouze v roce 2019 byla tato hodnota 0,84, což i tak značí vysoký podíl běžných příjmů na příjmech celkových.

Tabulka 9 - Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům města Vlašim v letech 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021	2021 * po změně
Cizí zdroje celkem (v tis. Kč)	77 123,22	75 934,07	52 940,05	50 945,11	40 933,25	70 736,34
Aktiva celkem (v tis. Kč)	2 348 686,92	2 447 210,18	2 555 242,02	2 635 659,47	2 733 664,46	1 858 436,86
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	3,28	3,10	2,07	1,93	1,50	3,81

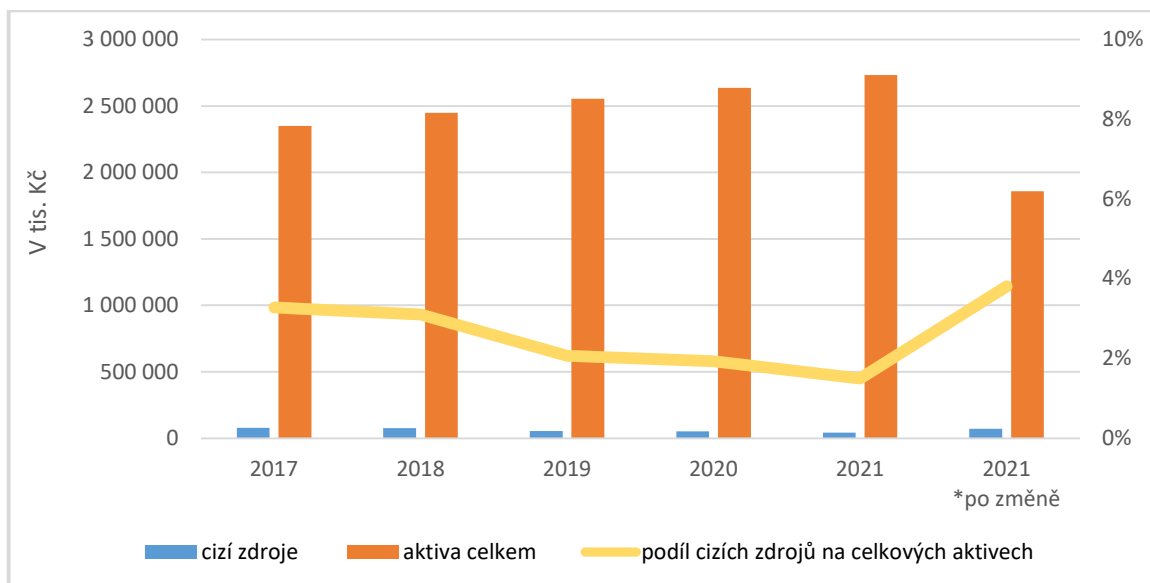
Zdroj: vlastní zpracování, Rozvaha města Vlašim za období 2017-2021

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům, který udává míru krytí aktiv obce cizími zdroji, měl během sledovaného období ve městě Vlašim pozvolna klesající tendenci a ani v jednom roce nedosáhl na 5 %, jak je zřejmé z Tabulky 9 a Grafu 6. Z 3,28 % v roce 2017 klesl na 1,50 % v roce 2021. Jelikož Ministerstvo financí určilo jako hraniční hodnotu 25 %, splňuje město Vlašim toto kritérium ve všech obdobích. Z dlouhodobého i krátkodobého hlediska tak městu hrozí pouze minimální riziko narušení finanční stability hospodaření.

Dne 24. 8. 2022 bylo Vládou ČR vydáno usnesení č. 719, na základě kterého proběhly od roku 2021 změny ve výpočtech některých ukazatelů. Tyto změny se týkají podílu cizích zdrojů na celkových aktivech a běžné likvidity, kdy se nově jako vstupní data používá součet údajů z výkazů územního samosprávného celku a příspěvkových organizací, jichž je zřizovatelem. U podílu cizích zdrojů na celkových aktivech je nově také počítáno s hodnotou aktiv ve vyjádření „BĚŽNÉ OBDOBÍ – NETTO“ a nikoliv BRUTTO, jako tomu bylo doposud (Ministerstvo financí České republiky, 2022).

Tyto změny byly zohledněny ve výpočtu v tabulce viz výše ve sloupci **2021 * po změně** a též zaneseny do grafu. Pro srovnání v čase však byl pro rok 2021 použit i původní způsob výpočtu.

Graf 6 - Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům města Vlašim v letech 2017-2021

Zdroj: vlastní zpracování, Rozvaha města Vlašim za období 2017-2021

Tabulka 10 - Běžná likvidita města Vlašim v letech 2017-2021

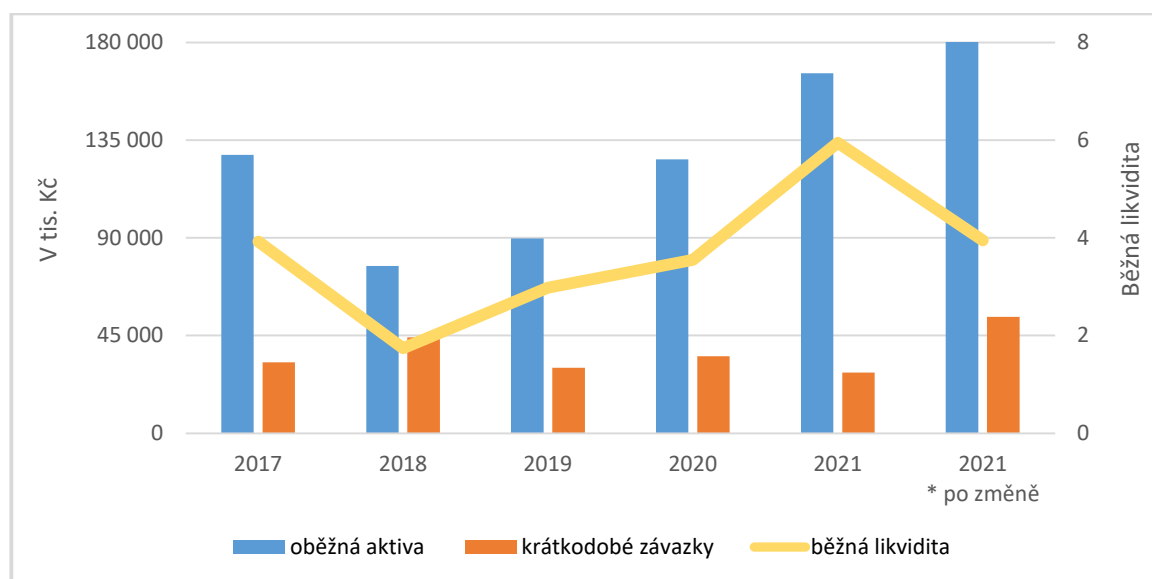
	2017	2018	2019	2020	2021	2021 * po změně
Oběžná aktiva (v tis. Kč)	128 166,57	77 032,80	89 663,66	126 113,34	165 911,19	211 753,73
Krátkodobé závazky (v tis. Kč)	32 675,78	44 167,19	30 075,31	35 485,87	27 879,51	53 580,86
Běžná likvidita	3,92	1,74	2,98	3,55	5,95	3,95

Zdroj: vlastní zpracování, Rozvaha města Vlašim za období 2017-2021

Tabulka 10 představuje běžnou likviditu města Vlašim v průběhu sledovaného období. Jedná se o schopnost přeměnit oběžná aktiva na finanční prostředky k úhradě krátkodobých závazků a při zdravém finančním hospodaření by měl tento ukazatel dosahovat vyšší hodnoty než 1. V roce 2017 dosahovala běžná likvidita hodnoty 3,92 a následně došlo k poklesu na 1,74 v roce 2018. V letech 2019 a 2020 se pohybovala okolo hodnoty 3 a posledním roce, tedy 2021, vzrostla dokonce na hodnotu 5,95. Růst běžné likvidity v roce 2021 byl způsoben především značným navýšením oběžných aktiv. Lze tedy říci, že město bylo během celého období schopno dostát svým krátkodobým dluhům. Vývoj běžné likvidity zachycuje Graf 7.

I v tomto případě byla zohledněna změna ve výpočtu, kdy byly sečteny údaje z výkazů města a zřizovaných příspěvkových organizací.

Graf 7 - Běžná likvidita města Vlašim v letech 2017-2021

Zdroj: vlastní zpracování, Rozvaha města Vlašim za období 2017-2021

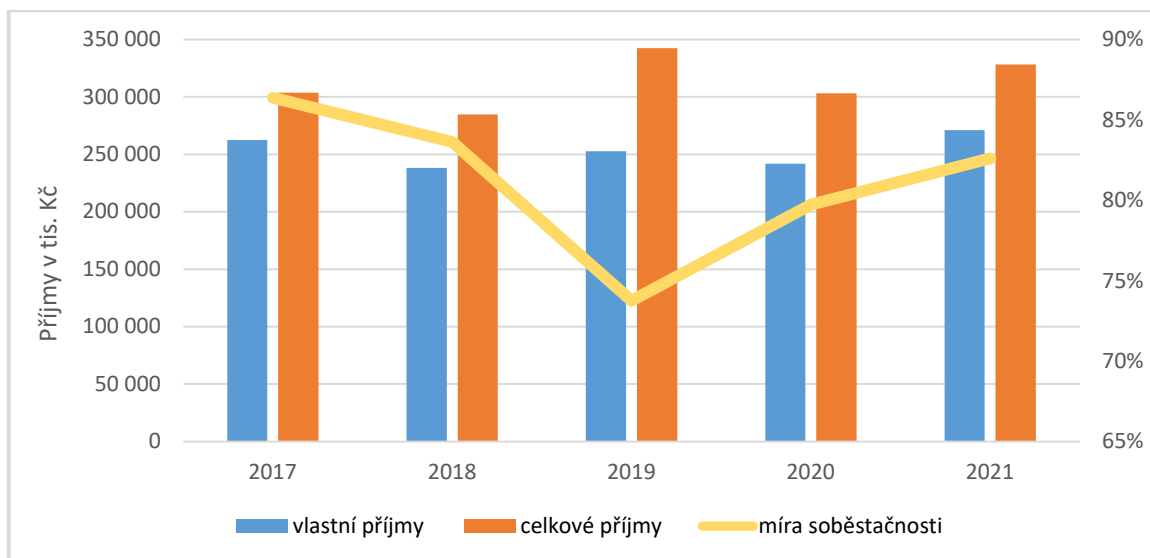
Tabulka 11 - Podíl vlastních příjmů na celkových příjmech města Vlašim v letech 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Vlastní příjmy (v tis. Kč)	262 412,49	238 089,42	252 696,60	241 769,07	271 229,41
Celkové příjmy (v tis. Kč)	303 753,76	284 731,19	342 602,50	303 268,06	328 339,39
Míra soběstačnosti (v %)	86,39	83,62	73,76	79,72	82,61

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Vlašim za období 2017-2021

Míra soběstačnosti udává nezávislost města na přijatých dotacích. Čím je tato hodnota vyšší, tím je závislost na přijatých transferech menší. Vlastní příjmy, do kterých spadají daňové, nedaňové a kapitálové příjmy města, ve sledovaném období kolísaly, stejně tak jako příjmy celkové. Dle Tabulky 11 a Grafu 8 byla míra soběstačnosti nejvyšší v roce 2017, kdy dosáhla 86,39 %. V tomto roce byly přijaté dotace nejnižší. V letech 2019 a 2020 však příjmy z dotací vzrostly, čímž klesla i míra soběstačnosti na 73,76 % v roce 2019 a na 79,72 % v roce 2020. V těchto letech lze tedy město považovat za závislé na přijatých dotacích.

Graf 8 - Podíl vlastních příjmů na celkových příjmech města Vlašim v letech 2017-2021

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty města Vlašim za období 2017-2021

4.2 Hospodaření obce Soutice

Tabulka 12 - Struktura příjmů a výdajů obce Soutice v letech 2017-2021 (v Kč)

	2017	2018	2019	2020	2021
Daňové příjmy	4 367 183,63	5 282 583,73	5 038 509,61	5 296 157,61	6 431 301,53
Nedaňové příjmy	1 785 114,48	2 485 017,37	1 465 237,72	1 517 446,17	1 896 529,06
Kapitálové příjmy	0	0	6 000 000	54 180	266 100
Přijaté dotace	972 927	2 171 050,92	101 904,20	3 736 192,88	799 599,87
Příjmy celkem	7 125 225,11	9 938 652,02	12 605 651,53	10 603 976,66	9 393 530,46
Financování celkem	-523 001,42	-608 074,63	-3 586 524,21	4 347 352,16	5 313 816,13
Výdaje celkem	6 602 223,69	9 330 577,39	9 019 127,32	14 951 328,82	14 707 346,59
Kapitálové výdaje	308 247	2 169 119	1 843 920,73	4 286 273,44	6 606 664,28
Běžné výdaje	6 293 976,69	7 161 458,39	7 175 206,59	10 665 055,38	8 100 682,31

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty obce Soutice za období 2017-2021

V Tabulce 12 je zachycena struktura celkových příjmů a výdajů obce Soutice za období let 2017-2021. Tato data jsou následně využita k výpočtům jednotlivých finančních ukazatelů v dalších podkapitolách.

4.2.1 Porovnání příjmů a výdajů obce Soutice v letech 2017-2021

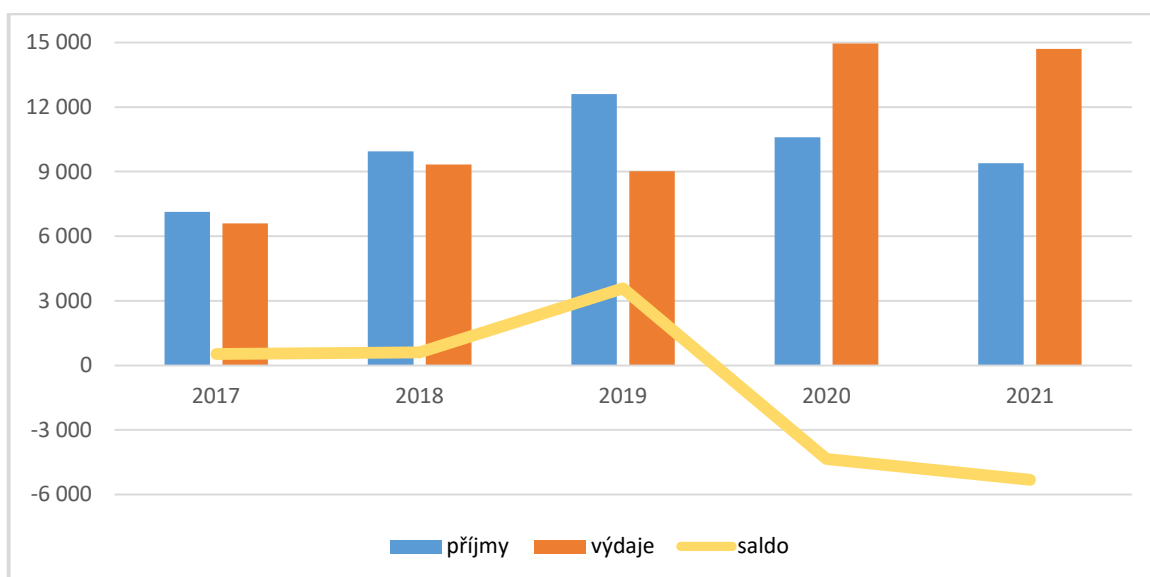
Tabulka 13 - Porovnání celkových příjmů a výdajů obce Soutice (v Kč)

	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy	7 125 225,11	9 938 652,02	12 605 651,53	10 603 976,66	9 393 530,46
Výdaje	6 602 223,69	9 330 577,39	9 019 127,32	14 951 328,82	14 707 346,59
Saldo	523 001,42	608 074,63	3 586 524,21	-4 347 352,16	-5 313 816,13

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty obce Soutice za období 2017-2021

Porovnáním celkových příjmů a celkových výdajů obce Soutice za sledované roky 2017-2021 byla vypočtena salda za jednotlivá období. Vývoj salda během těchto let je znázorněn v Grafu 9 viz níže.

Graf 9 - Porovnání celkových příjmů a výdajů obce Soutice (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty obce Soutice za období 2017-2021

Z komparace celkových příjmů a výdajů je patrné, že v letech 2017-2019 mělo saldo obce Soutice rostoucí tendenci a rozpočet byl přebytkový. V těchto letech obec vykazovala výrazně nižší výdaje. Nejvyšší hodnotu měl přebytek v roce 2019, kdy dosáhl na téměř 3,6 mil. Kč zásluhou kapitálových příjmů, konkrétně za prodej dlouhodobého majetku. V letech 2020 a 2021 však obec hospodařila se schodkovým rozpočtem, kdy se roku 2021 schodek vyšplhal na 5,3 mil. Kč. V tomto období razantně vzrostly kapitálové výdaje. V roce 2020 byly tyto výdaje za pořízení budov, staveb a strojů a přístrojů, v roce 2021 též za pořízení budov a staveb.

Tabulka 14 - Meziroční růst příjmů a výdajů obce Soutice (v %)

	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Změna celkových příjmů	39,49	26,83	-15,88	-11,42
Změna celkových výdajů	41,32	-3,34	65,77	-1,63

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty obce Soutice za období 2017-2021

Z Tabulky 14 lze vyčíst meziroční změny v celkových příjmech a výdajích. Ke snížení příjmů došlo mezi lety 2019/2020 a 2020/2021, a to o téměř 16 % a 11,5 %. Tento pokles zapříčinilo v prvním zmiňovaném období výrazné snížení kapitálových příjmů a mezi lety 2020 a 2021 obci klesly také přijaté dotace. Mezi lety 2017/2018 a 2018/2019 naopak příjmy rostly, nejvyšší růst byl zaznamenán mezi rokem 2017 a 2018, kdy dosáhl na 39,5 %. Z velké části za to může nárůst daňových příjmů, především díky dani z příjmů a majetkovým daním, a nedaňových příjmů, konkrétně pak příjmy z vlastní činnosti.

Celkové výdaje meziročně klesly pouze nepatrně, a to o 3,34 % mezi lety 2018 a 2019 a dále o 1,63 % mezi lety 2020 a 2021. Ve zbylých dvou obdobích však výdaje obce značně rostly. Mezi roky 2017 a 2018 byl zaznamenán nárůst o 41,32 %, který byl způsoben zvýšením kapitálových výdajů, a to převážně na pořízení dlouhodobého hmotného majetku. Mezi lety 2019 a 2020 se pak meziroční růst vyšplhal až na necelých 66 %. V tomto případě byl růst zapříčiněn značně vyššími běžnými výdaji, konkrétně na opravy a udržování a opět také kapitálovými výdaji na pořízení dlouhodobého hmotného majetku.

Tabulka 15 - Celkové příjmy a výdaje na jednoho obyvatele obce Soutice v letech 2017-2021 (v Kč)

	2017	2018	2019	2020	2021
Počet obyvatel	251	255	247	244	244
Příjmy na jednoho obyvatele	28 387,35	38 975,11	51 035,03	43 458,92	38 498,08
Výdaje na jednoho obyvatele	26 303,68	36 590,50	36 514,69	61 275,94	60 276,01
Saldo na jednoho obyvatele	2 083,67	2 384,61	14 520,34	-17 817,02	-21 777,93

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty obce Soutice za období 2017-2021

V Tabulce 15 je zobrazena analýza celkových příjmů, výdajů a salda, které jsou přepočítány na jednoho obyvatele obce Soutice. Celkové příjmy na jednoho obyvatele byly v průběhu sledovaných let kolísavé, dosahovaly hodnot od 28 tisíc až do 51 tisíc Kč. Vrcholu dosáhly v roce 2019, kdy byly příjmy na jednoho obyvatele 51 035,03 Kč. V tomto roce byly celkové příjmy vůbec nejvyšší zejména zásluhou kapitálových příjmů z důvodu prodeje dlouhodobého majetku. Celkové výdaje na jednoho obyvatele měly spíše rostoucí tendenci a pohybovaly se v intervalu od 26 tisíc do 61,2 tisíc Kč. Nejvyšší výdaje připadaly na jednoho obyvatele v roce 2020, kdy byly též nejvyšší celkové výdaje za celé sledované období. Saldo v přepočtu na obyvatele mezi lety 2017 až 2019 rostlo, když se v roce 2019 dostalo na 14 520,34 Kč na obyvatele. V letech 2020 a 2021 však byl rozpočet schodkový a v roce 2021, kdy byl schodek největší, připadlo na jednoho obyvatele 21 777,93 Kč záporného salda.

4.2.2 Analýza příjmů obce Soutice v letech 2017-2021

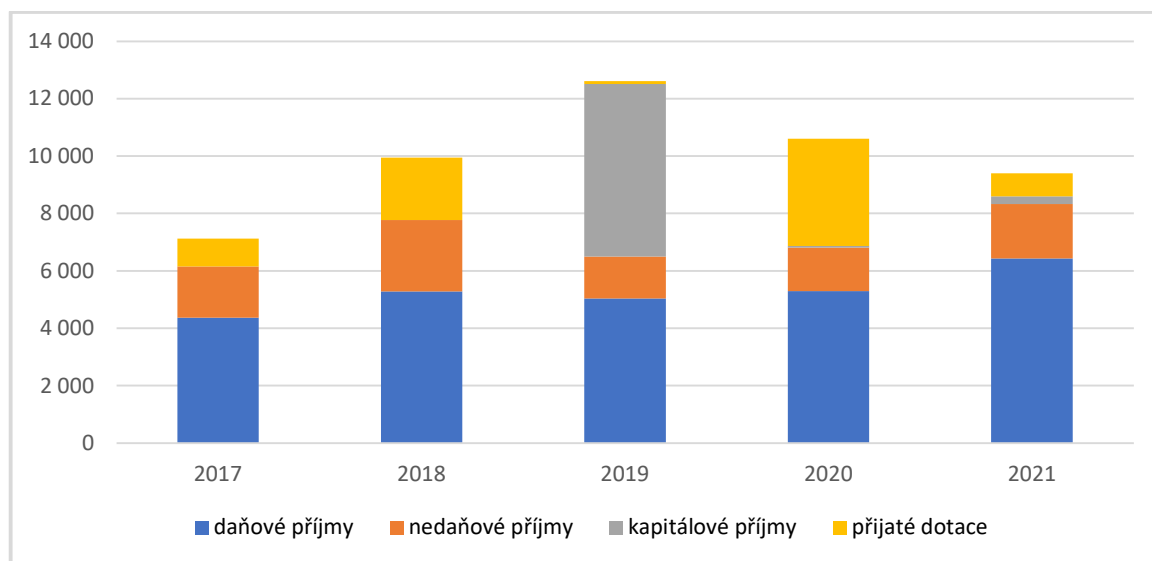
Tabulka 16 - Porovnání příjmů schváleného rozpočtu a skutečných příjmů obce Soutice v letech 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Příjmy schváleného rozpočtu (v Kč)	9 111 400,00	10 100 000,00	10 643 000,00	7 600 000,00	7 210 000,00
Skutečné příjmy (v Kč)	7 125 225,11	9 938 652,02	12 605 651,53	10 603 976,66	9 393 530,46
Rozdíl (v Kč)	-1 986 174,89	- 161 347,98	1 962 651,53	3 003 976,66	2 183 530,46
Rozdíl (v %)	-21,80	-1,60	18,44	39,53	30,28

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty obce Soutice za období 2017-2021

Tabulka 16 vypovídá o tom, že obec Soutice počítala v letech 2017 a 2018 s vyššími příjmy, než jaké ve skutečnosti byly. V roce 2017 to bylo dokonce o 21,8 %, schválila tedy o 1,99 mil. Kč vyšší příjmy, než byly příjmy skutečné. V roce 2018 to bylo již pouze o 1,6 %. V ostatních letech, tedy 2019 až 2021 skutečné příjmy přesahovaly příjmy schválené. Absolutní i relativní rozdíl plánovaných a skutečných příjmů byl nejvyšší v roce 2020. V tomto roce byly skutečné příjmy o 39,53 % vyšší než příjmy schváleného rozpočtu, tedy o 3 003 976,66 Kč. Tento rozdíl zapříčinily zejména přijaté dotace, které byly o více než 2,5 mil. Kč vyšší, než bylo plánováno, a dále také vyšší daňové příjmy zásluhou sdílených daní a daně z nemovitých věcí. V roce 2021 byla odchylka mezi plánovanými a skutečnými příjmy také výrazná, dosáhla na 30,28 % a tedy necelých 2,2 mil. Kč.

Graf 10 - Vývoj příjmů obce Soutice v letech 2017-2021 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty obce Soutice za období 2017-2021

Graf 10 představuje strukturu příjmů a jejich vývoj během sledovaného období. Z tohoto zobrazení je patrné, že daňové příjmy měly spíše rostoucí charakter, což bylo způsobeno především změnou v rozpočtovém určení daní. Nejvyšší byly daňové příjmy v roce 2021, jelikož proběhlo zvýšení rozpočtového určení u daní z příjmů právnických a fyzických osob a také u daně z přidané hodnoty. Nedaňové příjmy pak byly nejvyšší v roce 2018, a to zásluhou nárůstu příjmů z pronájmu majetku a příjmů z vlastní činnosti. V roce 2019 došlo k výraznému propadu o více než 1 mil. Kč a následně nedaňové příjmy opět pozvolna rostly. V letech 2017 a 2018 neměla obec Soutice žádné kapitálové příjmy. V roce 2019 pak tyto příjmy skokově vzrostly na 6 mil. Kč díky prodeji dlouhodobého majetku, konkrétně za prodej obecních pozemků. Poté kapitálové příjmy opět klesly na 54 180 Kč v roce 2020 a 266 100 Kč v roce 2021. Přijaté dotace byly během sledovaných let kolísavé a svého vrcholu dosáhly roku 2020, kdy obec přijala přes 3,7 mil. Kč ostatních neinvestičních transferů ze státního rozpočtu na podporu rozvoje regionů a také z programu životního prostředí.

4.2.3 Analýza výdajů obce Soutice v letech 2017-2021

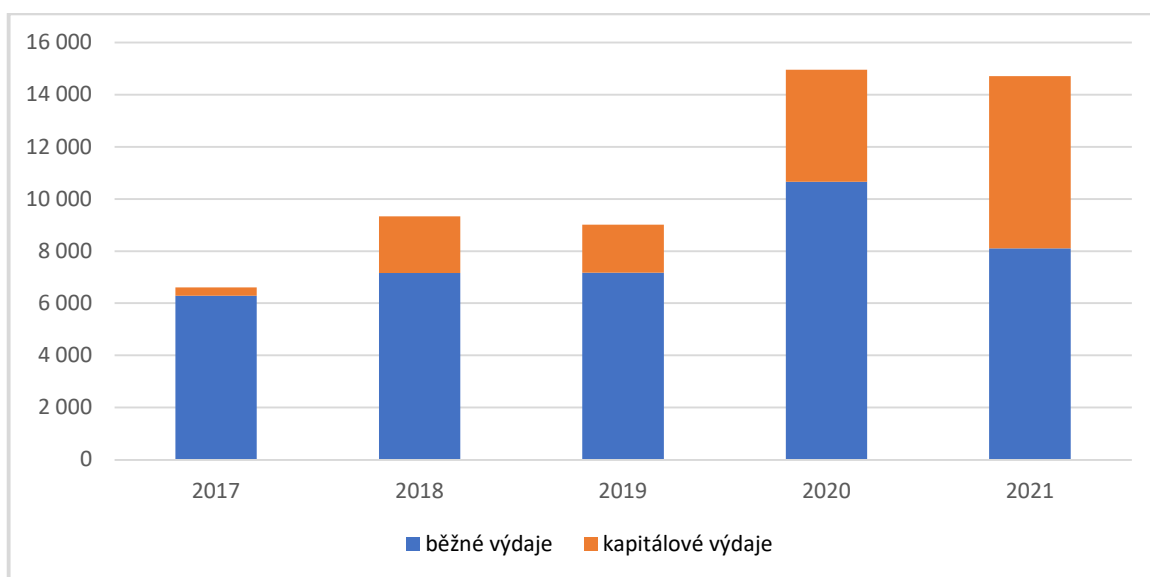
Tabulka 17 - Porovnání výdajů schváleného rozpočtu a skutečných výdajů obce Soutice v letech 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Výdaje schváleného rozpočtu (v Kč)	5 078 000,00	5 916 000,00	6 175 000,00	11 061 710,00	9 190 000,00
Skutečné výdaje (v Kč)	6 602 223,69	9 330 577,39	9 019 127,32	14 951 328,82	14 707 346,59
Rozdíl (v Kč)	1 524 223,69	3 414 577,39	2 844 127,32	3 889 618,82	5 517 346,59
Rozdíl (v %)	30,02	57,72	46,06	35,16	60,04

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty obce Soutice za období 2017-2021

V Tabulce 17 jsou zaneseny odchylky mezi plánovanými výdaji a výdaji skutečnými. Z vypočtených hodnot je zřejmé, že v průběhu celého sledovaného období přesahovaly skutečné výdaje ty schválené. Rozdíl se pohyboval v rozmezí od 30 % do 60 %. Obec Soutice tedy pravidelně schvaluje v rozpočtu výrazně nižší výdaje, než jaké poté skutečně má. K největší odchylce mezi schválenými a skutečnými výdaji došlo v roce 2021, kdy skutečné výdaje byly o 60,04 % vyšší, což v přepočtu činí přes 5,5 mil. Kč. Hlavní příčinou bylo navýšení kapitálových výdajů z důvodu pořízení dlouhodobého majetku, konkrétně budov a staveb, kdy ve schváleném rozpočtu obec počítala s výdaji ve výši pouze 217,5 tis. Kč, ale skutečné výdaje se vyšplhaly na 6 034,6 tis. Kč.

Graf 11 - Vývoj výdajů obce Soutice v letech 2017-2021 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty obce Soutice za období 2017-2021

Strukturu výdajů a jejich vývoj během let 2017-2021 zachycuje Graf 11. Běžné výdaje během sledovaného období spíše rostly, což není z hlediska finančního zdraví obce požadováno. Běžné výdaje dosáhly svého maxima v roce 2020, kdy činily 10 665,06 tis. Kč. V tomto roce došlo k výraznému nárůstu výdajů na opravy a udržování. Vývoj kapitálových výdajů měl také rostoucí charakter, v tomto případě je to však žádoucí z důvodu návratnosti peněžních prostředků do rozpočtu obce. Kapitálové výdaje byly nejvyšší v roce 2021, kdy dosáhly na 6 606,66 tis. Kč. Tento nárůst způsobily investice do pořízení dlouhodobého majetku, a to do nákupu budov a staveb. Oproti tomu roku 2017 neměla obec kapitálové výdaje téměř žádné, činily pouze 308,25 tis. Kč.

4.2.4 Analýzy vybraných ukazatelů SIMU obce Soutice v letech 2017-2021

Tabulka 18 - Finanční stabilita obce Soutice v letech 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Běžné příjmy (v tis. Kč)	7 125,23	8 057,31	6 587,12	9 467,38	8 478,64
Celkové příjmy (v tis. Kč)	7 125,23	9 938,65	12 605,65	10 603,98	9 393,53
Finanční stabilita	1	0,81	0,52	0,89	0,90

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty obce Soutice za období 2017-2021

Finanční stabilita vyjadřuje pravidelnost a stálost plnění celkových příjmů. Čím vyšší je hodnota tohoto indikátoru, tím větší nezávislost má obec na neobvyklých příjmech. V letech 2017 a 2021 přesáhla výsledná hodnota 0,90, což znamená, že obec Soutice byla

v podstatě nezávislá na mimořádných příjmech. V roce 2019 byla vypočtená hodnota tohoto ukazatele nejnižší, činila pouze 0,52. Takováto hodnota vypovídá o silné závislosti na kapitálových příjmech, které v tomto roce tvořily téměř polovinu celkových příjmů obce.

Tabulka 19 - Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům obce Soutice v letech 2017-2021

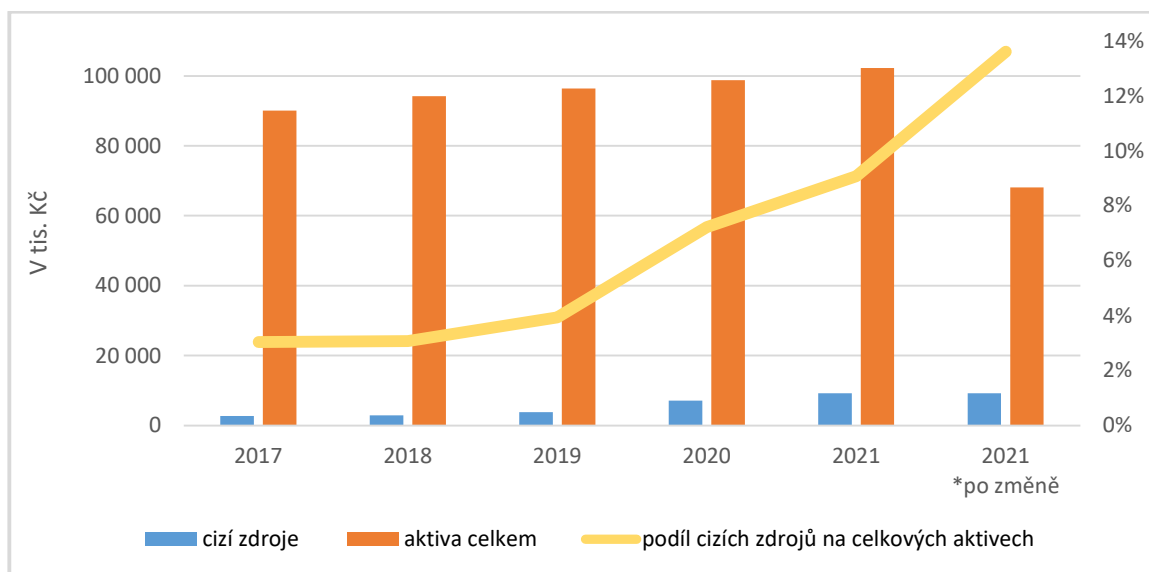
	2017	2018	2019	2020	2021	2021 * po změně
Cizí zdroje celkem (v tis. Kč)	2 741,51	2 889,73	3 801,32	7 135,70	9 270,58	9 270,58
Aktiva celkem (v tis. Kč)	90 031,93	94 151,75	96 370,54	98 737,23	102 211,80	68 109,09
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	3,05	3,07	3,94	7,22	9,07	13,61

Zdroj: vlastní zpracování, Rozvaha obce Soutice za období 2017-2021

Ukazatel vypočtený v Tabulce 19 vypovídá o míře krytí aktiv obce cizími zdroji. V průběhu sledovaných let 2017-2021 byl podíl cizích zdrojů na celkových aktivech rostoucího charakteru, což bylo zaznamenáno i do Grafu 12. Jednotlivé hodnoty ukazatele se pohybovaly v rozmezí od 3,05 % do 9,07 %. Za hraniční hodnotu je dle Ministerstva financí považováno 25 %, což obec Soutice dodržela během všech sledovaných let. V krátkodobém ani dlouhodobém horizontu tak obec není ohrožena rizikem zhoršení finanční stability jejího hospodaření.

Obec Soutice není zřizovatelem žádné příspěvkové organizace, a tak byla ve sloupci **2021 * po změně** zohledněna pouze metodická změna, kdy místo aktiv vyjádřených pomocí „BĚŽNÉ OBDOBÍ – BRUTTO“ byla použita hodnota NETTO.

Graf 12 - Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům obce Soutice v letech 2017-2021

Zdroj: vlastní zpracování, Rozvaha obce Soutice za období 2017-2021

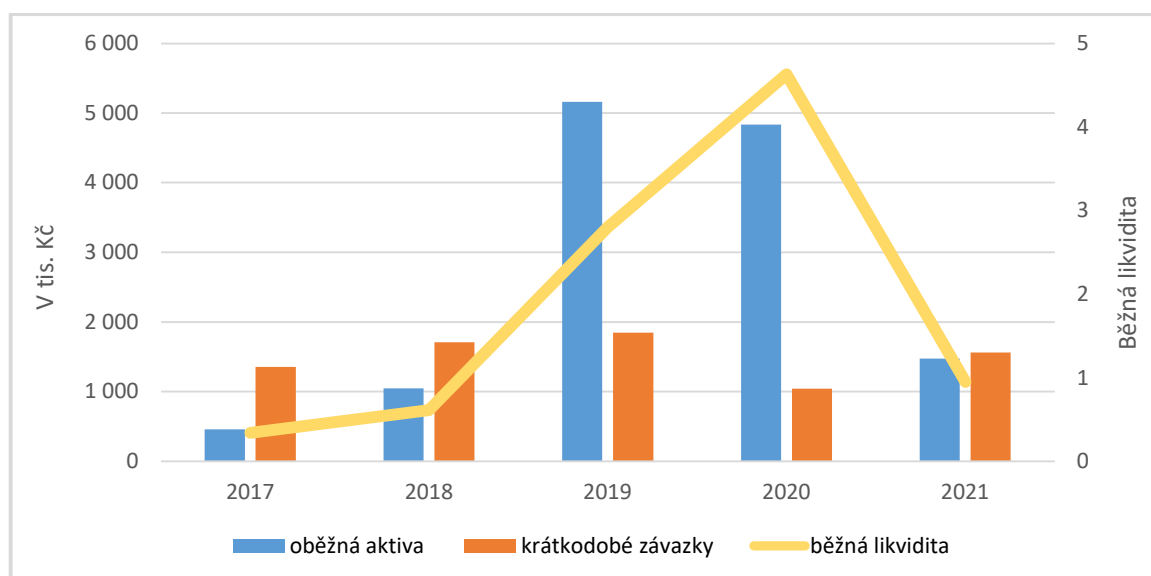
Tabulka 20 - Běžná likvidita obce Soutice v letech 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Oběžná aktiva (v tis. Kč)	460,65	1 048,40	5 160,03	4 833,22	1 475,56
Krátkodobé závazky (v tis. Kč)	1 353,39	1 707,77	1 844,11	1 044,04	1 559,59
Běžná likvidita	0,34	0,61	2,80	4,63	0,95

Zdroj: vlastní zpracování, Rozvaha obce Soutice za období 2017-2021

V Tabulce 20 je proveden výpočet běžné likvidity obce Soutice během sledovaných let. Aby se dalo mluvit o finančně zdravém hospodaření, musí být výsledné hodnoty větší než 1. Tuto mez však běžná likvidita překročila pouze v letech 2019 a 2020, kdy dosáhla na hodnoty 2,80 a 4,63. Toto bylo zapříčiněno navýšením oběžných aktiv. Nejnižší hodnota běžné likvidity byla zaznamenána v roce 2017, kdy byla pouze 0,34. Ani ve zbývajících letech však nedosáhla na minimální doporučenou hodnotu, v roce 2018 byla ve výši 0,61 a v roce 2021 ve výši 0,95. V letech, kdy byla běžná likvidita nižší, byly nízké i hodnoty oběžných aktiv. Z výpočtů je zřejmé, že v letech 2017, 2018 a 2021 hrozilo obci riziko v podobě neschopnosti uhradit své krátkodobé závazky, jelikož schopnost přeměny oběžných aktiv na peněžní prostředky k úhradě právě těchto krátkodobých dluhů byla nižší než doporučená mez. Běžná likvidita je též zanesena do Grafu 13.

Graf 13 - Běžná likvidita obce Soutice v letech 2017-2021

Zdroj: vlastní zpracování, Rozvaha obce Soutice za období 2017-2021

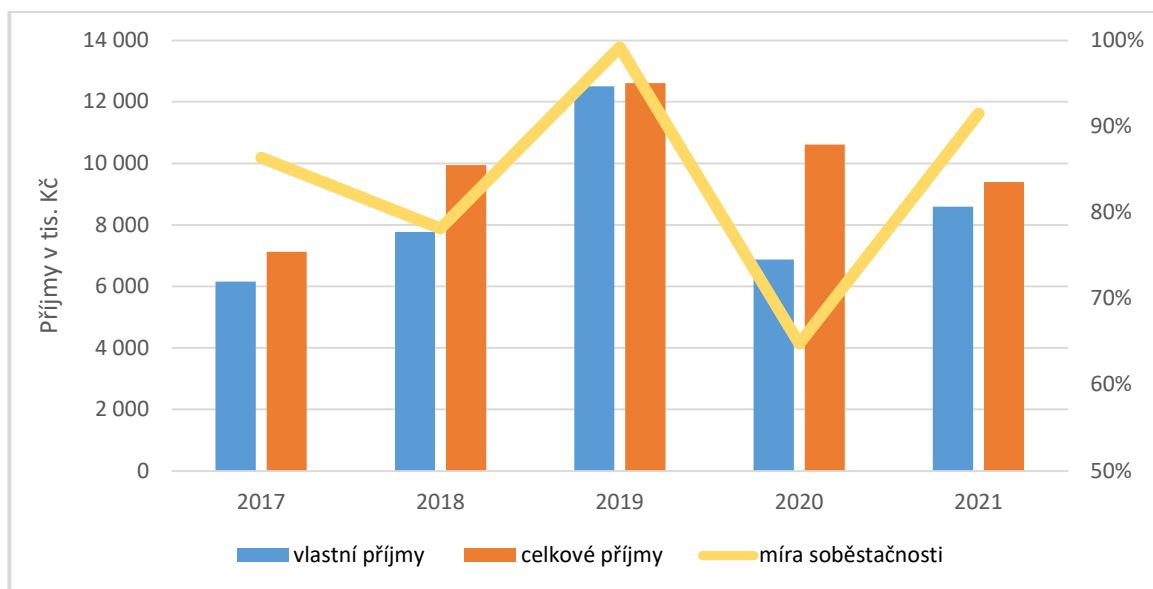
Tabulka 21 - Podíl vlastních příjmů na celkových příjmech obce Soutice v letech 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Vlastní příjmy (v tis. Kč)	6 152,30	7 767,60	12 503,75	6 867,78	8 593,93
Celkové příjmy (v tis. Kč)	7 125,23	9 938,65	12 605,65	10 603,98	9 393,53
Míra soběstačnosti (v %)	86,35	78,16	99,19	64,77	91,49

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty obce Soutice za období 2017-2021

Tabulka 21 představuje míru soběstačnosti, která vyjadřuje nezávislost obce na přijatých transferech. Čím vyšší je vypočtená hodnota tohoto ukazatele, tím větší je nezávislost na přijatých dotacích. Vlastní i celkové příjmy měly během sledovaného období kolísavý charakter, stejně tak jako míra soběstačnosti. Míra soběstačnosti byla nejvyšší v roce 2019, kdy činila 99,19 %. V tomto roce obec přijala nejméně na dotacích. Také v roce 2021 atakovala 90 %, konkrétně pak 91,49 %. V roce 2020 naopak obec vykazovala nejnižší míru soběstačnosti, jelikož v tohoto roku byly přijaté transfery nejvyšší, a míra soběstačnosti tak dosáhla pouze na 64,77 %. Obec tak byla značně závislá na přijatých dotacích, což platí i o roku 2018, kdy činila 78,16 %.

Graf 14 - Podíl vlastních příjmů na celkových příjmech obce Soutice v letech 2017-2021

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty obce Soutice za období 2017-2021

4.3 Komparace hospodaření města Vlašim a obce Soutice

V následujících podkapitolách jsou porovnány vybrané ukazatele vypovídající o hospodaření města Vlašim a obce Soutice. Pro komparaci příjmů, výdajů a salda jsou využita data v přepočtu na obyvatele, jelikož v absolutní hodnotě by vzhledem k odlišné velikosti obou municipalit bylo značně zkreslené a nebylo by tedy adekvátní.

4.3.1 Komparace příjmů na jednoho obyvatele v letech 2017-2021

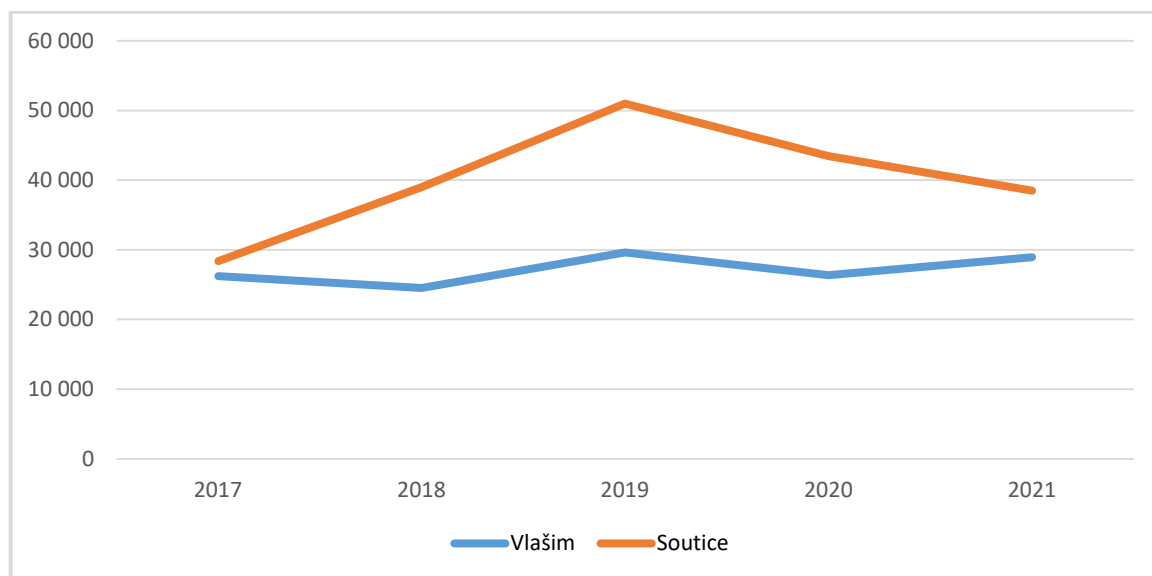
Tabulka 22 - Komparace příjmů na obyvatele Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021 (v Kč)

	2017	2018	2019	2020	2021
Vlašim	26 199,22	24 550,03	29 662,55	26 380,31	28 910,75
Soutice	28 387,35	38 975,11	51 035,03	43 458,92	38 498,08
Rozdíl (z pohledu Vlašimi)	-2 188,13	-14 425,08	-21 372,48	-17 078,61	-9 587,33

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty Vlašimi a Soutic za období 2017-2021

Z údajů uvedených v Tabulce 22 a Grafu 15 je zřejmé, že ve všech sledovaných letech dosahovaly příjmy na obyvatele Vlašimi nižších hodnot než ty v Souticích. Jak ve Vlašimi, tak i v Souticích byly příjmy na obyvatele kolísavé. V letech 2018-2020 byly příjmy na obyvatele Vlašimi o více než 14 tis. Kč nižší než příjmy na obyvatele Soutic, v roce 2019 dokonce o více než o 21 tis. Kč. Takovýto rozdíl způsobil prodej pozemků, který tvořil téměř polovinu celkových příjmů Soutic. V ostatních letech byly příčinou také vyšší daňové příjmy na obyvatele, než měla Vlašim a také vyšší přijaté dotace.

Graf 15 - Komparace příjmů na obyvatele Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty Vlašimi a Soutic za období 2017-2021

4.3.2 Komparace výdajů na jednoho obyvatele v letech 2017-2021

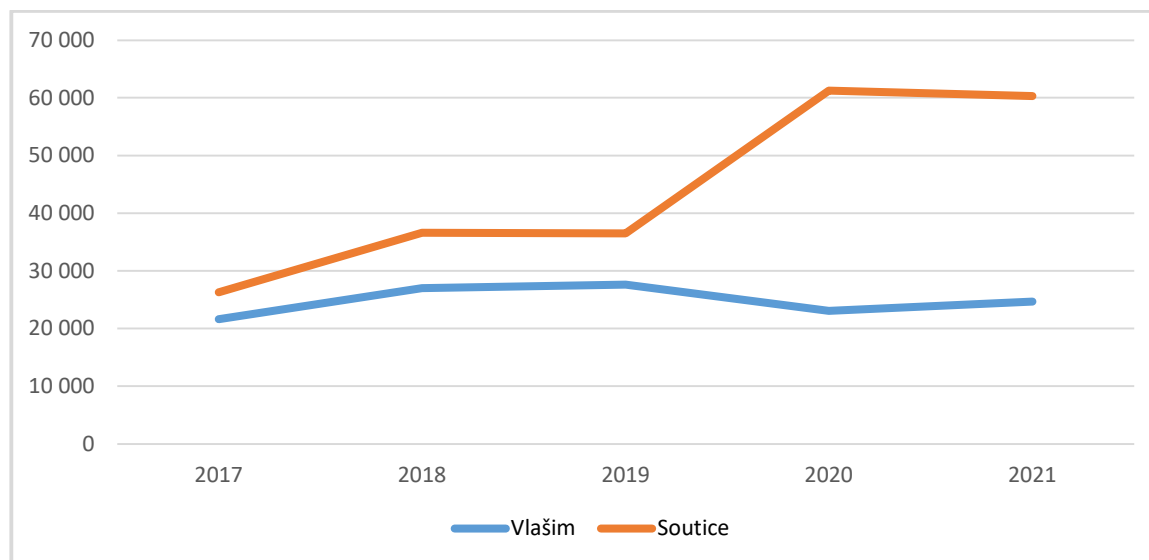
Tabulka 23 - Komparace výdajů na obyvatele Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021 (v Kč)

	2017	2018	2019	2020	2021
Vlašim	21 673,40	27 018,84	27 642,83	23 081,61	24 652,08
Soutice	26 303,68	36 590,50	36 514,69	61 275,94	60 276,01
Rozdíl (z pohledu Vlašimi)	-4 630,28	- 9 571,66	-8 871,86	-38 194,33	-35 623,93

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty Vlašimi a Soutic za období 2017-2021

Jak lze vyčíst z Grafu 16, v obou municipalitách se výdaje na obyvatele v letech 2017-2019 zvyšovaly, stejně tak jako rozdíl mezi nimi, který ukazoval na vyšší výdaje po celé sledované období v Souticích. Avšak zatímco Vlašimi se podařilo v letech 2020 a 2021 své výdaje na obyvatele opět snížit, v Souticích tyto výdaje naopak skokově narostly. Nejvyšší rozdíl byl v roce 2020, vyšplhal se na více než 38 tis. Kč. V roce 2019 pak na 35,6 tis. Kč. V celém sledovaném období jsou důvodem velkého rozdílu mezi Vlašimi a Souticemi výrazně vyšší běžné výdaje na obyvatele Soutic a v letech 2020 a 2021 také značně vyšší kapitálové výdaje, jelikož obec Soutice pořídila dlouhodobý majetek, konkrétně budovy a stavby.

Graf 16 - Komparace výdajů na obyvatele Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty Vlašimi a Soutic za období 2017-2021

4.3.3 Komparace salda na jednoho obyvatele v letech 2017-2021

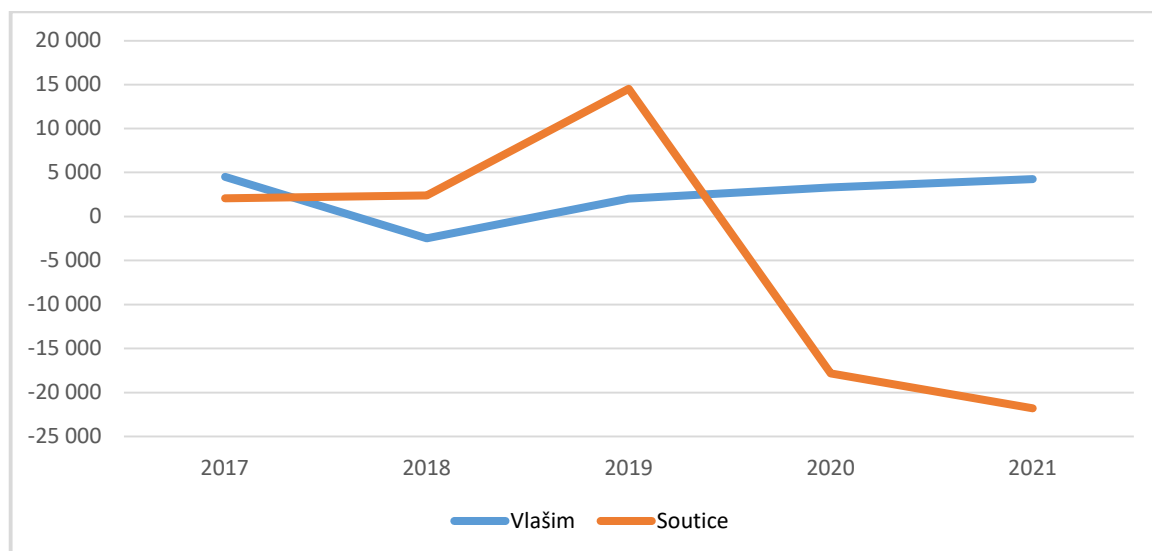
Tabulka 24 - Komparace salda na obyvatele Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021 (v Kč)

	2017	2018	2019	2020	2021
Vlašim	4 525,82	-2 468,81	2 019,72	3 298,70	4 258,67
Soutice	2 083,67	2 384,61	14 520,34	-17 817,02	-21 777,93
Rozdíl (z pohledu Vlašimi)	2 442,15	-4 853,42	-12 500,62	21 115,72	26 036,60

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty Vlašimi a Soutic za období 2017-2021

Rozdíl příjmů na obyvatele a výdajů na obyvatele Vlašimi a Soutic představuje saldo na obyvatele za dané období. Tento ukazatel se v průběhu sledovaného období značně lišil a v letech 2017, 2020 a 2021 dosahoval vyšších hodnot ve Vlašimi. Největší rozdíl byl v roce 2021, kdy bylo saldo Vlašimi o 26 036,60 Kč vyšší než saldo Soutic. Vlašim měla mírný schodek pouze v roce 2018, a to 2 468,81 Kč na obyvatele z důvodu velkých investic, a tedy navýšení kapitálových výdajů. V ostatních letech hospodařila s přebytkovým rozpočtem. Soutice sice měly nejvyšší kladné saldo na obyvatele, a to v roce 2019, kdy došlo k prodeji dlouhodobého majetku, ale v letech 2020 a 2021 se saldo dostalo do záporných čísel. V roce 2020 činilo záporné saldo 17 817,02 Kč na obyvatele a v roce 2021 dokonce 21 777,93 Kč. Přestože Soutice měly během celého sledovaného období vyšší příjmy na obyvatele, tak s vyšším přebytkem hospodařila spíše Vlašim.

Graf 17 - Komparace salda na obyvatele Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty Vlašimi a Soutic za období 2017-2021

4.3.4 Komparace vybraných ukazatelů SIMU v letech 2017-2021

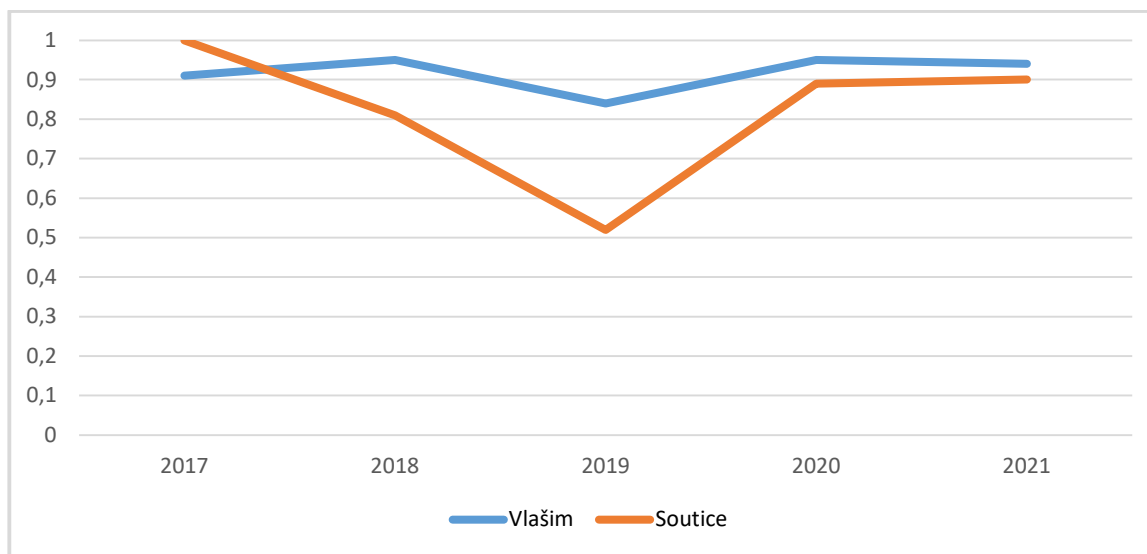
Tabulka 25 - Komparace finanční stability Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Vlašim	0,91	0,95	0,84	0,95	0,94
Soutice	1	0,81	0,52	0,89	0,90

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty Vlašimi a Soutic za období 2017-2021

Z Tabulky 25 a Grafu 18 je patrné, že kromě roku 2017 měla Vlašim větší finanční stabilitu než Soutice. V obou případech byly hodnoty proměnlivé. Město Vlašim bylo v průběhu celého období téměř nezávislé na mimořádných příjmech a pouze v roce 2019 klesla hodnota pod 0,9, zatímco v případě obce Soutice došlo k tomuto jevu hned ve třech obdobích. Roku 2019 dokonce hodnota klesla na 0,52 a obec tak vykazovala silnou závislost na mimořádných příjmech, v tomto případě na příjmech za prodej dlouhodobého majetku.

Graf 18 - Komparace finanční stability Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty Vlašimi a Soutic za období 2017-2021

Tabulka 26 - Komparace podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021 (v %)

	2017	2018	2019	2020	2021	2021 * po změně
Vlašim	3,28	3,10	2,07	1,93	1,50	3,81
Soutice	3,05	3,07	3,94	7,22	9,07	13,61

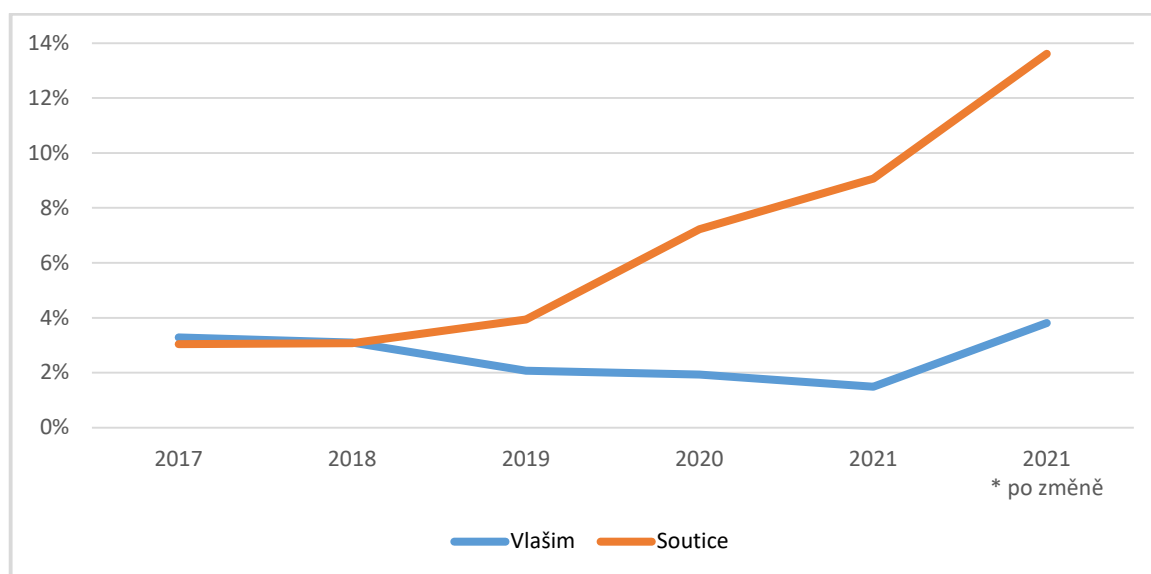
Zdroj: vlastní zpracování, Rozvaha Vlašimi a Soutic za období 2017-2021

Porovnání podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům, který vyjadřuje míru krytí aktiv cizími zdroji, ukázalo, že zatímco ve Vlašimi průběžně klesal, v Souticích naopak vykazoval

rostoucí tendenci. V letech 2017 a 2018 byla míra zadlužení obecních aktiv nižší v Souticích, kdy se pohybovala okolo 3 %. Z důvodu opačného trendu však v roce 2019 překonala míru zadlužení Vlašimi a i v ostatních letech byla v Souticích výrazně vyšší, jak lze vyčíst z Grafu 19.

Pro rok 2021 byla zanesena také metodická změna, na základě které obě municipality vykazují vyšší míru zadlužení než dle původního výpočtu. I tak ale obě během celého období splňují podmínku, aby maximální míra krytí aktiv cizími zdroji byla 25 %.

Graf 19 - Komparace podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování, Rozvaha Vlašimi a Soutic za období 2017-2021

Tabulka 27 - Komparace běžné likvidity Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021

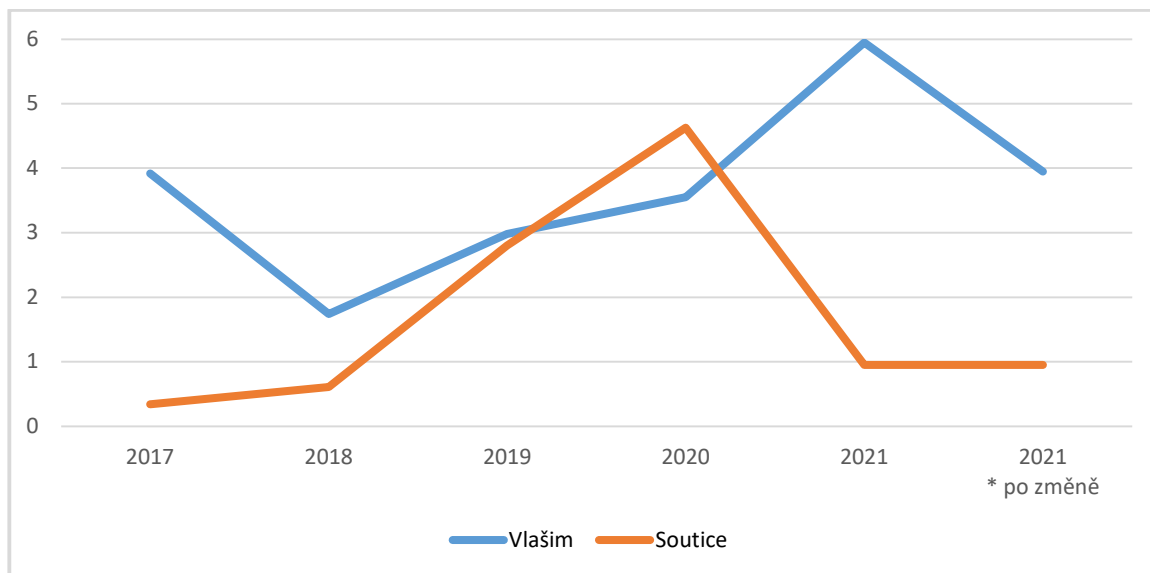
	2017	2018	2019	2020	2021	2021 * po změně
Vlašim	3,92	1,74	2,98	3,55	5,95	3,95
Soutice	0,34	0,61	2,80	4,63	0,95	0,95

Zdroj: vlastní zpracování, Rozvaha Vlašimi a Soutic za období 2017-2021

V Tabulce 27 je zaznamenána běžná likvidita města Vlašim a obce Soutice ve sledovaném období. Zatímco Vlašim splňovala ve všech letech kritérium, že by se běžná likvidita měla pohybovat v hodnotách větších než 1, Soutice tuto podmínku splnily pouze v letech 2019 a 2020. V ostatních letech byla likvidita Soutic pod touto hodnotou. Běžná likvidita Vlašimi spíše rostla a v roce 2021 se dostala na hodnotu 5,95, což značí, že město bylo schopné uhradit své krátkodobé závazky. Obec Soutice však mohla mít v letech 2017, 2018 a 2021 problém svým závazkům dostát.

Za rok 2021 byl proveden i výpočet dle nové metodiky, na základě kterého běžná likvidita Vlašimi poklesla. U Soutice ale ke změně nedošlo, jelikož není zřizovatelem příspěvkových organizací.

Graf 20 - Komparace běžné likvidity Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021

Zdroj: vlastní zpracování, Rozvaha Vlašimi a Soutic za období 2017-2021

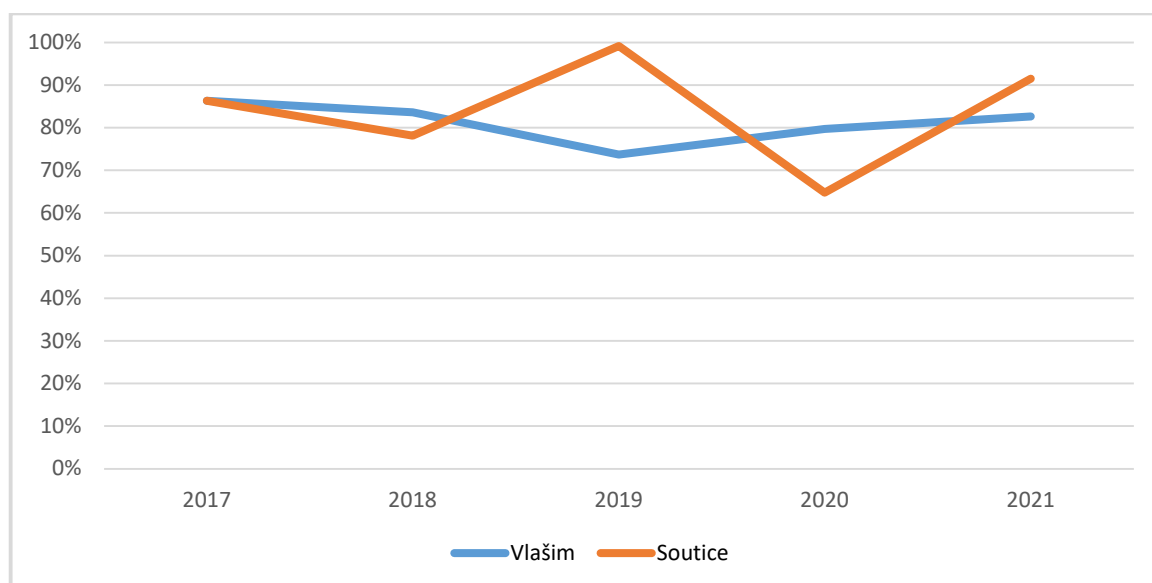
Tabulka 28 - Komparace podílu vlastních příjmů na celkových příjmech Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021 (v %)

	2017	2018	2019	2020	2021
Vlašim	86,39	83,62	73,76	79,72	82,61
Soutice	86,35	78,16	99,19	64,77	91,49

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty Vlašimi a Soutic za období 2017-2021

Podíl vlastních příjmů na celkových příjmech neboli míra soběstačnosti vyjadřuje, jak jsou obce nezávislé na přijatých transferech. Z Grafu 21 je patrné, že se hodnoty tohoto ukazatele během sledovaných let různě měnily. V letech 2017, 2018 a 2020 byla míra soběstačnosti Vlašimi vyšší než Soutic. Ve Vlašimi dosáhla maxima v roce 2017, a to 86,39 %, byla tedy mírně závislá. V letech 2019 a 2020 však hodnoty ve Vlašimi klesly pod 80 %, což vypovídá o silné závislosti na přijatých transferech. V Souticích se pod touto hodnotou pohybovala v letech 2018 a 2020 a maximální hodnoty dosáhla roku 2019, kdy skokově vzrostla na 99,19 %. V letech 2019 a 2021 lze obec Soutice považovat za vysoce nezávislou na přijatých dotacích.

Graf 21 - Komparace podílu vlastních příjmů na celkových příjmech Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021 (v %)

Zdroj: vlastní zpracování, Závěrečné účty Vlašimi a Soutic za období 2017-2021

4.4 Dotazníkové šetření

Hlavním cílem dotazníkového šetření byl sběr dat ohledně participace občanů na vedení a rozvoji města Vlašim a obce Soutice. Dalším cílem bylo zjištění spokojenosti občanů obou analyzovaných municipalit s hospodařením a také jejich zájmu.

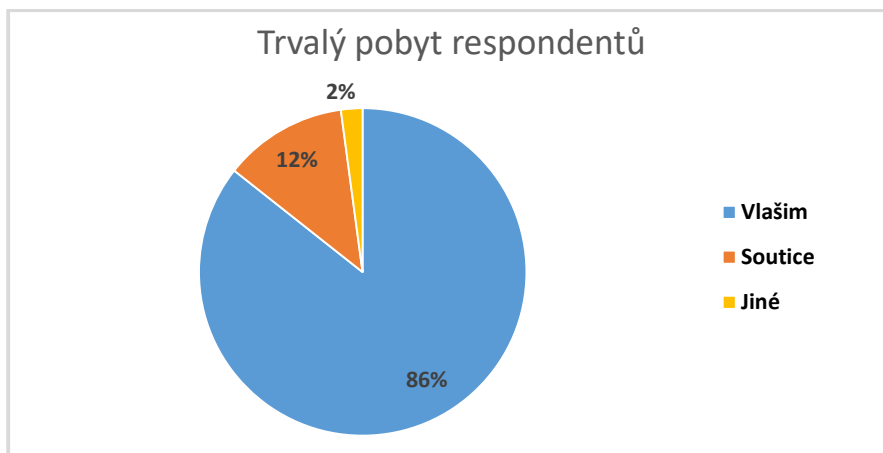
Anketa měla elektronickou podobu a byla vytvořena prostřednictvím aplikace Google Formuláře. Mezi respondenty města Vlašim byla rozšířena především za pomoci sociální sítě Facebook, respektive skupin sdružujících obyvatele Vlašimi. V obci Soutice byla též využita elektronická forma dotazníkového šetření, ale zároveň také listinná, která byla umístěna na tamní obecní úřad.

Pro Vlašim i Soutice byly ankety vyhotoveny samostatně a obsahovaly 13 otázek. První dvě otázky byly třídící a jejich účelem bylo vyloučit nevhodné respondenty z hlediska místa trvalého pobytu a také věku. Věková kategorie pod 18 let byla z dalšího zpracování vyloučena z důvodu absence volebního práva, tedy nemožnosti ovlivňovat vedení obce.

4.4.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření probíhalo od 13. 2. 2023 do 19. 3. 2023 a zúčastnilo se ho celkem 327 respondentů, z čehož 286 vyplnilo dotazník ohledně Vlašimi a 41 ohledně Soutic. Po dvou třídících otázkách bylo vyřazeno 11 dotázaných, takže vyplněných dotazníků zařazených do zpracování bylo ve Vlašimi 277 a v Souticích 39. Dotazníkové šetření je zpracováno do grafů v procentuální podobě a doplněno komentáři.

Graf 22 - Rozlišení respondentů dle místa trvalého pobytu

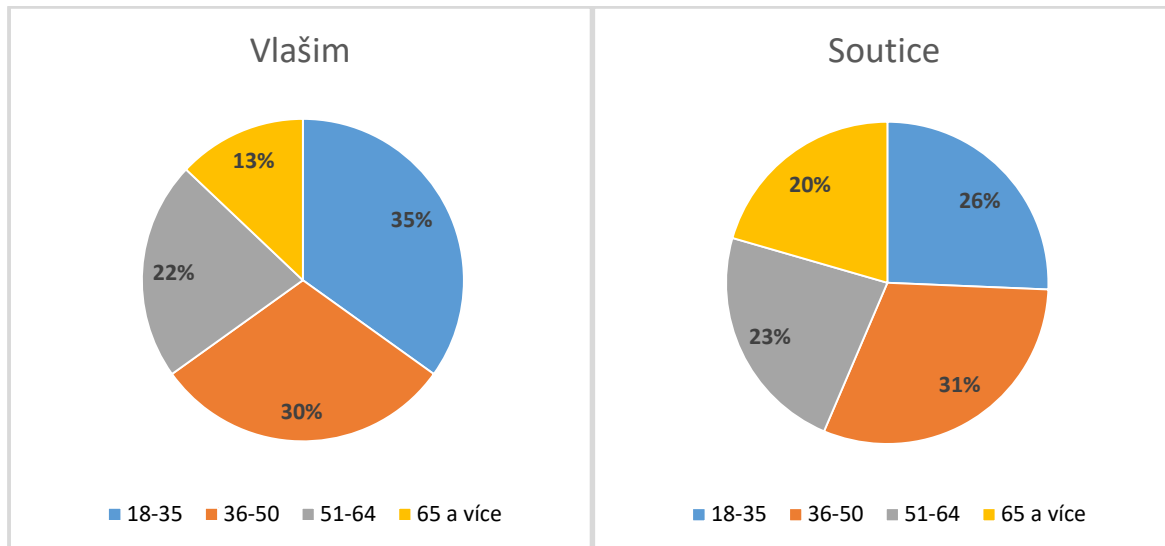

Zdroj: Vlastní zpracování dotazníkového šetření

Graf 22 zobrazuje respondenty dle trvalého bydliště. Jak lze vyčíst, 86 % respondentů uvedlo, že trvale žije ve Vlašimi, v Souticích pak 12 %. Vzhledem k odlišné

velikosti obou municipalit je tento rozdíl pochopitelný. Pouze 2 % všech dotázaných uvedlo, že má trvalý pobyt jinde.

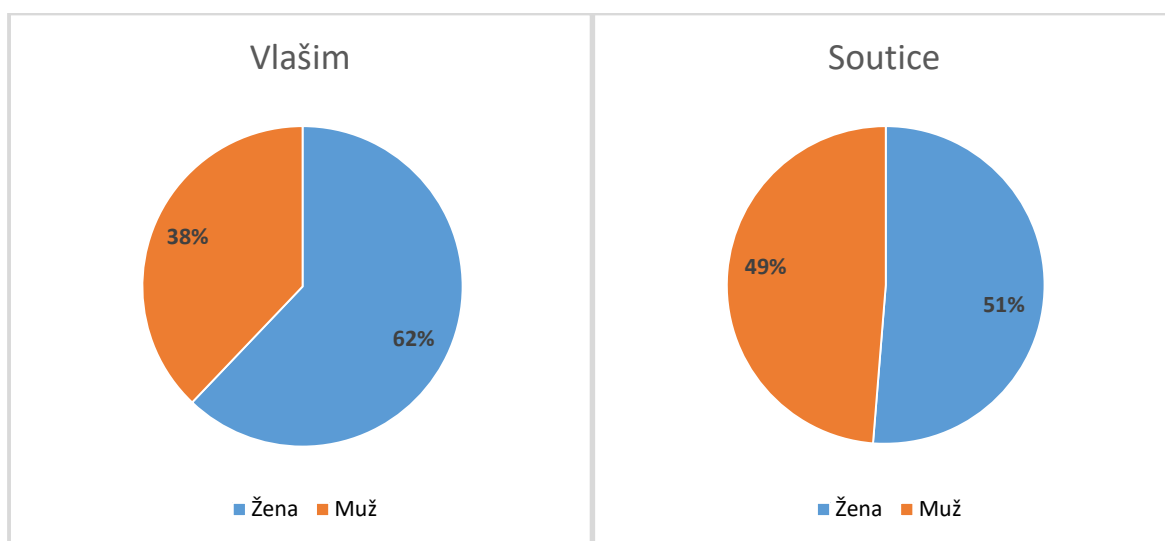
Graf 23 - Věkové kategorie respondentů ve Vlašimi a v Souticích

Zdroj: Vlastní zpracování dotazníkového šetření

Ve Vlašimi bylo nejvíce dotázaných z kategorie 18-35 let, a to 35 %, zatímco v Souticích spadalo nejvíce odpovědí, 31 %, do kategorie 36-50 let. Další početná kategorie 36-50 let měla ve Vlašimi zastoupení 30 %, v Souticích to byla kategorie 18-35 let s 26 %. Nejméně respondentů bylo z kategorie 65 let a více, kdy ve Vlašimi tvořila 13 % a v Souticích 20 % všech dotázaných. Celkově však byla struktura respondentů z hlediska věku podobná.

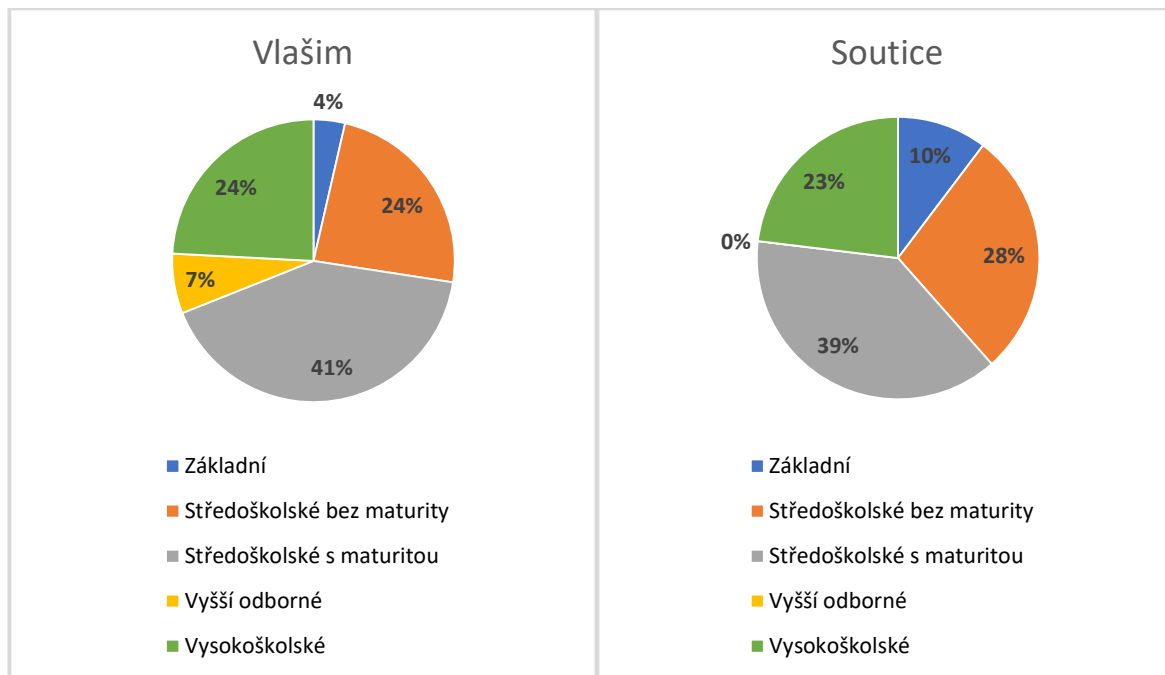
Graf 24 - Pohlaví respondentů ve Vlašimi a v Souticích

Zdroj: Vlastní zpracování dotazníkového šetření

Z Grafu 24 je patrné, že struktura dotazovaných z hlediska pohlaví byla ve Vlašimi i v Souticích značně odlišná. Zatímco v Souticích bylo složení respondentů téměř vyrovnané a dotazník zodpovědělo 51 % (20) žen a 49 % (19) mužů, ve Vlašimi byla ochota zúčastnit se dotazníkového šetření mezi ženami výrazně vyšší. Dotazník zde vyplnilo 62 % (172) žen a 38 % (105) mužů.

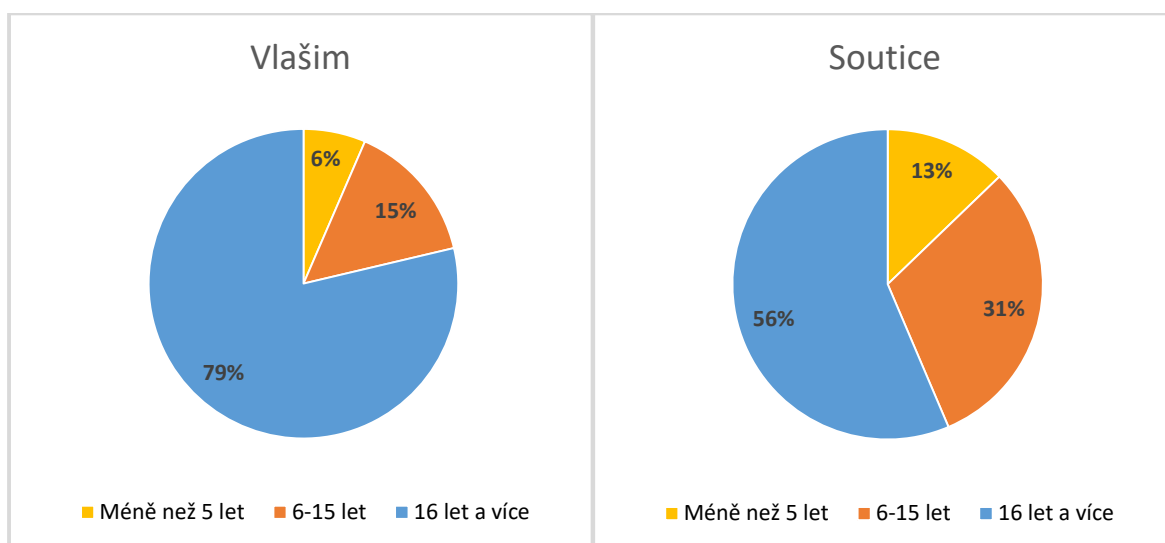
Graf 25 - Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů ve Vlašimi a v Souticích

Zdroj: Vlastní zpracování dotazníkového šetření

Respondenti dále odpovídali na otázku, jaké je jejich nejvyšší dosažené vzdělání. Rozdělení respondentů podle jednotlivých kategorií bylo ve Vlašimi i v Souticích srovnatelné. Z dat v Grafu 25 vyplývá, že největší podíl respondentů byl v obou případech z řad středoškolsky vzdělaných s maturitou. Ve Vlašimi tvořili 41 % a v Souticích 39 %. Další početně nejvíce zastoupenou kategorií byli ve Vlašimi středoškolsky vzdělaní bez maturity a vysokoškolsky vzdělaní, kterých bylo shodně 24 %. V Souticích to byli středoškolsky vzdělaní bez maturity, kteří tvořili 28 %. V obou případech spadalo nejméně respondentů mezi ty se základním vzděláním a vyšším odborným, které v případě Soutic neoznačil nikdo a v případě Vlašimi 7 %. Základní vzdělání vybralo ve Vlašimi pouze 4 % dotázaných a v Souticích 10 %.

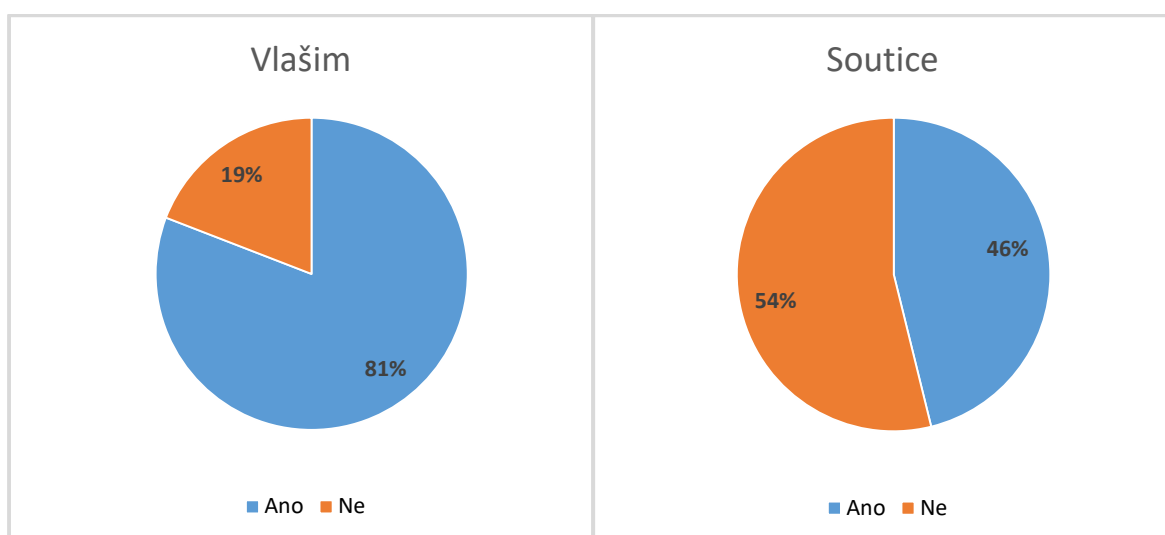
Graf 26 - Délka trvalého pobytu ve Vlašimi a v Souticích

Zdroj: Vlastní zpracování dotazníkového šetření

Jak v případě Vlašimi, tak i v případě Soutic bylo nejčastější odpovědí respondentů, že v místě žijí 16 let a více. Ve Vlašimi tvořily tyto odpovědi 79 % a v Souticích 56 %. Lze tedy konstatovat, že větší část respondentů žije v těchto lokalitách dlouhodobě. Zbýlých 21 % dotázaných ve Vlašimi je rozděleno do dvou skupin – těch, kteří zde žijí 6-15 let (15 %) a těch, kteří se přistěhovali před méně než 5 lety (6 %). V Souticích bylo respondentů žijících zde 6-15 let 31 % a méně než 5 let 13 %.

Graf 27 - Volební účast ve Vlašimi a v Souticích

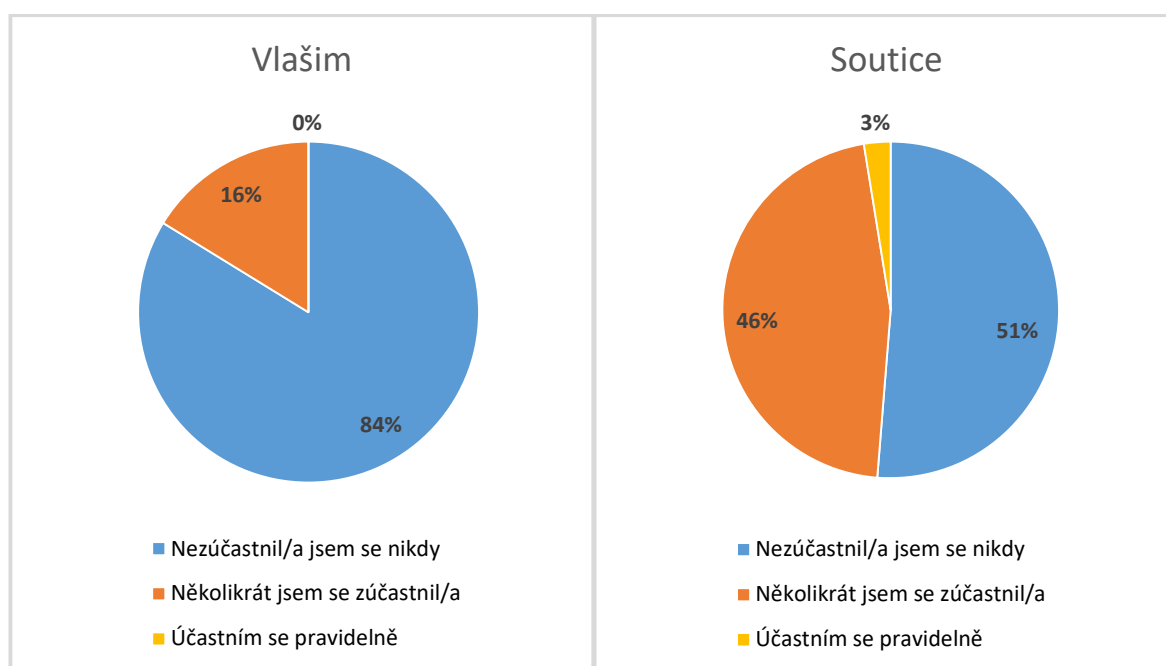

Zdroj: Vlastní zpracování dotazníkového šetření

Další otázkou v anketě bylo, zda respondenti volili v komunálních volbách v roce 2022. Na základě výsledků lze říci, že ve Vlašimi volilo 81 % dotázaných občanů.

V Souticích dosahovala volební účast mezi respondenty pouze 46 %. Dle těchto hodnot je tedy zřejmé, že respondenti ve Vlašimi se oproti těm v Souticích více zapojují do vedení města. Může to být způsobeno i tím, že v Souticích byla pouze jedna kandidátní listina. Tyto údaje byly porovnány s daty zveřejněnými Českým statistickým úřadem a na základě toho je možné konstatovat, že výsledky z ankety jsou značně zkreslené. Volební účast v komunálních volbách konaných v roce 2022 dosáhla ve Vlašimi 39,76 % (VOLBY.cz, 2022a). V Souticích to bylo ještě o něco méně, a to 29,52 % (VOLBY.cz, 2022b). Z toho vyplývá, že v obou případech byl zájem občanů o volby nízký.

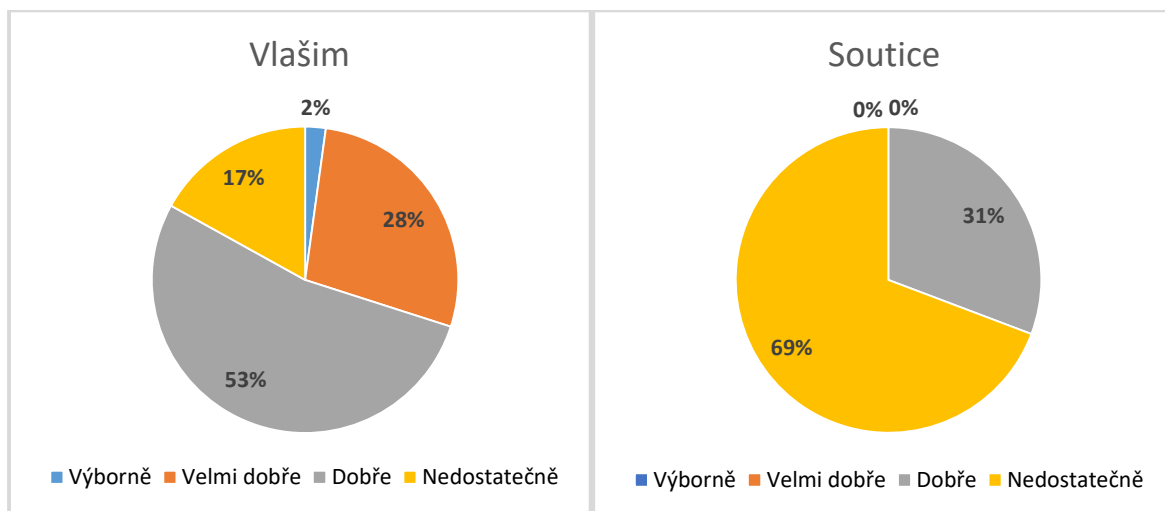
Graf 28 - Účast respondentů na zasedání zastupitelstva Vlašimi a Soutic

Zdroj: Vlastní zpracování dotazníkového šetření

Z Grafu 28 lze vyčíst, že zatímco v Souticích se téměř polovina respondentů, přesněji 46 %, alespoň párkrát zúčastnila zasedání tamního zastupitelstva, ve Vlašimi to bylo pouze 16 %. Zbylých 84 % se na zasedání nepodílelo nikdy a žádný z dotázaných tedy nevedl, že by se jednání zastupitelstva účastnil pravidelně. V Souticích se zasedání nikdy nezúčastnilo 51 % respondentů a 1 dotázaný uvedl, že jednání navštěvuje pravidelně. Výsledky vypovídají o téměř zanedbatelné účasti respondentů na zasedání vlašimského zastupitelstva, v Souticích dosahoval necelé poloviny.

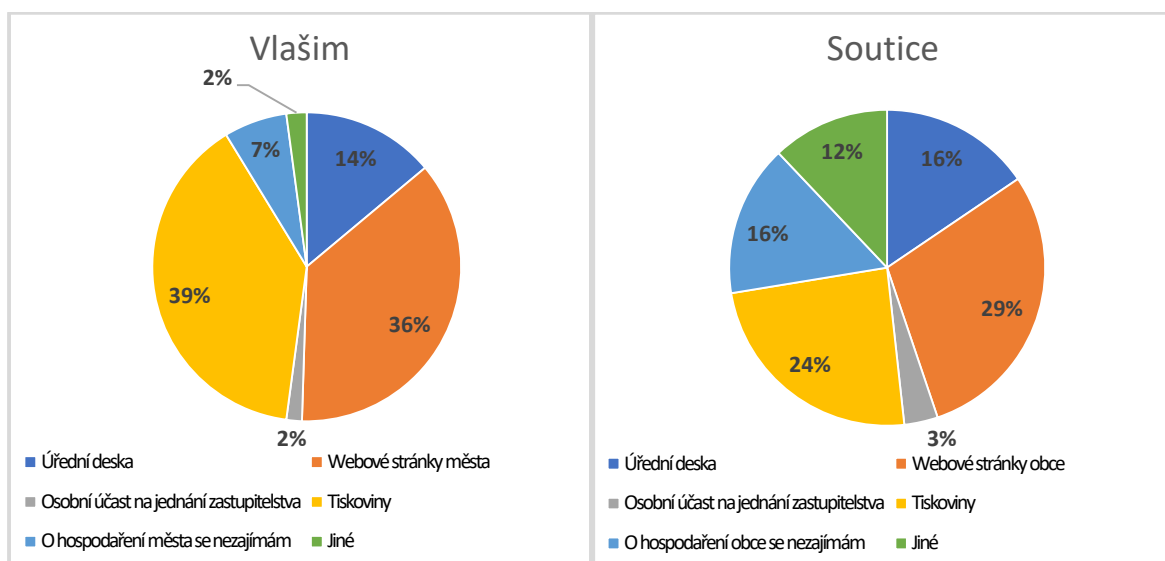
Graf 29 - Hodnocení práce zastupitelstva respondenty z Vlašimi a Soutice

Zdroj: Vlastní zpracování dotazníkového šetření

Graf 29 ukazuje na výrazně odlišné hodnocení práce zastupitelů ze strany dotázaných ve Vlašimi a v Souticích. Ve Vlašimi jsou 2 % respondentů spokojeny s činností zastupitelstva a hodnotili ji slovem „výborně“. Odpověď „velmi dobře“ pak vybralo 28 % dotazovaných a možnost „dobře“ zvolila největší část respondentů, a to celých 53 %. Jako „nedostatečnou“ ji pak označilo 17 %. V Souticích volili respondenti pouze možnosti „dobře“ a „nedostatečně“. Téměř třičtvrtě respondentů, tedy 69 %, není s prací zastupitelů spokojeno a vybralo tedy možnost „nedostatečně“. Zbýlých 31 % hodnotilo práci zastupitelstva známkou „dobře“. Pokud by bylo hodnocení přepočteno na známky, potom by zastupitelstvo ve Vlašimi dostalo průměrnou známku 2,85 a v Souticích 3,69.

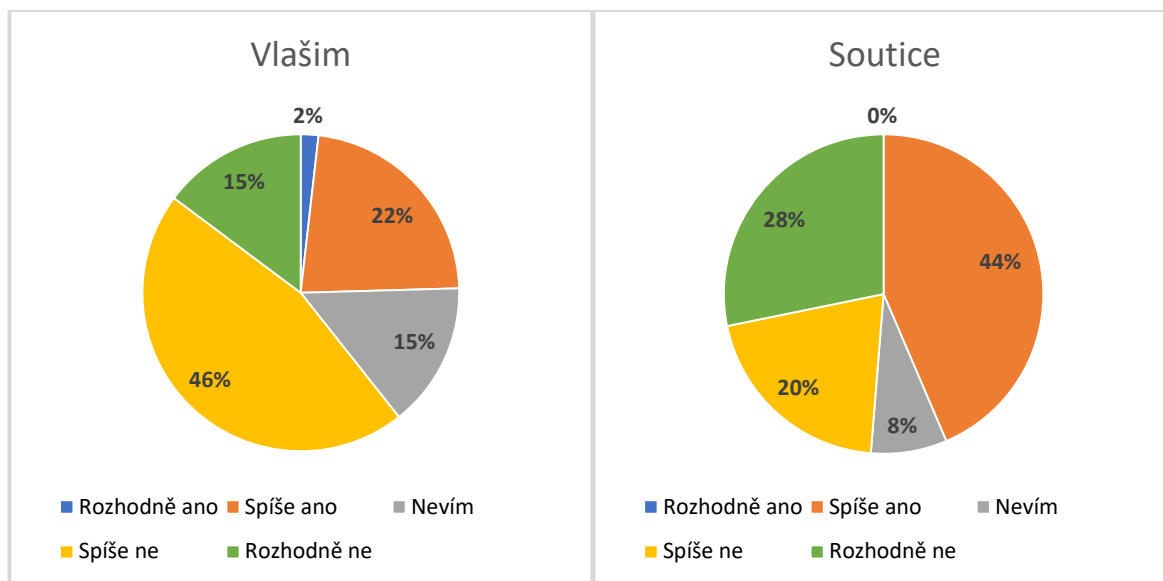
Graf 30 - Způsob získávání informací ohledně hospodaření města Vlašim a obce Soutice

Zdroj: Vlastní zpracování dotazníkového šetření

V otázce č. 9 bylo zjišťováno, jak způsobem si občané opatřují informace ohledně hospodaření města či obce, kde žijí, a bylo možné vybrat více odpovědí. Ve Vlašimi byly nejčastější odpovědi tiskoviny, a to z 39 %, dalším nejčastějším způsobem pak jsou webové stránky města (36 %) a úřední deska (14 %). Nejméně respondenti získávají informace prostřednictvím osobní účasti na jednání zastupitelstva (2 %) a jinými způsoby (2 %). Jako jiné byly nejčastěji označovány sociální sítě a informace od známých či příbuzných. Respondenti ze Soutic označili, že se nejčastěji informují na webových stránkách obce (29 %) a dále z tiskovin (24 %). Dalšími častými odpověďmi byly úřední deska (16 %) a jiné (12 %). Mezi jiné způsoby zařadili dotazování možnosti od známých/přátel, z doslechu a dokonce i odpovědi, že tyto informace nejsou dostupné. Nejméně se respondenti v Souticích informují během účasti na zasedání zastupitelstva (3 %). V obou municipalitách se objevily i odpovědi od respondentů, kteří se o hospodaření nezajímají. Ve Vlašimi tyto odpovědi činily 7 % a v Souticích 16 %.

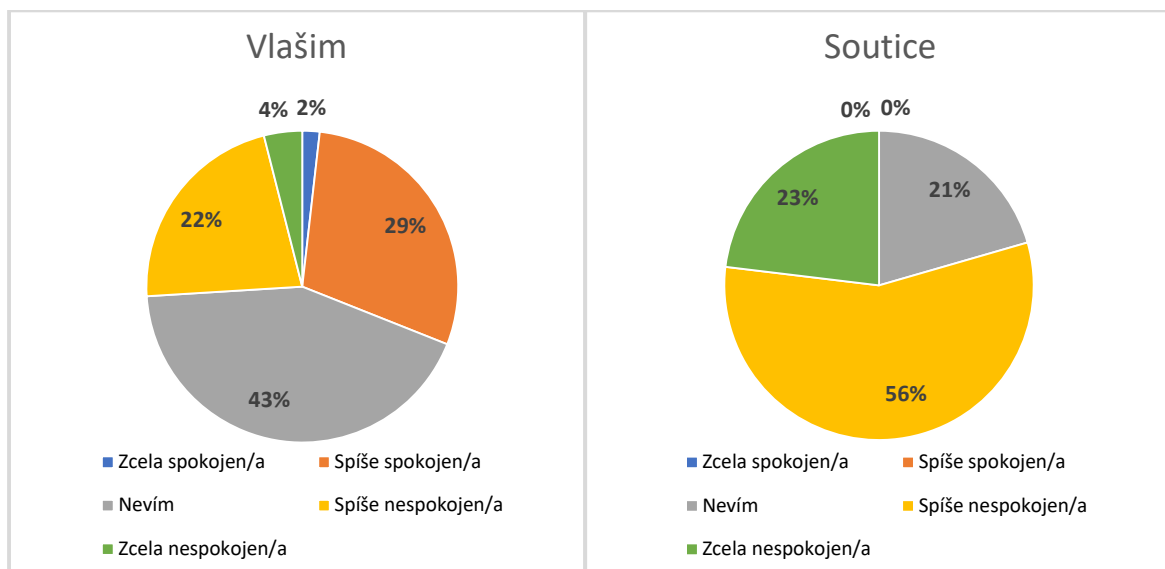
Graf 31 - Povědomí respondentů Vlašimi a Soutic o struktuře obecního rozpočtu

Zdroj: Vlastní zpracování dotazníkového šetření

V Grafu 31 jsou znázorněny odpovědi na otázku, zda mají dotázaní představu ohledně složení obecního rozpočtu. Z výsledků ve Vlašimi je očividné, že se respondenti o složení rozpočtu příliš nezajímají. Pouze 2 % odpověděli „rozhodně ano“ a 22 % „spíše ano“, zatímco v Souticích byla odpověď „spíše ano“ ve 44 %. Odpověď „spíše ne“ zvolilo ve Vlašimi 46 % dotázaných, v Souticích to bylo 20 % a ti, co nemají vůbec povědomí o složení rozpočtu byli zastoupeni ve Vlašimi 15 % respondentů a v Souticích 28 %.

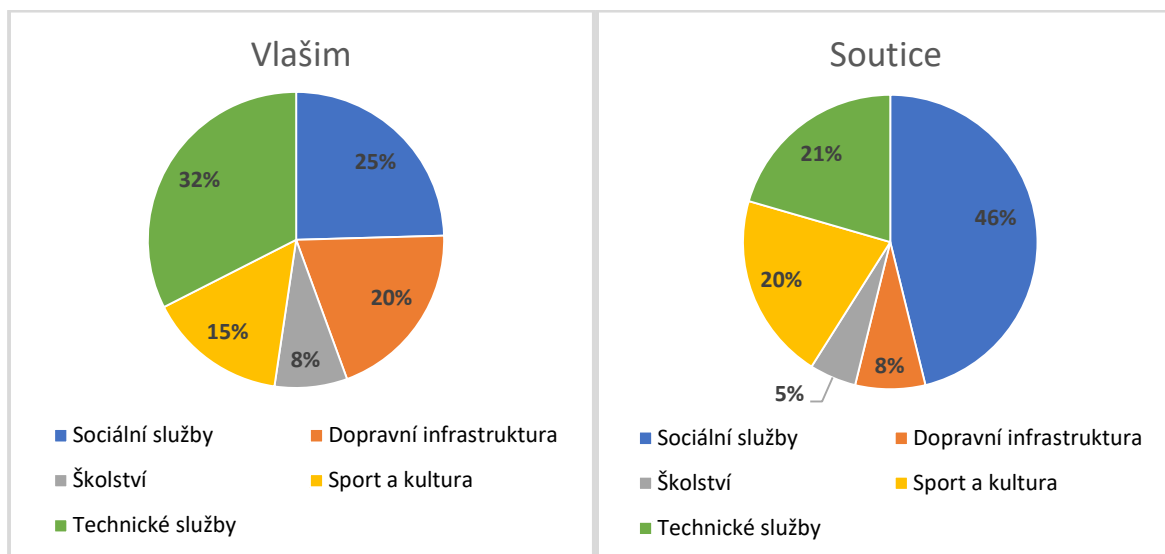
Graf 32 - Spokojenost respondentů s hospodařením obce s finančními prostředky

Zdroj: Vlastní zpracování dotazníkového šetření

Z Grafu 32 je možné vyčíst, že výsledky v Souticích se od těch ve Vlašimi výrazně odlišovaly. Zatímco ve Vlašimi se našly i kladné odpovědi, v Souticích se respondenti vyjadřovali spíše negativně. 21 % z nich uvedlo, že neví, tedy nemají ohledně spokojenosti s hospodařením obce vyhraněný názor. Více než polovina dotázaných (56 %) zvolila odpověď spíše nespokojen/a a zbylých 23 % je s hospodařením zcela nespokojeno. Oproti tomu ve Vlašimi jsou 2 % respondentů zcela spokojeny a 29 % je s nakládáním s finančními prostředky spíše spokojeno. I zde se našly negativní postoje, kdy 22 % dotázaných odpovědělo, že jsou spíše nespokojeni a 4 % zcela nespokojeni. 43 % pak uvedlo, že neví.

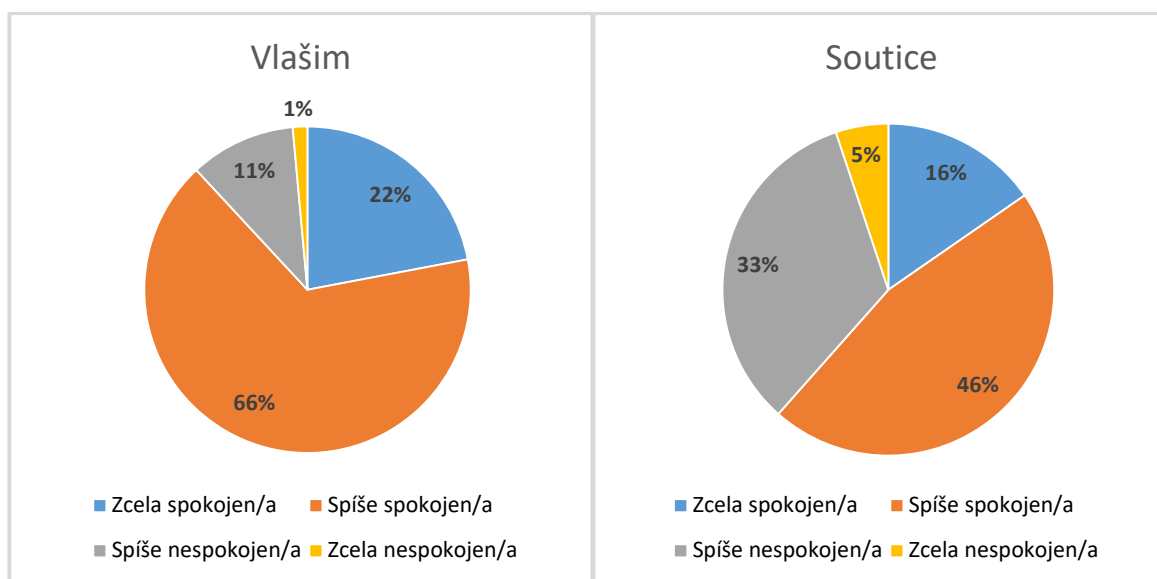
Graf 33 - Kterou oblast by mělo město/obec dle respondentů více podporovat

Zdroj: Vlastní zpracování dotazníkového šetření

Graf 33 zobrazuje, na které oblasti by se měla Vlašim a Soutice podle dotazovaných více zaměřit. Ve Vlašimi jsou nejvíce preferovány technické služby, pro které hlasovalo 32 % respondentů. Další oblastí, o kterou dotazovaní projevili zájem, jsou sociální služby (25 %) a dopravní infrastruktura, kterou zvolilo 20 % z nich. Nejméně respondentů (8 %) si pak myslí, že by se mělo investovat do školství. V Souticích jsou nejčastější odpovědi sociální služby, které preferuje 46 % dotázaných. Téměř shodně mají technické služby (21 %) a sport a kultura (20 %). Nejmenší zájem byl o financování dopravní infrastruktury (8 %) a školství (5 %).

Graf 34 - Spokojenost s životem ve Vlašimi a v Souticích

Zdroj: Vlastní zpracování dotazníkového šetření

Jak lze vyčíst z Grafu 34, nejčastěji vybranou odpovědí ze strany respondentů byla v obou případech odpověď „spíše spokojen/a“, kterou ve Vlašimi označilo 66 % respondentů a v Souticích 46 %. Další nejrozšířenější odpovědí bylo, že jsou dotázaní „zcela spokojeni“ s životem ve svém městě, případně obci. Takových bylo ve Vlašimi 22 % a v Souticích 16 %. „Spíše nespokojeno“ bylo ve Vlašimi pouze 11 % respondentů, v Souticích je to o něco více, tedy 33 %. Příznivý pro obě municipality je pak podíl odpovědí „zcela nespokojen/a“, který ve Vlašimi tvořil pouhé 1 % a v Souticích 5 %.

5 Zhodnocení výsledků a doporučení

Tato kapitola je věnována zhodnocení finančního hospodaření města Vlašim a obce Soutice podle zpracovaných analýz a jejich výsledků. Dále jsou uvedena doporučení pro obě analyzované municipality, která byla navržena i na základě provedeného dotazníkového šetření.

5.1 Posouzení výsledků města Vlašim

Z provedených analýz příjmů a výdajů je patrné, že město hospodařilo kromě roku 2018 s přebytkovým rozpočtem. V tomto roce městu poklesly kapitálové a nedaňové příjmy a současně mělo významné kapitálové výdaje, což bylo příčinou schodkového rozpočtu. V ostatních letech však byly jeho celkové výdaje nižší než dosažené příjmy, což bylo způsobeno i tím, že nebyly naplněny výdaje schváleného rozpočtu a zároveň skutečné příjmy přesáhly hodnotu příjmů schválených. Město Vlašim ve schváleném rozpočtu podhodnotilo své příjmy a nadsadilo výdaje, především výdaje na odbory a oddělení městského úřadu a také výdaje kapitálové, čímž ve výsledku bylo kladné saldo hospodaření. Tento jev lze považovat za rozvážený způsob nakládání s majetkem města a může v rozpočtu vytvořit rezervu pro nenadálé případy. Vypovídá také o řádném a účelném hospodaření.

Také na základě soustavy informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU), která slouží Ministerstvu financí České republiky k monitoringu hospodaření obcí, lze hospodaření Vlašimi pokládat za zdravé. Hodnoty finanční stability během sledovaného období ukazují, že město není téměř závislé na mimořádných příjmech. Také podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům vykazoval hodnoty v doporučených mezích a během celého období nepřesáhl ani 4 %, což znamená, že aktiva města jsou kryta pouze z necelých 4 % cizími zdroji. Běžná likvidita, která by měla dosahovat hodnot vyšších než 1, také ukazuje na účelné hospodaření. V průběhu sledovaných let se tento ukazatel pohyboval v rozmezí 1,74-5,95. Městu tedy nehrozí riziko v podobě neschopnosti dostát svým krátkodobým závazkům. Dalším použitým ukazatelem byl podíl vlastních příjmů na celkových příjmech neboli míra soběstačnosti. Výpočty vypovídají o mírné závislosti města na přijatých transferech v letech 2017, 2018 a 2021, v letech 2019 a 2020 pak o výrazné závislosti, kdy se tento ukazatel pohyboval pod 80 %. Přijaté transfery však město využívá k investičním účelům, a tak by tento jev neměl pro město představovat riziko.

Z provedené ankety bylo zjištěno, že se občané na vedení města příliš nepodílejí. Účast u voleb sice byla mezi respondenty vysoká, téměř 85 %, avšak ve skutečnosti dosáhla pouze na necelých 40 %. Ani participace na zasedání zastupitelstva není mezi občany příliš atraktivní. Nikdo z dotázaných se zasedání neúčastní pravidelně a pouze 16 % z nich ho několikrát navštívilo, zbývajících 84 % se pak nezúčastnilo nikdy. Ani o struktuře rozpočtu nemají občané příliš velké povědomí, pouze 24 % respondentů má o složení rozpočtu přehled. 31 % dotázaných uvedlo, že je spokojeno nebo spíše spokojeno s hospodařením Vlašimi. Spíše nespokojeno či zcela nespokojeno s hospodařením je pak 26 % dotázaných. Se spokojeností občanů s prací zastupitelů to dopadlo značně hůře, kdy celých 53 % hodnotilo jejich práci známkou dobře. Dle respondentů by se město mělo více zaměřit a více podporovat technické služby, kdy takový názor mělo 32 % všech respondentů, a dále také sociální služby, které měly 25 % hlasů.

5.2 Doporučení pro město Vlašim

Na základě zhodnocení vyplývá, že stav hospodaření Vlašimi je příznivý a vedení města hospodaří svědomitě. Nicméně i tak se město v roce 2018 dostalo do deficitu. Ačkoliv ojedinělý případ nemusí nutně značit problém, bylo by vhodné, aby se vedení do budoucna více zaměřilo na svou výdajovou stránku a pečlivě plánovalo výdaje, především pak investice, případně počítalo i s výdaji neočekávanými. Také ostatní ukazatele finančního zdraví dosahovaly víceméně optimálních hodnot, avšak menší výjimku představovala míra soběstačnosti, podle jejíchž výsledků lze doporučit, aby město nespolehalo na transferové příjmy, ale orientovalo se spíše na příjmy vlastní a snížilo tak svoji závislost na přijatých dotacích. Z výsledků ankety dále vyplývá, že se občané o hospodaření města příliš nezajímají a ani nejsou výrazně spokojeni s prací místního zastupitelstva. Bylo by dobré, kdyby se město snažilo obyvatele více zapojit do veřejného dění a v rozumné míře se zajímalo o jejich názory. Město Vlašim například spravuje i svoji stránku na sociální síti Facebook, kterou by mohlo využívat k příležitostnému provádění anket ohledně plánovaných akcí či menších investic, aby mohli lidé nabýt dojmu, že se o jejich postoje skutečně někdo zajímá. Spousta z nich také vypověděla, že by se mělo více investovat do technických služeb. Vedení města by mělo přijmout více zaměstnanců k výkonu těchto služeb, případně i přerozdělit rozpočet, aby se městu dostávalo takové péče, jakou si opravdu zaslouží.

5.3 Posouzení výsledků obce Soutice

Analýza celkových příjmů a výdajů obce Soutice ukázala, že obec hospodařila v letech 2017-2019 s rozpočtem v přebytku. Nejvyšší kladné saldo měla obec v roce 2019, když prodala dlouhodobý majetek, čímž vzrostly kapitálové příjmy. V letech 2020 a 2021 se však rozpočet dostal do schodku. Obec měla v těchto letech vysoké kapitálové výdaje za pořízení budov a staveb a také strojů a přístrojů. Během sledovaného období obec ve schváleném rozpočtu vždy podhodnocovala své výdaje, které pak vždy byly značně vyšší než ty plánované. Naopak skutečné příjmy byly v letech 2017 a 2018 nižší než příjmy schválené, v ostatních letech se vyšplhaly výše než plánované příjmy. Z těchto skutečností je zřejmé, že obec nehospodaří s finančními prostředky příliš zodpovědně a nebere v potaz, že mohou nastat neočekávané výdaje.

Vypočtené ukazatele ze soustavy informativních a monitorujících ukazatelů ukázaly následující. V roce 2019 byla hodnota tohoto indikátoru pouze 0,52, což představuje silnou závislost na mimořádných příjmech, v tomto případě kapitálových. Ty tvořili téměř polovinu celkových příjmů obce Soutice. V ostatních letech však finanční stabilita dosahovala hodnot 0,81-1, což znamená mírnou či zanedbatelnou závislost. Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům, který udává míru krytí aktiv obce cizími zdroji, se pohyboval mezi 3,05 % až 9,07 %, tedy pod doporučenou maximální hodnotou 25 %. Běžná likvidita obce dosáhla doporučené hodnoty pouze v letech 2019 a 2020. V ostatních obdobích byla její hodnota nižší než 1, pohybovala se totiž mezi 0,34-0,95. Z těchto výsledků vyplývá, že obec je ohrožena neschopností splatit své krátkodobé závazky, jelikož schopnost přeměnit oběžná aktiva na finanční prostředky k úhradě krátkodobých závazků nedosahuje doporučených hodnot. Podíl vlastních příjmů na celkových příjmech vykazoval v letech 2019 a 2021 vysokou míru soběstačnosti obce, jeho hodnoty byly 99,19 % a 91,49 %. Naopak v letech 2018 a 2020 byla obec značně závislá na přijatých dotacích, jelikož se hodnoty tohoto indikátoru pohybovaly pod 80 %.

Také v případě obce Soutice lze na základě provedené ankety konstatovat, že občané nemají příliš velký zájem podílet se na vedení obce. Volební účast byla mezi respondenty 46 %, podle oficiálních dat se však voleb zúčastnilo pouze 29,5 % obyvatel. Ze všech dotázaných se 46 % alespoň párkrát zúčastnilo zasedání zastupitelstva obce, jeden respondent se účastní pravidelně. Zbylých 51 % jednání zastupitelstva nikdy nenavštívilo. V otázce, zda mají respondenti představu o struktuře rozpočtu, jich 44 % vybralo možnost spíše ano, 48 % potom nemá o složení rozpočtu přehled. 56 % respondentů uvedlo, že je

spíše nespokojeno s hospodařením obce a 23 % je zcela nespokojeno. Nikdo z dotázaných není s hospodařením obce spokojen. Také práci zastupitelstva hodnotili respondenti záporně, 31 % z nich hodnotilo známkou dobře a 69 % známkou nedostatečně. Z odpovědí respondentů vyplývá, že by obec měla více podporovat sociální služby, což si myslí 46 % z nich. 21 % dotázaných je pro technické služby a 20 % pro sport a kulturu.

5.4 Doporučení pro obec Soutice

Podle posouzení výsledků hospodaření Soutic lze konstatovat, že hospodaření obce není zcela optimální. V letech 2020 a 2021 hospodařila se značným deficitem. Vedení obce lze doporučit sestavovat si podrobný přehled svých výdajů a kontrolovat průběžně plnění schváleného rozpočtu, jelikož skutečné výdaje dlouhodobě přesahují výdaje plánované. Indikátor běžné likvidity ukázal, že oběžná aktiva obce nepokryla v letech 2017, 2018 a 2021 její krátkodobé závazky. Obec by tedy měla navýšit oběžná aktiva, která slouží právě k úhradě závazků, aby pro jejich splacení nebyla nucena používat jiné složky aktiv. Stejně tak jako Vlašim, i Soutice vykazovaly v některých ze sledovaných let nízkou mírou soběstačnosti. Obec by se měla více osamostatnit a nebyť na přijatých dotacích příliš závislá, měla by do svého rozpočtu počítat převážně s vlastními příjmy. Dle provedené ankety je dále zřejmé, že většina dotázaných není spokojena s prací zastupitelstva a zároveň ani s hospodařením obce. S tím je spojena další otázka z ankety, na základě, které by velká část dotázaných ocenila, kdyby obec více investovala do sportu či kultury. Pořádání kulturních akcí by zcela jistě vedlo k utužování vztahů v rámci obce a zároveň také k motivaci občanů zvýšit svůj zájem o veřejné záležitosti v obci, což by se následně promítlo i do volební účasti. Za úvahu by také stálo zlepšení poskytování sociálních služeb v obci, pro které hlasovalo nejvíce respondentů, jelikož tyto jsou v obci značně omezené.

6 Závěr

Hlavním cílem diplomové práce bylo zjištění komplexní finanční situace města Vlašim a obce Soutice, nacházejících se ve Středočeském kraji, v období let 2017-2021, jejich vzájemné porovnání pomocí relativních hodnot z důvodu rozpočtové i velikostní odlišnosti a návrh vhodných doporučení pro zefektivnění hospodaření. Dále to bylo také zjištění postojů obyvatel obou municipalit ohledně hospodaření a jejich účasti na veřejném dění. Na základě všech těchto zkoumání byla doporučena možná řešení, čímž byl cíl práce splněn.

Nejprve byla zpracována teoretická část, která sloužila jako podklad pro vypracování vlastní práce. Dále byly provedeny analýzy pomocí ukazatelů spadajících do finančních analýz a také indikátorů ze soustavy informativních a monitorujících ukazatelů vytvořených a používaných Ministerstvem financí České republiky.

Z vypočtených hodnot bylo zjištěno, že obě tyto územní samosprávy měly během sledovaného období alespoň jednou záporné saldo rozpočtu, avšak v Souticích bylo toto saldo v přepočtu na obyvatele mnohonásobně vyšší, přestože během sledovaných let dosahovaly výrazně vyšších příjmů přepočtených na jednoho obyvatele než Vlašim. Zatímco ve Vlašimi byly hodnoty jednotlivých informativních a monitorujících ukazatelů víceméně optimální, v Souticích byly výsledky o něco horší, například v případě běžné likvidity, jak je již zmíněno výše. Obec Soutice by tedy měla být z hlediska hospodaření trochu obezřetnější.

Z provedené ankety pak vyplynulo, že se obyvatelé obou samospráv, zapojení do šetření, o dění v obci příliš nezajímají a nemají ani přehled ohledně jejich hospodaření. Vyjádřili však nespokojenost s prací zastupitelstva obce a také s využíváním obecních finančních prostředků, kdy nespokojenost na straně občanů ze Soutic byla výrazně vyšší než na straně občanů z Vlašimi. Jelikož však nebyl pro dotazníkové šetření použit dostatečně obsáhlý vzorek respondentů, slouží data z tohoto šetření spíše jako doplňková.

Doporučená řešení uvedená v předchozí kapitole brala v potaz veškeré výsledky z uskutečněných analýz a také z provedené ankety v rámci dotazníkového šetření. Oběma municipalitám bylo doporučeno, aby si více hlídaly plnění schváleného rozpočtu, především co se týče vynaložených výdajů, a prováděly průběžnou kontrolu. Souticím bylo dále z hlediska běžné likvidity doporučeno, aby si daly pozor na financování krátkodobých závazků a používaly pouze ta aktiva, která jsou k tomu předurčena. Oběma bylo dále

navrženo, aby se snažily motivovat své občany více se zapojovat do veřejných záležitostí a tím přispívat k pozitivnímu rozvoji dané lokality a celkové prosperitě.

7 Seznam použitých zdrojů

Odborná literatura

- HOBZA, V. *Ekonomie 2*. 1. vydání. Univerzita Palackého v Olomouci, 2014. ISBN 978-80-244-4367-6.
- KADEČKA, S., RIGEL, F. *Výkon státní správy – kompetence, odpovědnost*. Praha: Ministerstvo vnitra, 2009. 19 s.
- OTRUSINOVÁ, M., KUBÍČKOVÁ, D. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek – po novele zákona o účetnictví*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.
- PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
- PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
- PEKOVÁ, J. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 644 s. ISBN 978-80-7357-698-1.
- PROVAZNÍKOVÁ, R., SEDLÁČKOVÁ, O. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2009. 304 stran. Finance. ISBN 978-80-247-2789-9.
- PRŮCHA, P. *Správní právo: obecná část*. 6., dopl. a aktualiz. vyd. V Brně: Masarykova univerzita a Doplněk 1., 2004. 356 s. ISBN 80-7239-157-7.
- Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách v roce 2018*. Praha: Svaz měst a obcí České republiky, 2018. 207 s. ISBN 978-80-906843-2-4.
- SEDMIHRADSKÁ, L. *Rozpočtový proces obcí*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 179 s. ISBN 978-80-7478-967-0.
- SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 3., aktualizované a upravené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2013. 500 s. ISBN 978-80-7478-002-8.
- VOJTÍŠKOVÁ, M. *Rozpočtové hospodaření pro zastupitele obcí*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2018. 71 s. ISBN 978-80-87544-98-3.

WOKOUN, R., MATES, P., KADERÁBKOVÁ, J. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. 2011. Monografie. ISBN 978-80-7380-304-9.

Právní předpisy

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. In: Sbíрка zákonů. 16. 12. 1992. ISSN 1211-1244

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). In: Sbíрка zákonů. 15. 5. 2000. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. In: Sbíрка zákonů. 6. 2. 2017. ISSN 1211-1244

Internetové zdroje

Aktuálně.cz. *Vlašim* [online]. 2015 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/geografie/staty-a-mesta/vlasim/r~09f6dd76e1d411e4994f002590604f2e/>

CzechIndex.cz. *Vlašim* [online]. 2023 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.czechindex.cz/stredocesky-kraj/benesov/vlasim>.

CZSO.cz. *Vývoj obyvatelstva ve městě Vlašim* [online]. 2021 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11240/17829520/Vlasim.pdf/abe91aea-4ea8-4701-a086-f3810442a471>

Česká-republika.estranky.cz. *Kraje ČR* [online]. 2022 [cit. 2023-02-16]. Dostupné z: <https://ceska-republika.estranky.cz/clanky/kraje-cr.html>.

HRADY.cz. *Vlašim* [online]. 2003 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.hrady.cz/zamek-vlasim>.

KURZYCZ. *Katastr nemovitostí Vlašim* [online]. 2023 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://regiony.kurzy.cz/katastr/vlasim/>

Mesto-vlasim.cz. *Oficiální informační web Města Vlašimi* [online]. 2023 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.mesto-vlasim.cz/>

- Ministerstvo financí České republiky. *Monitoring hospodaření územních samosprávných celků* [online]. 2022 [cit. 2023-02-21]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocty/hospodareni-obci/monitoring-hospodareni-uzemnich-samospra>.
- Mistopisy.cz. *Soutice* [online]. 2023 [cit. 2023-02-23]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/2298/soutice/pocet-obyvatel/>
- Mistopisy.cz. *Vlašim* [online]. 2023 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/2027/vlasim/pocet-obyvatel/>
- MONITOR.cz. *Město Vlašim (Benešov)* [online]. 2023 [cit. 2023-03-15]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00232947/prehled>
- MVCR.cz. *Základní informace pro nově zvolené členy zastupitelstva obce* [online]. 2023 [cit. 2023-03-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-informace-pro-nove-zvolene-cleny-zastupitelstva-obce.aspx?q=Y2hudW09Nw%3D%3D>
- OECDiLibrary.org. *Fiscal rules for sub-central governments: Design and impact*. OECD, 2006. 76 s. Dostupné z: https://www.oecd-ilibrary.org/taxation/fiscal-rules-for-sub-central-governments_3e6551ae-en.
- Soutice.cz. *Soutice, Černýš, Kalná* [online]. 2023 [cit. 2023-02-23]. Dostupné z: <https://www.soutice.cz/>
- Spolkovydum.cz. *Spolky* [online]. 2023 [cit. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://spolkovydum.cz/spolkovy-dum/spolky/>
- SZAROWSKÁ, I., MAJEROVÁ, I., ŠEBESTOVÁ, J., LEBIEDZIK, M., DOLÁK, R. *Evaluace finanční stability a zdraví obcí* [online]. 2018 [cit. 2023-02-21]. Dostupné z: https://aak.slu.cz/en/artkey/aak-201803-0007_evaluace-financni-stability-a-zdravi-obci.php?l=en.
- VOLBY.cz. *Volby do zastupitelstev obcí konané 23.09.-24.09.2022 – Vlašim* [online]. 2022a [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.volby.cz/pls/kv2022/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=2101&xobec=530883&xstat=0&xvyber=0>

VOLBY.cz. *Volby do zastupitelstev obcí konané 23.09.-24.09.2022 – Soutice* [online].
2022b [cit. 2023-03-21]. Dostupné z:
<https://www.volby.cz/pls/kv2022/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=2101&xobec=599387&xstat=0&xvyber=0>

8 Seznam obrázků, tabulek a grafů

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 - Schéma veřejné správy v České republice.....	15
Obrázek 2 - Kraje v České republice	18
Obrázek 3 - Městský znak	29
Obrázek 4 - Znak obce Soutice.....	32

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 - Počet členů zastupitelstva obce	20
Tabulka 2 - Struktura příjmů a výdajů města Vlašim v letech 2017-2021 (v Kč).....	34
Tabulka 3 - Porovnání celkových příjmů a výdajů města Vlašim (v Kč).....	35
Tabulka 4 - Meziroční růst příjmů a výdajů města Vlašim (v %)	36
Tabulka 5 - Celkové příjmy a výdaje na jednoho obyvatele Vlašimi v letech 2017-2021 (v Kč)	36
Tabulka 6 - Porovnání příjmů schváleného rozpočtu a skutečných příjmů města Vlašim v letech 2017-2021.....	37
Tabulka 7 - Porovnání výdajů schváleného rozpočtu a skutečných výdajů města Vlašim v letech 2017-2021.....	38
Tabulka 8 - Finanční stabilita města Vlašim v letech 2017-2021.....	39
Tabulka 9 - Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům města Vlašim v letech 2017-2021 ...	40
Tabulka 10 - Běžná likvidita města Vlašim v letech 2017-2021	41
Tabulka 11 - Podíl vlastních příjmů na celkových příjmech města Vlašim v letech 2017-2021	42
Tabulka 12 - Struktura příjmů a výdajů obce Soutice v letech 2017-2021 (v Kč).....	44
Tabulka 13 - Porovnání celkových příjmů a výdajů obce Soutice (v Kč).....	44
Tabulka 14 - Meziroční růst příjmů a výdajů obce Soutice (v %).....	45
Tabulka 15 - Celkové příjmy a výdaje na jednoho obyvatele obce Soutice v letech 2017-2021 (v Kč).....	46
Tabulka 16 - Porovnání příjmů schváleného rozpočtu a skutečných příjmů obce Soutice v letech 2017-2021.....	47
Tabulka 17 - Porovnání výdajů schváleného rozpočtu a skutečných výdajů obce Soutice v letech 2017-2021.....	48
Tabulka 18 - Finanční stabilita obce Soutice v letech 2017-2021	49
Tabulka 19 - Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům obce Soutice v letech 2017-2021 ..	50
Tabulka 20 - Běžná likvidita obce Soutice v letech 2017-2021	51
Tabulka 21 - Podíl vlastních příjmů na celkových příjmech obce Soutice v letech 2017-2021	52
Tabulka 22 - Komparace příjmů na obyvatele Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021 (v Kč)	53

Tabulka 23 - Komparace výdajů na obyvatele Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021 (v Kč)	54
Tabulka 24 - Komparace salda na obyvatele Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021 (v Kč)	55
Tabulka 25 - Komparace finanční stability Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021	56
Tabulka 26 - Komparace podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021 (v %)	56
Tabulka 27 - Komparace běžné likvidity Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021	57
Tabulka 28 - Komparace podílu vlastních příjmů na celkových příjmech Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021 (v %)	58

8.3 Seznam grafů

Graf 1 - Vývoj obyvatelstva ve městě Vlašim během sledovaných let	30
Graf 2 - Vývoj obyvatelstva v obci Soutice během sledovaných let	32
Graf 3 - Porovnání celkových příjmů a výdajů města Vlašim (v tis. Kč)	35
Graf 4 - Vývoj příjmů města Vlašim v letech 2017-2021 (v tis. Kč)	37
Graf 5 - Vývoj výdajů města Vlašim v letech 2017-2021 (v tis. Kč)	39
Graf 6 - Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům města Vlašim v letech 2017-2021	41
Graf 7 - Běžná likvidita města Vlašim v letech 2017-2021	42
Graf 8 - Podíl vlastních příjmů na celkových příjmech města Vlašim v letech 2017-2021	43
Graf 9 - Porovnání celkových příjmů a výdajů obce Soutice (v tis. Kč)	45
Graf 10 - Vývoj příjmů obce Soutice v letech 2017-2021 (v tis. Kč)	47
Graf 11 - Vývoj výdajů obce Soutice v letech 2017-2021 (v tis. Kč)	49
Graf 12 - Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům obce Soutice v letech 2017-2021	50
Graf 13 - Běžná likvidita obce Soutice v letech 2017-2021	51
Graf 14 - Podíl vlastních příjmů na celkových příjmech obce Soutice v letech 2017-2021	52
Graf 15 - Komparace příjmů na obyvatele Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021 (v Kč)	53
Graf 16 - Komparace výdajů na obyvatele Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021 (v Kč)	54
Graf 17 - Komparace salda na obyvatele Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021 (v Kč)	55
Graf 18 - Komparace finanční stability Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021	56
Graf 19 - Komparace podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021 (v %)	57
Graf 20 - Komparace běžné likvidity Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021	58
Graf 21 - Komparace podílu vlastních příjmů na celkových příjmech Vlašimi a Soutic v letech 2017-2021 (v %)	59
Graf 22 - Rozlišení respondentů dle místa trvalého pobytu	60
Graf 23 - Věkové kategorie respondentů ve Vlašimi a v Souticích	61
Graf 24 - Pohlaví respondentů ve Vlašimi a v Souticích	61
Graf 25 - Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů ve Vlašimi a v Souticích	62
Graf 26 - Délka trvalého pobytu ve Vlašimi a v Souticích	63
Graf 27 - Volební účast ve Vlašimi a v Souticích	63

Graf 28 - Účast respondentů na zasedání zastupitelstva Vlašimi a Soutic	64
Graf 29 - Hodnocení práce zastupitelstva respondenty z Vlašimi a Soutic	65
Graf 30 - Způsob získávání informací ohledně hospodaření města Vlašim a obce Soutice	65
Graf 31 - Povědomí respondentů Vlašimi a Soutic o struktuře obecního rozpočtu	66
Graf 32 - Spokojenost respondentů s hospodařením obce s finančními prostředky.....	67
Graf 33 - Kterou oblast by mělo město/obec dle respondentů více podporovat.....	67
Graf 34 - Spokojenost s životem ve Vlašimi a v Souticích	68

9 Přílohy

Příloha 1 - Algoritmy SIMU	83
Příloha 2 – Dotazníkové šetření – anketa.....	84

Příloha 1 - Algoritmy SIMU

Číslo sloupce (viz Příloha č. 2)	Ukazatel	Zdroj údajů			Poznámka
		ČSÚ			
1	Počet obyvatel obce				
2	Příjem celkem (po konsolidaci)	Finanční výkaz FIN 2-12 M			Konsolidace provedena dle vyhlášky Ministerstva financí č. 449/2009 Sb.
3	Úroky	Finanční výkaz FIN 2-12 M		RS - Trída 1+2+3+4 (po konsolidaci) RS - položka 5141	
4	Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	Finanční výkaz FIN 2-12 M		RS - položky 8112, 8122, 8212, 8222, 8114, 8124, 8214, 8224	
5	Dluhová služba celkem	Součet sloupců 3 a 4			
6	Ukazatel Dluhové služby (v %)	Podíl sloupce 5 a 2			
7	Aktiva celkem	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BEŽNÉ OBDOBÍ - BRUTTO"	Aktiva	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	PO - příspěvková organizace
8	Cizí zdroje	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BEŽNÉ OBDOBÍ"	D.	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	
9	Stav na bankovních účtech celkem	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BEŽNÉ OBDOBÍ - BRUTTO"	SÚ 068, 231, 236, 241, 244 (u obcí) + SÚ 068, 241, 243, 244 (u PO)	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	SÚ - syntetický účet
10	Úvěry a komunální dluhopisy	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BEŽNÉ OBDOBÍ"	SÚ 281, 282, 283, 451, 453 (u obcí) + SÚ 281, 451 (u PO)	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	
11	PNFV a ostatní dluhy	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BEŽNÉ OBDOBÍ"	SÚ 289, 322, 326, 362, 452, 456, 457 (u obcí) + SÚ 289, 326, 452 (u PO)	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	PNFV - přijatá návratná finanční výpomoc
12	Zadluženost celkem	Součet sloupců 10 a 11			
13	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	Podíl sloupce 8 a 7			
14	Podíl zadluženosti na cizích zdrojích (v %)	Podíl sloupce 12 a 8			
15	8-leté saldo	Finanční výkaz FIN 2-12 M	ř. 4440 (část IV. výkazu)	součet výsledků od počátku roku za posledních 8 let	
16	Oběžná aktiva	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BEŽNÉ OBDOBÍ - NETTO"	B.	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	
17	Krátkodobé závazky	Účetní výkaz - Rozvaha, sloupec "BEŽNÉ OBDOBÍ"	D. III.	Součet výkazů za vlastní obec a jí zřízené PO	
18	Celková likvidita	Podíl sloupce 16 a 17			

Příloha 2 – Dotazníkové šetření – anketa

Dobrý den,

mé jméno je Helena Horáčková a chtěla bych Vás poprosit o vyplnění krátkého dotazníku, který bude sloužit jako podklad pro vypracování diplomové práce na téma „Posouzení hospodaření vybraných měst a obcí“, konkrétně se jedná o komparaci finančního hospodaření města Vlašim a obce Soutice. Dotazník obsahuje 13 otázek a je zaměřen na účast občanů na vedení obce a orientaci z hlediska obecních financí.

Vaše odpovědi, prosím, zakroužkujte.

Předem děkuji za Váš čas.

1. Žijete trvale ve městě Vlašim/obci Soutice?
 - Ano
 - Ne
2. Jaké je Vaše pohlaví?
 - Žena
 - Muž
3. Do jaké věkové kategorie spadáte?
 - Méně než 18
 - 18-35
 - 36-50
 - 51-64
 - 65 a více
4. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
 - Základní
 - Středoškolské bez maturity
 - Středoškolské s maturitou
 - Vyšší odborné
 - Vysokoškolské
5. Jak dlouho žijete ve městě Vlašim/obci Soutice?
 - Méně než 5 let
 - 6-15 let
 - 16 let a více
6. Volil/a jste v posledních komunálních volbách (2022)?
 - Ano
 - Ne
7. Účastníte se pravidelného zasedání zastupitelstva obce?
 - Nezúčastnil/a jsem se nikdy
 - Několikrát jsem se zúčastnil/a
 - Účastním se pravidelně

8. Jak byste ohodnotil/a práci zastupitelstva ve Vaší obci?
- Výborně
 - Velmi dobře
 - Dobře
 - Nedostatečně
9. Jakým způsobem získáváte informace ohledně hospodaření obce? (vyberte jednu nebo více odpovědí)
- Úřední deska
 - Webové stránky obce
 - Osobní účast na jednání zastupitelstva
 - Tiskoviny
 - O hospodaření obce se nezajímám
 - Jiné: _____
10. Máte představu o struktuře obecního rozpočtu?
- Rozhodně ano
 - Spíše ano
 - Nevím
 - Spíše ne
 - Rozhodně ne
11. Jste spokojen/a s hospodařením obce s finančními prostředky?
- Zcela spokojen/a
 - Spíše spokojen/a
 - Nevím
 - Spíše nespokojen/a
 - Zcela nespokojen/a
12. Kterou oblast by podle Vás měla obec více podporovat?
- Sociální služby
 - Dopravní infrastruktura
 - Školství
 - Sport a kultura
 - Technické služby
13. Jste spokojen/a s životem v obci?
- Zcela spokojen/a
 - Spíše spokojen/a
 - Spíše nespokojen/a
 - Zcela nespokojen/a